

Årsbokslut 2018

SÖDERHAMNS KOMMUN

Innehåll

Förord - Starten på en ny mandatperiod med ny politisk ledning.....	4
Förvaltningsberättelse	5
Händelser under året.....	5
Omvärldsanalys och framåtblick.....	7
God ekonomisk hushållning.....	13
Kommunfullmäktiges uppdrag.....	22
Finansiell analys	26
Personalredovisning.....	37
Sammanställd redovisning	48
Räkenskaper	52
Driftredovisning	52
Investeringsredovisning	53
Resultaträkning	54
Balansräkning.....	55
Kassaflödesrapport	57
Noter	58
Redovisningsprinciper.....	75
Nämnder, bolag och förbund.....	80
Kommunfullmäktige.....	80
Revisionen	81
Valnämnden.....	83
Kommunstyrelsen	84
Överförmyndarnämnden	88
Kultur- och samhällsservicenämnden.....	90
Bygg- och miljönämnden	95
Barn- och utbildningsnämnden.....	98
Arbetsmarknads- och socialnämnden	104
Omvårdnadsnämnden	109
Gemensam nämnd för FOU-Välfärd Hjälpmedel RegNet	115
Stadshuskoncernen.....	116
Söderhamn stadshus AB	117
Söderhamn NÄRA AB	117
Söderhamn Elnät AB	121
Faxeholmen AB	123
Hälsinglands utbildningsförbund	125
Kommunalförbundet Södra Hälsingland.....	127
Kommunalförbundet Inköp Gävleborg	129
Revisionsberättelse	130

Organisation & styrning

SÖDERHAMNS KOMMUN

VALBEREDNING

Förbereder val av nämndledamöter, revisorer och representanter.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunens högsta beslutande organ med 49 folkvalda ledamöter.

KOMMUNREVISION

Granskar kommunens verksamhet.

KOMMUNSTYRELSEN

Antal ledamöter 15

VERKSAMHET: Kommunkansli, ärendehantering, ekonomi, HR, näringsliv och tillväxt, kommunikation, turism, samhällsplanering, folkhälsa, ANDT - Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak, integration, barn och unga, projekt, utredningar.

ARBETSMARKNADS- OCH SOCIALNÄMNDEN

Antal ledamöter 11

VERKSAMHET: Individ- och familjeomsorg, familjerådgivning och vård, ekonomisk rådgivning, drogförebyggande arbete, arbetsmarknadspolitiska åtgärder, integration, migration, Söderhamns dagliga verksamhet (SDV), bilpool, bemanning.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Antal ledamöter 11

VERKSAMHET: Förskola, grundskola, kulturskolan och KomTek, gymnasiepart gentemot Hälsinglands utbildningsförbund.

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN

Antal ledamöter 7

VERKSAMHET: Bygglov, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll, bostadsanpassning, konsumentvägledning, energirådgivning,

KULTUR- OCH SAMHÄLLSSERVICENÄMNDEN

Antal ledamöter 11

VERKSAMHET: Skärgårdsverksamhet, kultur, fritid, Verkstäderna, kost, städ, intern och extern service, detaljplan, drift och underhåll av fastighet, gata, väg, park, farled och hamn.

OMVÅRDNADSNÄMNDEN

Antal ledamöter 11

VERKSAMHET: Vård och omsorg om äldre och funktionshindrade: hemtjänst, boenden, trygghetslarm, assistans, ledsagarservice

VALNÄMNDEN

Antal ledamöter 7

VERKSAMHET: Genomför allmänna val och folkomröstningar. Utser valföretare och rösträknare, ordnar vallokaler och information om dem, lägger ut röstsedlar.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Antal ledamöter 3

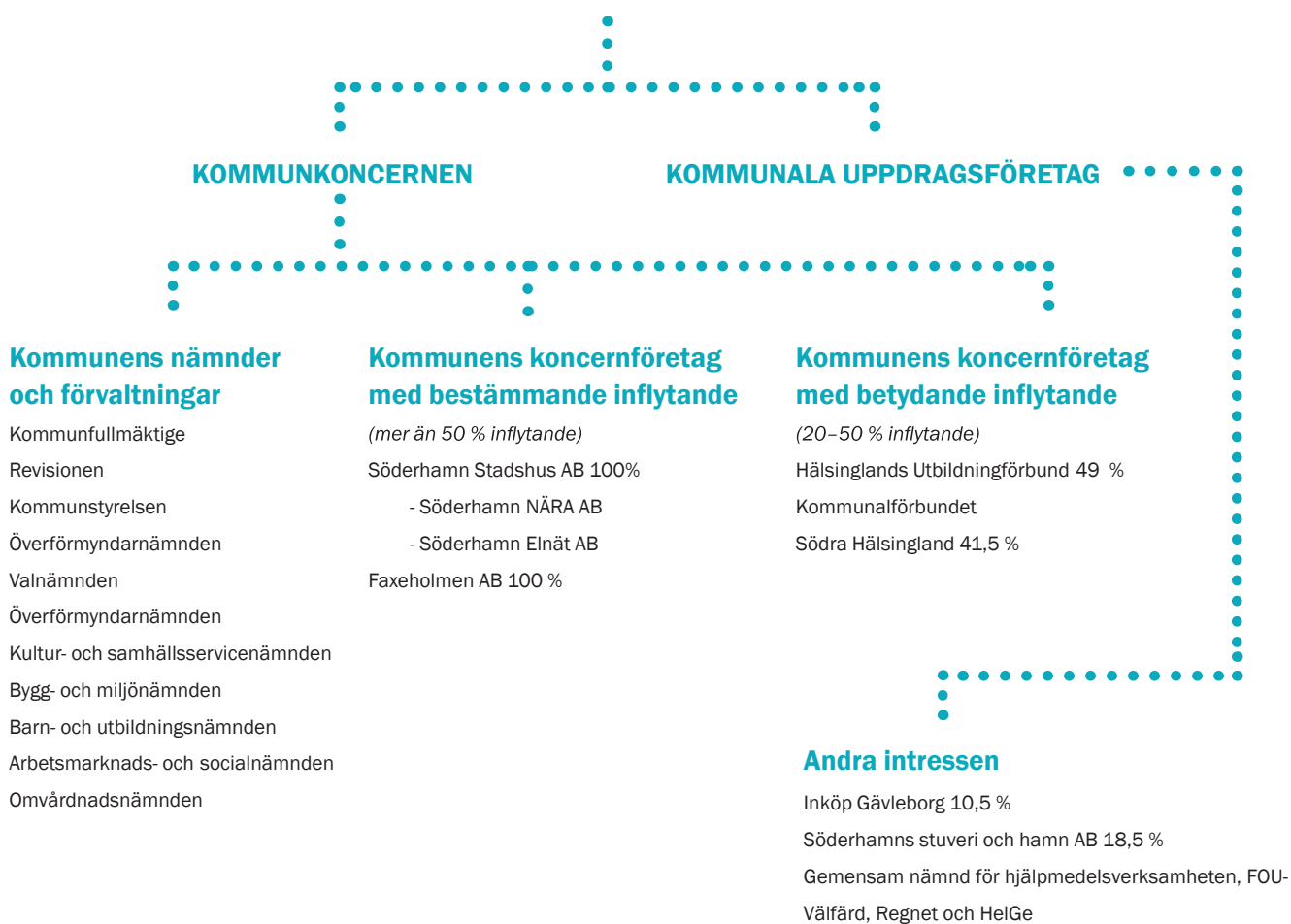
VERKSAMHET: Tillsyn och utbildning av gode män, förvaltare och förmyndare för personer som behöver hjälp att bevaka sin rätt, förvalta egendom eller sörja för sin person.

Kommunkoncernens styrning

Nedan visas en översikt över kommunens samlade verksamhet. Söderhamns kommun leder samordningen av kommunkoncernen där de helägda dotterbolagen och Hälsinglands utbildningsförbund ingår. I den sammanställda redovisningen ingår företag

där kommunen har ett väsentligt inflytande, det vill säga minst 20 procents röstandel. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning.

KOMMUNENS SAMLADE VERKSAMHET

Förord - Starten på en ny mandatperiod med ny politisk ledning

Året som gått – utmaningar och glädjeämnen

2018 var ett år fyllt med utmaningar och glädjeämnen. Ett glädjeämne är ekonomin. Det ekonomiska underskottet som uppstod under 2017 bromsades tack vare ett gediget arbete från våra medarbetare. Soliditeten är fortsatt positiv. Våra koncernbolag, Faxeholmen och Söderhamn Nära, visar återigen fina resultat, vilket bidrar till att koncernens samlade resultat är positivt

Inledningen på året skakade om kommunen. Migrationsverket nedläggning av asylmottagning innebar inte bara färre människor i kommunen utan även att våra affärer fick färre kunder och för kommunen att flera verksamheter som förskola och skola tvingades göra snabba förändringar och neddragningar. Desto roligare är det då att skolan uppvisade ett strålande resultat i de öppna jämförelser som Sveriges kommuner och landsting sammanställer.

Sommarens bränder i vår närhet visade tydligt att vår egen beredskap är god och ännu tydligare vikten av att samverka mellan myndigheter, kommuner, frivilliga med flera, är väl fungerande.

Söderhamn planerar också för sitt stora 400-årskalas år 2020. Under hösten intensifierades förberedelserna. Ett årshjul för aktiviteterna skapades, arbetsgrupper bildades, information om arbetet har getts på bland annat Företagardagen och till kommunala verksamheter.

Styrning och ledning

Efter det stora ekonomiska tappet 2017 har vi under 2018 arbetat mycket med uppföljningsdelen i vår ekonomistyrningsmodell. Det är viktigt att ekonomin är transparent och att alla medarbetare vet hur man med den egna insatsen kan påverka resultatet. Under året utvecklades en ny månadsrapport med fokus på att styra med enkla resultatindikatorer. Under 2018 fick vi en lägre kostnadsökningstakt som innebär att 2017 års underskott kan återhämtas i 2018 års resultat. Inför 2019 kommer detta arbete att intensifieras för att möta våra framtida utmaningar. En stor del av de ekonomiska utmaningarna kvarstår däremot för våra medarbetare och nämnder, ett arbete som ska gå hand i hand med Söderhamns medborgares bästa i blicken för att kvaliteten ska bibehållas.

Avslutningsvis vill jag från kommunens sida tacka alla skickliga och engagerade medarbetare och förtroendevalda för ert arbete under året.

Med ännu ett år av historia i ryggen fortsätter vi framåt för att tillsammans utveckla vår vackra kommun Söderhamn!

John-Erik Jansson, (C)
Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Händelser under året

Under Söderhamn kommuns verksamhetsår 2018 har arrangemang som School's Out och Ungdoms-SM i bordtennis genomförts. Ett antal större byggprojekt fortskrider såsom Stentäktens förskola och grundskola samt rustning av vägarna. Kommunens ekonomiska situation har bättrats genom nödvändiga omställningar.

- Föregående år gick kommunen med underskott och beslut togs om att centralt avsätta medel inte ska nyttjas innan ärendet behandlats av kommunstyrelsen. Innebörden blir att möjligheten att ta i anspråk resultatbalansering för en nämnd behöver behandlas av kommunstyrelsen. Beslut togs även om att nämnderna ska återkomma med handlingsplaner till ekonomisk balans uppnås. Denna hantering har fortsatt under 2018.
- Året inleddes med en vinter som var mer påfrestande klimatmässigt än normalt. För koncernen Söderhamn Stadshus innebar den ovanligt kalla temperaturen framförallt högre fjärrvärmeförsäljning, intäkterna för första kvartalet 2018 var 12,6 % högre än motsvarande period föregående år trots oförändrade priser och kommunens och Faxeholmen ABs energieffektiviseringsprojekt. De högre intäkterna motades av högre kostnader för bränsle eftersom det uppstått brister på bränsle och att marknadspriserna för leveranser utanför avtalade volymer stigit kraftigt. För Faxeholmen AB innebar den stora snömängden en stor påfrestning på verksamheten jämfört med ett normalår, högre kostnader med 7 miljoner.
- I och med att Migrationsverket stängde sin verksamhet i Söderhamn har antalet asylsökande minskat i Söderhamn. Det finns inga platser kvar i anläggningsboende utan endast självbosatta. Det betyder att det idag finns cirka 100 asylsökande i Söderhamn mot tidigare 1 250 år 2017 och 1 531 år 2016. Antalet mottagna flyktingar med uppehållstånd, tillfälliga tillstånd är har också minskat 2018. Under året har 93 personer mottagits i Söderhamn att jämföra med de senaste åren där det rört sig om cirka 300 per år. Antalet anvisade flyktingar är endast sju. Faxeholmen påverkades också av Migrationsverkets stängning då 50 stycken lägenheter sades upp.
- Kommunen har löpande under året fått bidrag för flyktingsituationen från regeringen vilka beräknas komma att uppgå till 39,2 miljoner (44,2 miljoner). Bidraget räknas med att trappas ned de kommande åren och förväntas 2019 att uppgå till 18,4 miljoner och att upphöra år 2020.
- Sommaren 2018 inleddes med den varmaste majmånaden sedan år 1889 för att sedan fortsätta med höga temperaturer och låg nederbörd under juni och juli. Konsekvenserna av detta var torka, ökad brandrisk samt problem med höga innetemperaturer. I mitten på juli startade omfattande skogsbränder i Ljusdals kommun och snabbt blev det ett faktum att Ljusdals kommun skulle komma att behöva hjälp från närliggande kommuner och kommunalförbund. Den 19 juli fattades beslut om att Söderhamns kommun skulle gå upp i stabsläge för att dels bistå Ljusdals kommun i deras situation men även snabbt kunna hantera alla andra frågor som uppkom i samband med det extrema väderläget. Kommunalförbundet Södra Hälsingland deltog med operativ och stabspersonal i samband med skogsbränderna i Ljusdal.
- Kommunalförbundet Södra Hälsingland har på uppdrag av medlemskommunerna anställt ett gemensamt dataskyddsombud vilken arbetar i nära samverkan med informationssäkerhetssamordnaren samt med dataskyddsnätverket med representanter från medlemskommunerna i södra Hälsingland.

- Den 9 september genomfördes allmänna val till riksdag, kommun och landsting. Valdeltagandet i kommunen ökade från 84,6% till 86,1%. Nytt för detta val var att kommunmedborgare som på grund av sjukdom eller handikapp inte hade möjlighet att ta sig till en vallokal kunde rösta hemma via kommunens ambulering röstmottagare. 33 stycken personer fick på detta sätt möjlighet att rösta i valet.
- Omvårdnadsnämnden har ett utfall som avviker med -19,5 miljoner från budget. I juni fick nämnden en tilläggsbudget med 5,0 miljoner efter utredning om nämndens budgetram. De huvudsakliga orsakerna till underskottet ligger i ej användbara pass i personalens scheman inom området vård- och omsorgsboenden samt att förväntad personaltid med brukare ej uppnås i området hemtjänsten.
- Arbetsmarknads- och socialnämndens utfall mot budget är -3,0 miljoner. I juni fick nämnden en tilläggsbudget med 28,0 miljoner efter utredning om nämndens budgetram. Huvudorsak till den negativa utvecklingen är ökning av kostnaderna för försörjningsstöd.
- Kultur och samhällsservicenämnden har ett negativt utfall mot budget med -5,3 miljoner. Detta beror huvudsakligen på oväntat höga kostnader för vinterväghållningen under våren - 9,2 miljoner. Olika driftprojekt som ej genomförts gör att underskottet delvis vägs upp med 7,3 miljoner.
- Efter Gävle Kommuns beslut att gå ur kommunalförbundet Inköp Gävleborg under 2020 har övriga nio medlemskommuner inlett arbetet att titta på alternativ till framtida upphandlingsorganisation.
- Under år 2017 påbörjade kommunen ett lokaloptimeringsprojekt. Projektet har fortskridit under 2018. Bland annat omlokaliseras arbetsmarknads- och socialnämnden bort från externt hyrda lokaler samt användningen av lokalerna i Förvaltningshuset och Rådhuset optimeras. Till projektet avsattes 28,9 miljoner i investeringsmedel och 5,1 miljoner för driftkostnader. Planerna reviderades i början av år 2018 till följd av nya lösningar och investeringsbudgeten justerades ned till 9,6 miljoner.
- Projektet med att bygga om Stentäktens förskola och skola fortgår och färdigställande förväntas 2019 oktober. Slutdatumet har flyttats fram till följd av hinder från entreprenör.
- Energieffektiviseringsprojektet, EPC som initierades år 2011 har fortsatt under år 2018. Målet är att kommunens lokaler ska energieffektiviseras. Projektet fortsätter inom fas två som är genomförandet. Indikationer finns på lägre energiförbrukning i de fastigheter där åtgärder genomförts, ingen eldningsolja används och ingen pelletsförbränning finns kvar som värmekälla i kommunens fastigheter.

Omvärldsanalys och framåtblick

Förtydligande av styrnings- och ledningsfilosofi

Under året har ett verktyg tagits fram, för att formulera syfte, mål och relevant uppföljning på alla förvaltningar och bolag i kommunkoncernen. Syftet med insatsen har bland annat varit att involvera och engagera alla medarbetare samt ge förståelse för våra uppdrag och de mål som verksamheterna ska uppnå. Verktuget togs fram i samverkan mellan kommunledning och stödfunktioner i hela organisationen. Alla chefer har deltagit i en utbildning och sedan genomfört workshops med sina medarbetare.

De flesta av kommunkoncernens chefer har nu genomgått kommunens ledarutvecklingsprogram för att bli i styrka i sitt ledarskap utifrån styr- och ledningsfilosofin.

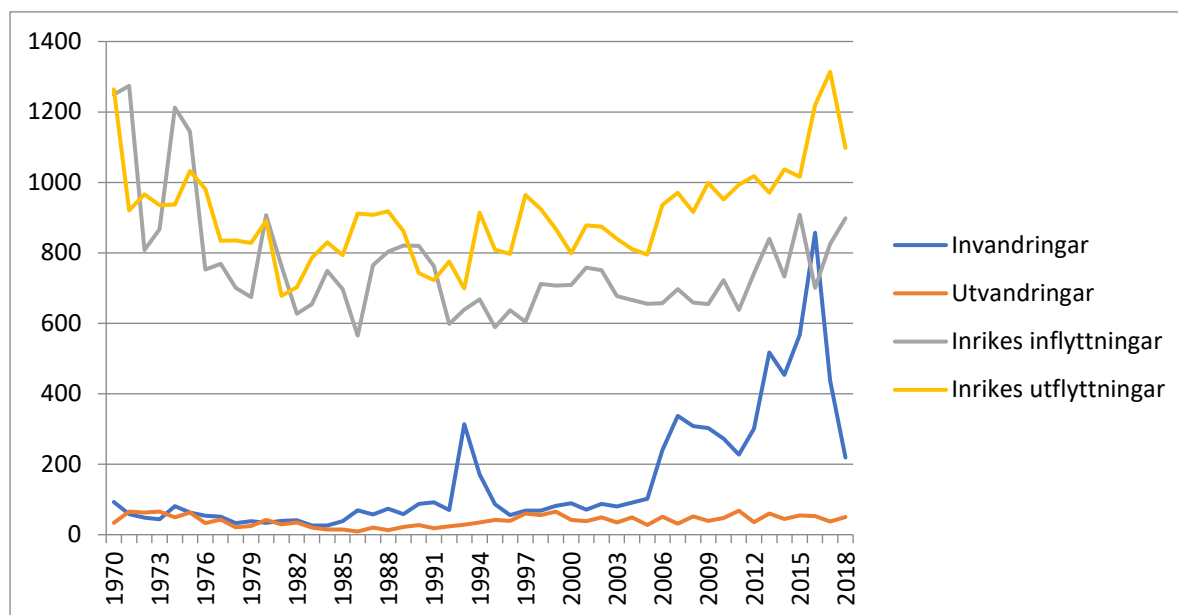
Inom hemtjänsten startades ett projekt under hösten 2018 som ska pågå i tre år. Syftet med projektet är att genom driftformen intraprenad utforma en verksamhet där fokus ligger på brukarnas behov, medarbetarnas hälsa, trivsel, delaktighet och ansvarstagande hos medarbetare och chef samt en ekonomi i balans.

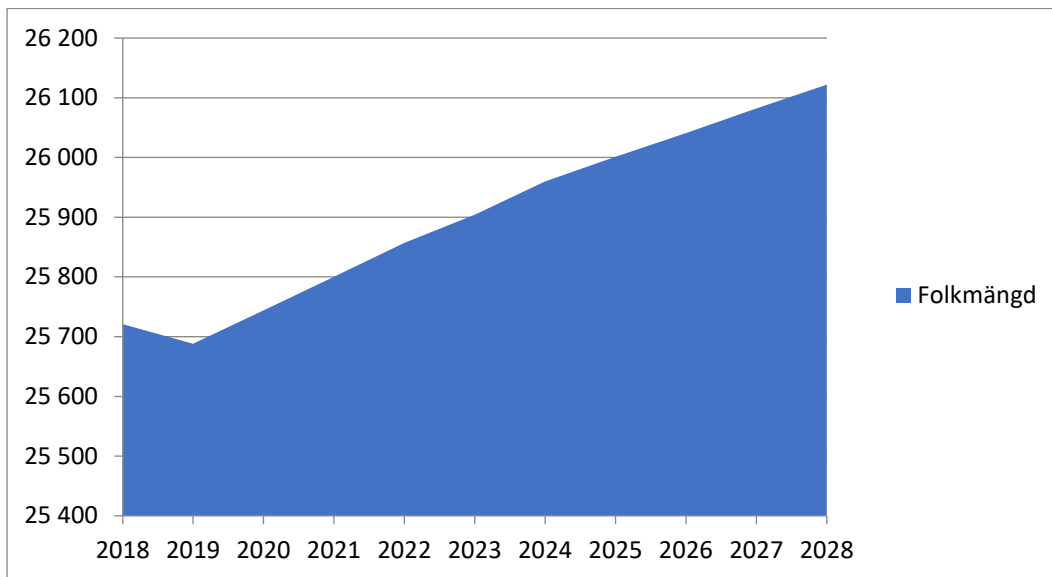
Befolkning

Hur kommunens befolkning är sammansatt påverkar planeringen av service i en kommun. Det handlar bland annat om hur många invånare kommunen har i förvärvsarbetande ålder, antal äldre, antal barn, geografisk spridning och om befolkningen ökar eller minskar.

Den stora osäkerhetsfaktorn utgörs främst av uppskattningar av framtida in- och utflyttning samt in- och utvandring. I prognosen antas att kommunen återgår till normala nivåer om några år, efter de senaste årens kraftigare rörelser.

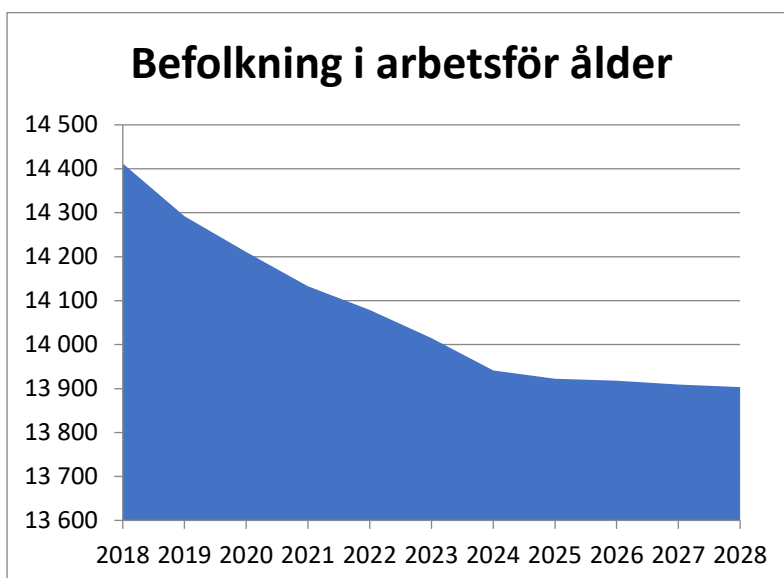
In- och utflyttning 1970-2018

Kommunens befolkningsutveckling har under de senaste åren i stor utsträckning präglats av Sveriges flyktingpolitik. De senaste årens befolkningsökning bröts under 2017 och kommunens befolkning minskade då med 210 personer. 2018 minskade antalet invånare med ytterligare 61 personer och var vid årsskiftet 25 721 personer. Vid årsskiftet mellan 2027 och 2028 bedöms ändå befolkningen ha ökat till 26 082 personer.

Födelsenettet har varit negativt, fler avlidna än födda, de senaste åren men har avstannat till ett negativt netto med 31 under 2018.

Samtidigt som befolkningen i stort förväntas öka kommer den arbetsföra delen av befolkningen att minska med över 500 personer på tio års sikt. Osäkerheten avseende flyttningsrisker hos den yngre

delen av den arbetsföra befolkningen är stor och påverkas av kommunens arbete med utvecklingsfrågor men även av omvärldstrender.

Av Söderhamns befolkning idag är 7 004 personer 65 år eller äldre. Enligt prognosen kommer det antalet att öka med cirka 3 procent de kommande tio åren. Medan åldersgruppen 65 till 79 år förväntas öka något den närmaste femårsperioden för att sedan minska något under dagens nivå, är det hos de som är 80 år och äldre som den stora ökningen förväntas ske. Dessa åldersgrupper påverkas i antal inte på samma sätt av osäkerheterna av in- och utflyttning som de övriga åldersklasserna, vilket gör att ökningen bedöms visa en sannolik utveckling på längre sikt och därmed vara användbar för strategiskt arbete.

Befolkning över 65 år	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
65-79	5 209	5 198	5 257	5 291	5 250	5 211	5 129	5 042	4 965	4 889	4 836
80-89	1 463	1 482	1 466	1 507	1 563	1 617	1 707	1 810	1 889	1 984	2 043
90 och äldre	332	306	304	301	285	283	280	282	290	298	301
Summa	7 004	6 986	7 027	7 099	7 098	7 111	7 116	7 134	7 144	7 171	7 180

Av Söderhamns befolkning idag befinner sig 5 130 personer i åldersspannet 0 till 18 år. Enligt prognosen kommer det antalet att öka med 12 procent de kommande tio åren. En liten minskning sker inom intervallet 0 till 5 år. I övriga intervall förväntas en ökning. Utrikes inflyttning har till viss del påverkat detta genom att majoriteten av de inflyttade är under 50 år. Vad gäller födelsetalen har utrikes inflyttning dock låg påverkan, det vill säga en kvinna förväntas föda ungefär lika många barn oavsett om hon är född i Sverige eller i något annat land.

Befolkning 0-18	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0-5	1 629	1 652	1 651	1 624	1 608	1 616	1 573	1 535	1 513	1 510	1 507
6	280	284	290	310	300	275	326	318	304	288	288
7-12	1 623	1 642	1 696	1 743	1 824	1 873	1 887	1 940	1 974	1 986	1 963
13-15	786	838	842	871	864	890	902	937	969	998	1 031
16-18	812	818	832	853	883	883	910	902	925	936	969
Summa	5 130	5 234	5 311	5 401	5 479	5 537	5 598	5 632	5 685	5 718	5 758

Bostäder och byggklar mark

Det finns ett behov av fler bostäder för de flesta av grupperna i samhället. Andelen äldre förutspås att öka under flera år framöver och därmed även behovet av tillgängliga bostäder. Andelen lediga uthyrningsbara lägenheter i Faxeholmens bestånd var vid årsskiftet 2018/2019 nere på 0,9 procent, vilket skapar inlåsningseffekter och försvårar för en flytt för de som är i behov av en ny bostad. Det finns en fortsatt brist på mindre lägenheter med lägre hyra för kommunens socioekonomiskt svagare grupper.

Kommunen har inte haft något större tillskott av bostäder sedan 1980-talet men lokala fastighetsmäklare har de senaste åren uttryckt att kommunen inte har haft så här stor efterfrågan på småhus och bostadsrätter på minst 25 år. Även antalet beviljade bygglov har ökat kontinuerligt de senaste åren. Det är främst i Söderhamn och nära kusten som efterfrågan är som starkast, men samtidigt finns ett visst intresse för nybyggnation i kommunens mindre orter. På gamla Marma skola har ombyggnation för 10 till 15 mindre hyresrätter med en lägre hyresnivå slutförts.

Dessutom är en rad nybyggnadsprojekt nu i slutet av detaljplaneskedet. På kvarteret Skepparen i centrala Söderhamn är det beslutat att Faxeholmen ska uppföra cirka 30 mindre lägenheter. En detaljplaneändring är antagen gällande gamla hotell Linblomman som om ägaren vill möjliggöra 15 nya bostadsrätter. I ett större detaljplanearbete på södra Hamngatan planeras 15 till 20 stadsradhus med upplåtelseformen bostadsrätt. Samråd förväntas ske under hösten 2018 med ett antagande sen våren 2019. Därutöver har ett förhandsbesked getts gällande kvarteret Tigern som medger byggnation av ett trygghetsboende med cirka 20 lägenheter och beräknas färdigställas under 2020.

Idag sker 220 000 påstigningar till tåg och buss vid resecentrum, en siffra som beräknas öka de kommande åren. Fokus för samhällsplaneringen är nu att genomföra kommunens två planprogram för att knyta samman centrum och Söderhamnsporten, bland annat med bostäder. I den nya översiktsplanen finns en plan för LIS-områden, landsbygdsutveckling i strandnära lägen, som ska möjliggöra fler bostäder i attraktiva lägen på landsbygden.

Näringslivsutveckling i Söderhamn

För att åstadkomma en förbättring av företagsklimatet har en handlingsplan tagits fram under hösten. Genom bättre och tydligare samverkan med förvaltningar som barn- och utbildningsnämnden, kultur- och samhällsservicenämnden samt bygg- och miljönämnden finns det möjligheter att tillsammans med näringslivet, politiker och övriga förvaltningar inom Söderhamns kommun klättra i rankingen. Under hösten har 100 individuella företagsbesök genomförts och synliggjorts.

För att hantera ett ökat antal förfrågningar om och ett ökat behov av attraktiv och byggbar mark har en etableringsgrupp bildats. Detta för att möjliggöra fler etableringar och expansion av befintliga företag. Under 2018 har totalt 112 företag etablerat sig i kommunen, 33 inflyttade och 79 nyregistrerade.

Söderhamn kommun äger 25 % av Visit Hälsingland Gästrikland AB. Det är ett forum för koordinering och samverkan kring strategiska frågor rörande besöksnäringen i Gävleborg, marknadsföring och försäljning, digital tillgänglighet och bokningsbarhet som utvecklingsfrågor och daglig turistbyrådrift. Arbetet för ett certifierat vasaloppscenter och därmed bli en året-runt-anläggning fortsätter. Aktuella discipliner är löpning, skidor och cykling.

Inom området Landsbygdsutveckling beslutade kommunstyrelsen våren 2018 införa servicepunkter. Hittills har servicepunkten i Stråtjärna öppnat medan den i Trönö också kan öppna så snart förberederna är klara.

Ett företagarråd har bildats bestående av näringslivschef samt representanter från handeln i Söderhamn däribland Cityföreningen, E-center samt övrig handel i Söderhamns omland och landsbygd, besöksnäringen, Fastighetsägarna, LRF, Industrigruppen, Sparbanksstiftelsen och Hälsinglands utbildningsförbund.

Ekonomi

Under de senaste fem åren har den genomsnittliga tillväxtökningen av bruttonationalprodukten, BNP, legat på 2,8 procent. Under 2018 bromsade tillväxten något men var fortsatt hög med en robust tillväxt i omvärlden som gav draghjälp åt den svenska exporten, samtidigt som indikatorer visade på att den inhemska efterfrågan ökade i normal takt. Bara bostadsinvesteringarna har under de senaste fem åren bidraget med cirka 0,5 % av bruttonationalproduktökningen

Sveriges kommuner och landstings, SKLs, prognos i februari 2019 visar dock på att bruttonationalprodukttillväxten i Sverige kommer att dämpas under 2019 och beräknas hamna på 1,1 procent. Detta utgör en kontrast mot de föregående fem årens tillväxt. Sveriges kommuner och landsting bedömer att de senaste årens höga sysselsättningstillväxt inte är möjlig att upprätthålla, dels eftersom återstående tillgängligt arbetsutbud i ringa grad bedöms matcha den efterfrågade arbetskraften, dels som en följd av en långsammare ökning av befolkningen i arbetsföra åldrar, i hög grad har de senaste årens sysselsättningsuppgång gynnats av en växande befolkning. Därtill väntar Sveriges kommuner och landsting en svagare tillväxt såväl för inhemsk efterfrågan som för exporten. En huvudförklaring för den svagare inhemska tillväxten är ett förväntat fall i bostadsbyggandet. Bidraget från bostadsinvesteringarna till bruttonationalprodukttillväxten blir 2019 negativt, en kontrast till de föregående åren.

Resursutnyttjandet i Sverige är ännu högt: arbetslösheten är låg och industrins kapacitetsutnyttjande högt. Styrkan i svensk ekonomi kommer därför att bestå en tid, speciellt på arbetsmarknaden. Trots en längre perioden av stark konjunktur, där 2018 utgjorde toppen på högkonjunkturen, är både konsumentprisinflationen och löneökningstakten ännu relativt låga. Sveriges kommuner och landsting räknar dock med att löneökningstakten kommer att fortsätta stiga kommande år. På basis av en prognos om att Riksbankens inflationsmål om två procent kommer att nås de närmsta åren, räknar Sveriges kommuner och landsting med att Riksbanken fortsätter att höja reporäntan. Högre räntor trycker därmed upp inflationen enligt konsumentprisindex kommande år.

Sveriges kommuner och landsting antar att det dröjer till 2020 innan arbetsmarknaden visar mer tydliga tecken på avkylning, att antalet arbetade timmar minskar och arbetslösheten stiger. På längre sikt, för kalkylåren 2021 och 2022, baseras den samhällsekonomiska analysen på en framskrivning som hängs upp på arbetsmarknaden och demografin. Detta kan beskrivas som att det varken råder hög- eller lågkonjunktur och att Sveriges kommuner och landstings analys utgår från arbetsmarknaden.

Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BNP*	2,4	2,3	1,1	1,3	1,6	1,6
Sysselsättning, timmar*	2,1	1,9	0,5	-0,5	0,4	0,4
Relativ arbetslöshet, procent	6,7	6,3	6,4	6,6	6,8	6,8
Timlön, Nationalräkenskaperna	2,5	2,7	3,1	3,3	3,4	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,3	2,5	2,9	3,3	3,4	3,5
Inflation, KPIF	2,0	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0
Inflation, KPI	1,8	2,0	2,5	2,7	2,6	2,6
Realt skatteunderlag	1,1	1,6	0,9	0,0	0,8	1,1
Befolkning, 15–74 år	1,1	0,8	0,5	0,4	0,4	0,5

*Kalenderkorrigerad utveckling.

Sveriges kommuner och landsting, SKL, februari 2019.

Prognosen pekar på att den inbromsning av skatteunderlags-tillväxten som började 2017 och fortsatte 2018 kommer att hålla i sig även i år. Det förklaras framförallt av att sysselsättningen ökar allt långsammare. Men delvis beror det också på att grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjs, vilket betyder att skatteunderlagets faktiska ökningstakt är 0,7 procentenheter lägre än den underliggande. Nästa år, 2020, räknar Sveriges kommuner och landsting med att konjunkturavmattningen leder till att antalet arbetade timmar minskar, vilket endast till en mindre del motverkas av att lönehöjningarna väntas bli större. Följden blir att skatteunderlaget både i år och nästa år ökar mindre än det gjort något år sedan 2010.

Den rådande konjunkturen är viktig för kommunens skatteintäkter. Kommunens skatteutveckling baseras i hög grad nämligen på hur Sveriges totala löner förändras, det vill säga hur de totalt arbetade timmar utvecklas samt förändringen av den lön som erhålls för denna timme.

En annan viktig faktor för kommunens intäkter är befolkningsutvecklingen. Kommunen har i sina prognoser beräknat med en försiktig befolkningsökning under 2018. Istället blev resultatet en försiktig befolkningsminskning med -61. Detta påverkar kommunens skatteintäkter. En tumregel är att en befolkningsförändring med 100 påverkar skatteintäkterna med cirka 5 miljoner. Nettoeffekten blir dock mindre. Befolkningsförändringar påverkar även kommunens kostnader, till exempel minskad eller ökad barnomsorg.

Migrationsverkets flytt i början av 2018 från Söderhamn påverkar också kommunens skatteintäkter i form av minskad andel av de välfärdsmiljarder som regeringen beslutad ska tillfalla kommuner med hög andel nyanlända. En viktig fördelningsgrund för välfärdsmedlen är antalet asylboende i kommunen. Dessa har minskat kraftigt under 2018 på grund av migrationsverkets flytt. Kommunens andel av välfärdsmiljonerna minskar därmed från 31 miljoner till 18 miljoner under 2019, en minskning med 13 miljoner.

Den framtida ekonomin för Söderhamns kommun kommer till stor del att påverkas av de demografiska utmaningarna med fler äldre och fler yngre. Den stora utmaningen kommer dock på andra sidan 2020-strecket. För 2018 till 2019 är denna påverkan inte stor. Antalet äldre över 80 år har

under de senaste åren ökat mycket marginellt och antalet yngre ökar inte i samma takt som beräknat. I detta kommer behovet av investeringar öka antingen i form av egenproducerade eller hyra lokaler för äldre och skolan. Det ser därför ut som om Söderhamn kan bidra till att hålla byggindustrins ekonomi uppe under de närmaste åren.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning i Söderhamn innebär att:

- medborgaren sätts i fokus,
- den kommunala servicen infriar kommuninvånarnas behov och förväntningar
- bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Vid bedömning av om god ekonomisk hushållning uppnåtts ska det även finnas en hög grad av måluppfyllelse för verksamhetsmål och finansiella mål. Målen ska vara genomförda inom ramen för tilldelade medel, kommunen ska kunna betala för verksamheten samt inte skjuta över betalningsansvaret på framtiden. Kommunen bedöms uppfylla två av tre finansiella mål och av verksamhetsmålen uppfylls ett, ett uppfylls inte och tre är neutrala.

Fokusområden

Kommunens fokusområden ligger till grund för arbetet under fyraårsperioden 2016 till 2019. Det är av den anledningen viktigt att se årets utveckling i perspektiv till en längre tidsperiod och med kompletterande underlag, förutom de indikatorer som ligger till underlag för bedömning av årets måluppfyllelse. Kommunen har fem fokusområden vilka följs upp med ett antal utvalda indikatorer på respektive område.

Fokusområden

Indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend
Jämlikhet				
Hälsa				
Medborgarnas medellivslängd	80,4	80,3	-	▼
Kvinnor	82,4	82,1	-	▼
Män	78,3	78,5	-	▼
Självskattat tillstånd, invånare 16-84 år	68%	-	67%	▼
Kvinnor	69%	-	67%	▼
Män	68%	-	67%	▼
Riskfyllda levnadsvanor, tre eller fler, %			36%	
Utbildning				
Behörighet till gymnasiet, elever årskurs 9 (Kommunens statistik)	82,0%	81,8%	87,5%	▲
Gymnasieelever med examen/studiebevis inom 4 år	77,0%	72,0%	75,9%	▲
Kvinnor	77,7%	72,1%	77,3%	▲
Män	76,6%	67,4%	74,6%	▲
Utbildningsnivå, %				▲
Förgymnasial	13,8%	14,7%	-	▲
Gymnasial	57,2%	57,7%	-	▲
Eftergymnasial	26,4%	26,2%	-	▼
Trivsel och kränkningsenkät grundskola, andel kränkta/trakasserade elever (%)	20%	20%	16%	▲
Sysselsättning				
Demografisk försörjningskvot	0,89	0,91	-	▼
Förvärvsarbetande, 20-64 år, andel (%)	75,4%	77,2%	-	▲
Arbetslöshet, 18-64 år, andel (Kolada)	11,1%	9,7%	9,8%	▼
Kvinnor	9,1%	7,8%	8,9%	▼
Män	13,0%	11,5%	10,7%	▲

Indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend
Ekonomisk utsatthet				
Hushåll med ekonomiskt bistånd 10-12 månader under året, andel	22,1%	-	-	■
Barn 0-19 år som finns i ekonomiskt utsatta hushåll, andel	13,7%	-	-	■
Unga vuxna, 18-24 år med ekonomiskt bistånd	16,9%	-	-	■
Befolkning som lever under kontantmarginalen, andel				■
Kvinnor	-	-	-	■
Män	-	-	-	■
Skulder hos Kronofogden, andel invånare	5,8%	5,9%	5,7%	▲
Öppenhet och social delaktighet				
Avsaknad av tillit till andra människor, andel av befolkning 18-84 år	25%	-	25%	■
Kvinnor	26%	-	23%	▲
Män	23%	-	28%	▼
Toleransindex, värdesätta grannar med annan etnicitet/religion, funkt.nedsättning, HBTQ, ålder (0-10)	-	7,6	-	■
Graden av kollektiv styrka, social sammanhållning och kollektivt ansvarstagande (0-40)	-	26,2	-	■
Nöjd region-index trygghet, skala 1-100	-	48	-	■
Lågt socialt deltagande, andel av befolkning 18-80 år	-	24%	-	▼
Kvinnor	-	23%	-	■
Män	-	25%	-	▼

Indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend
Äldreomsorg				
Andel mycket/ganska nöjda som helhet (%)				▼
Hemtjänst	95%	95%	93%	▼
Äldreboende	81%	82%	80%	▼
Andel mycket/ganska trygga (%)				▼
Hemtjänst	91%	90%	89%	▼
Äldreboende	87%	92%	87%	▼
Personal tar alltid/oftast hänsyn till önskemål (%)				■
Hemtjänst	91%	90%	91%	▲
Äldreboende	75%	81%	80%	▼
Sammanfattande trend				▼
Attraktiva boenden				
Nöjd region-index, total, skala 1-100	-	52	-	■
Nöjd region-index, bostäder, skala 1-100	-	49	-	■
Nöjd medborgar-index idrotts- motionsanläggningar, skala 1-100	-	64	-	■
Nöjd medborgar-index kultur, skala 1- 00	-	64	-	■
Utsläpp av växthusgaser, ton CO2- ekv/invånare	6,2	-	-	■
Driftskostnader för boende, andel av rikssnitt	89	87	87	■
Uthyrningsgrad Faxeholmen (%)	97%	96%	95%	■
Sammanfattande trend				■

Indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend
Infrastruktur				
Tillgång till bredband 100 Mbit, andel hushåll	54%	61%	-	▲
Nöjd region-index kommunikationer, skala 1-100	-	62	-	■
Sammanfattande trend				▲
Näringsliv				
Andel företagsamma av befolkningen	9,50%	9,4%	-	▲
Kvinnor	5,0%	5,0%	-	▼
Unga	3,5%	3,8%	-	▼
Bäst tillväxtplacering i länet (SYNA)	6	2	9	▼
Sammanfattande trend				■
Attraktiv arbetsgivare				
Hållbart medarbetarengagemang, 0-100	-	80	-	■
Ledarskapsindex	-	78	-	■
Motivationsindex	-	81	-	■
Styrningsindex	-	80	-	■
Rekommendationsindex, -100/+100	-	-22	-	■
Sjukfrånvaro, andel (%)	7,6%	8,0%	8,4%	▼
Frisktal, andel utan sjukdag (%)	28%	29,50%	29%	▼
Heltidsanställda, andel (%)	85%	87%	90%	▲
Medarbetare med utländsk bakgrund, andel av utländsk befolkning	0,7	0,8	-	▲
Sammanfattande trend				■

Jämlikhet

Inom fokusområdet jämlikhet finns sammanlagt 22 indikatorer inom olika delområden. Av dessa har sammanlagt sex redovisat en positiv trend, sju en negativ trend och nio bedöms ha en neutral utveckling. Sammantaget blir bedömningen att fokusområdet jämlikhet redovisar en viss negativ utveckling under året, däremot i minskad takt jämfört med år 2017.

Inom delområdet hälsa har två indikatorer ett försämrat värde sedan föregående mätning, även om förändringarna är små och riskerar att bli missvisande då de inte är statistiskt signifikanta. Dessa är *medborgarnas medellivslängd* samt den *självsfattade hälsan bland medborgarna*. Observera att nyckeltalet *andel av befolkningen med riskfyllda levnadsvanor* har ändrad mätmetod varför denna inte ingår i analysen från och med detta år.

Inom delområdet utbildning visar samtliga fyra indikatorer på en positiv trend.

Gymnasiebehörigheten närmar sig de höga nivåer som uppnåddes för tio år sedan. Andelen gymnasieelever med betyg inom fyra år samt den generella utbildningsnivån bland medborgarna i kommunen ökar. Andelen grundskoleelever som upplever sig kränkta minskar från föregående års mätning. Trots den överlag mycket positiva utvecklingen inom delområdet kvarstår utmaningen att kompensera för elevgruppen nyanlända, där de utgör cirka 70 % av alla elever som inte är behöriga till gymnasiet. Inom förskolan har en socioekonomisk resursfördelningsmodell införts, i syfte att fördela resurser likvärdigt till de olika förskolorna.

Sysselsättningsläget har försämrats något sedan föregående år. Den demografiska försörjningskvoten, andelen yngre och äldre invånare i förhållande till invånare i yrkesverksam ålder, ökar och arbetslösheten har försämrats marginellt, med 0,1 procentenheter. Positivt är att andelen förvärvsarbetande inom befolkningen ökar. I koppling till fokusområdet har projektet Myndigheter i Söderhamn fortskridit under året. Nyanlända med akademikerbakgrund har i hög grad gått till anställning, utbildning eller annan praktik.

Den ekonomiska utsattheten bland befolkningen försämras. Antalet personer som har behov av försörjningsstöd i olika omfattning och på olika grunder, ökar. Dels ökar antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd och dels ökar det genomsnittliga utbetalda beloppet per hushåll. Positivt är att andelen invånare med skulder hos Kronofogden minskar.

Delområdet öppenhet och social delaktighet försämras något sedan föregående år. Två indikatorer har nya värden sedan föregående mätning, varav det sociala deltagandet bland befolkningen försämras något och avsaknad av tillit har samma värde som senaste mätningen år 2016. Exempel där kommunen arbetat med att främja jämlikhet och delaktighet under året är samrådsdialoger med elever på svenska för invandrare och svenska som andraspråk i koppling till kommunens översiktsplan. För att ytterligare öka delaktigheten för nyanlända har en aktivitet, Träffpunkt, startat. Syftet är att möten ska ske mellan olika grupper. Vidare ses en ökad kunskap bland kommunens politiker och medarbetare inom HBTQ-frågor har åstadkommit, i och med deltagande i HBTQ-utbildning. Detta skapar förutsättningar för ett mer jämlikt möte mellan kommun och medborgare.

Inom området äldreomsorg sker en försämring inom två av tre indikatorer, där ett mätvärde har en neutral utveckling. Helhetsbedömningen bland brukarna och andelen trygga försämras, medan brukarnas inflytande har en neutral sammantagen utveckling.

Attraktiva boenden

Inom fokusområdet attraktiva boenden redovisas sammanlagt sju indikatorer. Endast två av dessa har nya mätvärden sedan årsbokslutet år 2017. Genom Nils Holgersson-rapporten jämförs alla kommuners genomsnittliga driftskostnader för sophämtning, vatten och avlopp, el och uppvärmning. Driftskostnaderna för boende i Söderhamn i förhållande till riksnittet är på samma positiva värde som år 2017. Positivt är att Söderhamns kommun klättrar i rankingen inom området, vilket indikerar en positiv trend. Uthyrningsgraden hos det kommunala bostadsbolaget Faxeholmen sjunker från 96 % till 95 %, men det betyder ändå att i stort sett samtliga ”uthyrningsbara” lägenheter är uthyrda. Sammantaget bedöms därför indikatorn neutral. Den sammanfattande trenden inom fokusområdet blir således neutral.

Andra aspekter på utvecklingen inom området är att det märks en ökad investeringsvilja i kommunen när det kommer till byggande av flerbostadshus. Faxeholmen planerar att påbörja nybyggnation av ytterligare lägenheter avsedda för ungdomar i kvarteret Skepparen. Investeringsviljan indikerar att en kommun med attraktiva miljöer där människor vill investera, bygga och bo.

Infrastruktur

Fokusområdet infrastruktur bedöms genom sammanlagt två indikatorer, andel hushåll med tillgång till bredband samt medborgarnas nöjdhet med kommunikationerna runt omkring och i Söderhamn. Sedan årsbokslutet 2017 har endast tillgången till bredband fått ett nytt mätvärde vilken pekar i en positiv riktning. Den sammanfattande bedömningen är därför att det sker en positiv utveckling inom området.

Under 2018 har de första konkreta resultaten setts i och med genomförandet av detaljplaner inom ramen för Centrumplanen och planprogrammet för Söderhamnsporten. Båda planerna tar ett större grepp där frågeställningar som trygghet, ökad hälsa och minskad miljöpåverkan tas upp. Exempel är att bostäder möjliggörs i lägen med gång- och cykelavstånd till service och kommunikation. Vidare sker utveckling av kommunalt vatten- och avloppssystem, till exempel vid Inre Norrfjärd, som möjliggör boende på fler ställen i kommunen med mindre miljöpåverkan.

Näringsliv

Fokusområdet mäts genom två indikatorer, andel företagsamma av befolkningen samt SYNAs ranking om bästa tillväxt bland företagen i länet. Söderhamns kommun tappade från placering två år 2017 till placering nio år 2018. Andelen företagsamma bland befolkningen har sjunkit med 0,1 procentenheter från senaste mätning. Över tid visar dock mätvärdet att det är en statistiskt signifikant positiv trend, varför indikatorn bedöms som positiv. Den samlade bedömningen utifrån ovanstående indikatorer är en neutral utveckling inom fokusområdet.

I komplement till indikatorerna ovan, är det möjligt att konstatera att det under året etablerades inte mindre än 71 företag i Söderhamn, vilket är en markant ökning jämfört med tidigare år där medelvärdet sedan år 2004 är 13,3 etableringar. Projektet ”Företagande på lika villkor” har under 2018 fortsatt att bidra till att utveckla och skapa nya mötesplatser, där det uppmuntras till företagande och entreprenörskap hos kommunens nyanlända. Arbetet med att utveckla besöksnärsaktörerna genom kunskapsöverföring om kundbehov och marknadens kravställning fortsätter. Under det kvarvarande året av budgetperioden är prognosen god för ett ökat intresse för Söderhamn som evenemangsstad.

Attraktiv arbetsgivare

Totalt sex indikatorer mäter utvecklingen inom fokusområdet. Av dessa har fyra indikatorer nya mätvärden sedan senaste bokslut.

Medarbetarnas sjuktal, andel sjukfrånvaro av arbetstiden, har försämrats från 8,0 % till 8,4 %. Frisktalet, andel medarbetare helt utan sjukfrånvaro under året, har sjunkit, dock marginellt, från 29,5 % till 29,0 % mellan 2017 och 2018. Ytterligare en indikator för att vara en attraktiv arbetsgivare är en ökad mångfald avseende kompetens, kultur, språk med mera. Genom ett balanstal mäts om kommunen har lika stor andel utrikes födda medarbetare som andelen utrikes födda invånare. Balanstalet har ökat från 0,7 till 0,8, vilket innebär att kommunens läge förbättrats mellan 2015 och 2016, men att det fortfarande inte är jämvikt, 1,0. Andelen heltidsanställda har stigit från 87 % till 90 %. Helhetsbedömningen är att området attraktiv arbetsgivare sammantaget redovisar en neutral förändring.

I arbetet kopplat till fokusområdet med fokus på att säkra kompetensförsörjningen till kommunen har ett flertal aktiva åtgärder i rekryteringsfrämjande syfte genomförts under året, bland annat medverkan på Framtidsmässan i Stockholm, Pedagogdagen i Uppsala samt SAAM-mässan i Sundsvall. Utöver detta deltar kommunen aktivt i marknadsföringsnätverket i Gävleborg. Utöver detta fortsätter verksamheterna att implementera tankarna i kommunens styr- och ledningsfilosofi. Detta bidrar till att tillvarata medarbetarnas kompetens i högre utsträckning och skapar bättre förutsättningar för ännu mer motiverade medarbetare i framtiden.

Finansiella mål

Söderhamns kommun har tre finansiella mål som ska säkra en långsiktig ekonomi i balans: ett resultatmål, ett finansieringsmål samt ett soliditetsmål.

Resultatmål

Att kommunens resultat i högkonjunktur bör uppgå till 20 miljoner eller 1,4 % av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, vilket med nuvarande bedömning kring konjunkturutvecklingen innebär 15 miljoner per år.

	Bokslut
(mkr)	2018
Årets resultat	-3,5
Finansiellt mål under perioden	15,0
Skillnad mot målet	-18,5

Kommunen uppnår inte sitt resultatmål för år 2018.

Investeringsmål

Att investeringar i första hand och långsiktigt ska ske med egna medel dock kan det under budgetperioden accepteras att låna upp till 325 miljoner.

(mkr)	Bokslut 2018
Finansiellt mål	325,0
Låneskuld per 31/12 2018	235,0

Kommunen uppnår investeringsmålet under år 2018 och beräknas göra det under budgetperioden. Kommunens lån per 31/12 2018 om 235 miljoner underskrider 325 miljoner.

Soliditetsmål

Att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen långsiktigt ska stärkas.

(procentenheter)	Bokslut 2018
Soliditet utfall 2018	6,04%
	+12,81
Förändring soliditet från 2015	procentenheter

Kommunens väntas nå sitt soliditetsmål för perioden. Kommunens soliditet inklusive den ansvarsförbindelse och exklusive internbank avseende intjänade pensioner före år 1998 var vid ingången av 2016 negativ med -6,77 procent. Sedan ingången av 2016 har tillgångarna vuxit med 100,0 miljoner och det egna kapitalet med 34,4 miljoner. Utöver stärkningen av det egna kapitalet stärks soliditeten av att ansvarsförbindelsen minskat med 122,8 miljoner.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag budgetbeslut 31 aug 2015

att uppdra till nämnderna och framför allt till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och samhällservicenämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden att enskilt och i samverkan med andra nämnder göra lokaleffektiviseringar vilket vi också lägger in i resultatbudgeten,

att uppdra till nämnderna att i samverkan intensifiera arbetet med att anställa fler i ordinarie verksamhet och minska vikariebehovet (kompl 2016)

att uppdra till alla nämnder att intensifiera arbetet som stödjer att fler arbetstillfällen placeras ut i kommundelarna (kompl 2016)
att uppdra till arbetsmarknads- och socialnämnden att i samverkan med andra nämnder, arbetsförmedling och andra införa ett komhall och fortsätta 100-jobbprojektet,

att uppdra till Faxeholmen och tillföra till ägardirektivet att bolaget ska under budgetperioden bygga fler bostäder i Söderhamns kommun och beakta behovet i kommundelarna (kompl 2016)

att uppdra till omvårdnadsnämnden att i samverkan med bostadsföretag verka för att tillskapa trygghetsboenden i centrala Söderhamn och undersöka möjligheten till det också i fler kommundelar,

att uppdra till kultur- och samhällsservicenämnden och Faxeholmen att gå vidare med energieffektiviseringsprojektet,

Kommentar i bokslutet 2018

Pågår. Flera lokalförändringar har genomförts för förvaltningarnas lokaler. Den nya lokalförsörjningsgruppen har avvaktat en totalinventering av kommunens fastigheter för vidare beslut. Denna inventering blev färdig sommaren 2018. Alliansens uppdrag om en lokalutredning tar vid i detta arbete.

Pågår. Uppdraget gäller främst omvårdnadsnämnden/bemanningsenheten. Omvårdnadsnämndens arbete i uppdraget bedöms vara utfört, dock fortsätter arbetet med att minska vikariebehovet.

Under perioden har korttidsvård och familjecentral placerats i Ljusne. Stödboende i Vågbro. Klart. Komhall har avrapporterats. 100-jobb som numera benämns 50-jobb pågår.

Klart. Faxeholmen har byggt bostäder samt ägardirektiv har uppdaterats enligt uppdraget

Pågår. Faxeholmen planerar för en byggnation samt externa intressenter undersöker möjligheten att bygga. Kravet inskrivet i ägardirektiv till Faxeholmen.

Klart. Projektet pågår och avrapporterats av kultur- och samhällsservicenämnden och Faxeholmen. Utvärdering av projektet ska ske av kultur- och samhällsserviceförvaltningen

att uppdra till kommunstyrelsen och kultur- och samhällsservicenämnden att i all planering beakta klimatsäkring,

Pågår. En energi- och klimatstrategi utarbetas för närvarande. Utgångspunkterna för arbetet är att analysera kommunens sårbarhet i ett klimatperspektiv, att undersöka hur kommunen måste anpassas för att möta klimathot samt att minska utsläppen av växthusgaser. Strategin är en viktig del av de omställningsarbete mot en hållbar kommun som är ett av huvudsyftena med den nya översiktsplanen. Strategin kommer att lägga fast olika mål som kommer att vara viktiga utgångspunkter för kommunens verksamhet och planering.

att uppdra till kommunstyrelsen och nämnderna att i upphandlingar ta social hänsyn för att långtidsarbetslösa ska ges möjlighet till arbete som leder till egen försörjning,

Pågår, kan dock intensifieras. Ingår i upphandlingspolicyn. En upphandling har genomförts med direkt koppling till detta.

att uppdra till kommunstyrelsen och Söderhamn Nära att utbyggnaden av bredbandsuppkoppling intensifieras och att det undersöks om annan teknik, exempelvis trådlös fiber, kan underlätta och snabba upp till lägre kostnad (kompl 2016)

Arbetet har intensifierats. Se nedan kompletterande punkt nedan.

att uppdra till kommunstyrelsen och kultur- och samhällsservicenämnden att arbeta för mer lokal- och närproducerad mat till våra förskolor, skolor och äldreboenden,

Pågår. Söderhamns kommun arbetar tillsammans med övriga kommuner i Hälsingland kontinuerligt, även under avtalsperioderna, med möten och kontakter via Inköp Gävleborg och intresseorganisationer för att hitta nya lokala leverantörer.

Kommunfullmäktige beslutar att utreda hur kommunen skall nå 95-100% bredbandstäckning i kommunen samt vilka investeringsmedel som krävs från kommunen för att klara det innan budgetperiodens slut.

Pågår. Beräkningar har genomförts men inte sammanställts och rapporterats till kommunfullmäktige. Till 2019-20 beräknar Söderhamn Nära uppnå en täckning om 95 %. Investering för detta beräknas till 45 mkr, varav nettoinvestering för Söderhamn Nära beräknas uppgå till 28 mkr.

Kommunfullmäktige beslutar att utreda konsekvenserna av att kommunen eller Faxeholmen AB tar över samtliga skolor och omsorgsbyggnader. Detta för att få beslutsunderlag om kommunen skall gå vidare med detta.

Pågår. Uppdraget var för omfattande. Arbetet delades upp i två steg varav det första gäller förvaltning av kommunens fastigheter. För närvarande arbetar Faxeholmen, kultur- och samhällserviceförvaltningen med en utredning av fastighetsförvaltningen.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunen utreder att lägga ut en del av sin skärgårdsverksamhet samt Stenö på annan utförare.

Pågår. Upphandling av driften på Stenö har pågått under 2018. Förhandling med en intressent har avslutats då flera säkerställande krav från kommunen inte accepterades av intressenten.

Kommunfullmäktiges uppdrag budgetbeslut 26 sept 2016

Kommentar i Bokslutet 2018

att uppdra till nämnderna att fortsätta arbetet med kompetensväxling

Kompetensväxlingsprojektet har pågått fram till sommaren 2017.

att uppdra till omvårdnadsnämnden att inför budgetuppdatering 2018 presentera en strategisk genomförandeplan utifrån det arbete de gjort med omvårdnad 2.0 där särskilt ska beaktas konvertering av möjliga boendeplatser till trygghetsboenden, en intensifierad samverkan med bostadsföretag för att ta fram nya trygghetsboenden samt nya vård- och omsorgsboenden efter behov och ett arbete för att stärka frisktal och minska sjukskrivningar att uppdra till kommunchefen att tillsammans med koncernledningsgruppen genomföra en översyn om vad det ska innebära att vara chef i kommunen när det gäller antal underställda, arbetsbörda och ansvar för att inför budgetuppdatering 2018 presentera ett förslag till styrelsen och fullmäktige

Pågår. Omvårdnadsförvaltningen arbetar intensivt med att nå en budget i balans. Parallellt sker arbete för att beräkna behovet av framtida omsorgsboende. I det arbete pågår även diskussioner om samverkan med andra bostadsföretag.

Ej genomfört. Under 2017 och 2018 tillsattes ny kommunchef och ny HR-chef. Det var därför för kort tid att till 2018 års budgetuppdatering ta fram denna översyn. Resursbrist har även medfört att uppdraget fortsatt inte har genomförts under 2018.

att uppdra till kommunstyrelseförvaltningen att påbörja en översyn av ägardirektiven till kommunens bolag samt att presentera reviderade förslag inför 2018 samt att delrapportera uppdraget senast i mars till kommunstyrelsen

Klart. Reviderade ägardirektiv beslutade av kommunfullmäktige i augusti 2018.

Kommunfullmäktiges uppdrag budgetbeslut 19 juni 2017

Kommentar i delårsbokslutet 2018

Att utreda kostnaderna för 1:1 dator/Ipad i skolan

Klart. Alla i årskurs 4 till 9 har för närvarande en egen dator. Kvarvarande behov är cirka 400 till 500 datorer, vilket medför en årlig kostnad mellan 0,8 till 1,0 mkr.

att kommunen utreder vilka kostnader i det kommunala vägnätet som kan läggas i investeringsbudgeten

Klart. Beslut om 10 mkr i underhållsbudget, investering, under 8 år

att snarast utreda kostnaderna för ett modernt gymnasium i Söderhamn tillsammans med Hälsinglands utbildningsförbund

Pågår. Behovsanalys ej färdig av Hälsinglands utbildningsförbund. Kus undersöker hur de 50 mkr som är avsatta i investeringsbudgeten ska användas. Ej färdigt 31/12 2018.

Finansiell analys

Budgetuppföljning & Resultatutveckling

I Söderhamns kommun beslutas inför varje år en rambudget. Denna rambudget kompletteras under räkenskapsåret med tilläggsbudgetbeslut vilka tillsammans utgör en totalbudget. Nämnderna tilldelas en kostnadsbudget att förhålla sig till. Vissa enheter, resultatenheter, tilldelas ingen budget då de ska finansiera sin verksamhet med avgifter. Dessa enheter är kostenheten, stadenheten, byggnader, bilpoolen och bemanningen.

Kommunen har en helårsrambudget med 43,8 miljoner (18,6 miljoner), under året har tilläggsbudgetposter beslutats med nettovärdet -43,8 miljoner (-65,4 miljoner) vilket resulterat i en totalbudget med 0,0 miljoner (-46,8 miljoner).

De större tilläggsbudgetposterna år 2018 vilka påverkar totalbudgetens storlek är förväntat överskott av ej fördelade schablonersättningar +8,9 miljoner, budgettillskott till omvårdnadsnämnden efter genomlysning av budgetram -5,0 miljoner, budgettillskott till arbetsmarknads- och socialnämnden efter genomlysning av budgetram -28,0 miljoner, olika pågående långtidsprojekt -9,1 miljoner i form av resultatbalanseringar, återkommande satsning på ”50 jobben” med -5,2 miljoner samt nyttjade medel från sociala investeringsfonden med -5,5 miljoner.

Nämndernas rambudget uppgår till -1 370,8 miljoner (-1 379,1 miljoner) och tilläggsbudget beslut till -180,4 miljoner (-106,8 miljoner) vilket totalt medför att nämnderna har en totalbudget med -1 551,2 miljoner (-1 485,9 miljoner).

Kommunens resultat uppgår till -3,5 miljoner (-29,3 miljoner) vilket avviker med -3,5 miljoner mot totalbudgeten (+17,5 miljoner). För nämnderna är utfallet -1 567,6 miljoner (-1 544,4 miljoner) vilket avviker med -16,4 miljoner (-58,5 miljoner) från totalbudgeten.

Kultur och samhällsservicenämndens utfall avviker med -5,3 miljoner (-14,3 miljoner) mot budget. Färdtjänst visar en negativ avvikelse med -2,2 miljoner. Kapitalkostnader och hyresbidrag avviker med -1,6 miljoner. Vinterväghållningen som ekonomiskt behandlas separat har en negativ avvikelse med -9,2 miljoner (+1,3 miljoner) till följd av en krävande vinter i början av året. Driftprojekt visar ett överskott med +7,3 miljoner (-7,7 miljoner), främst då medel erhållits för projekt som rivning av Bromsäng och utveckling av Faxepark men där arbetet planeras ske under 2019. Resultatenheterna kostenheten har avvikelse med +1,5 miljoner (-0,3 miljoner), stadenheten +1,5 miljoner (+2,5 miljoner) och byggnader -2,4 miljoner (-0,4 miljoner), exklusive driftprojekt.

Omvårdnadsnämnden har en negativ budgetavvikelse med -19,5 miljoner (-39,6 miljoner). Under året har nämnden fått en tilläggsbudget motsvarande 5,0 miljoner efter översyn av nämndens rambudget. Vård- & omsorgsboende avviker med -13,9 miljoner (-19,6 miljoner). Huvudsakligen beror detta på svårhanterade pass i personalens scheman. Hemtjänsten avviker med -7,0 miljoner (-19,4 miljoner). En viktig faktor i detta är att förväntad andel av total personaltid som är brukartid inte uppnås. Hemsjukvården prognosticerad en negativ avvikelse med -5,9 miljoner, detta delvis till följd av att kostnaderna inte ligger i paritet med ersättning men även för att inköpen ökat. Övriga verksamheter väger budgetavvikelserna med +7,3 miljoner.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har en negativ budgetavvikelse med -3,0 miljoner (-17,3 miljoner). I juni 2018 tilldelades nämnden en tilläggsbudget med 28,0 miljoner efter en översyn av nämnden rambudget. Huvudsakligen beror den negativa avvikelsen på ökade kostnader för

försörjningsstöd som kompletterar ersättningar till individer i behov då andra myndigheters bidrag minskar, till exempel individer som går ur etableringsstödet.

Nämndernas negativa avvikelse vägs upp av positiv avvikelse mot budget med +12,9 miljoner (+76,0 miljoner) på poster som ej ligger fördelade till nämnderna. Ej nyttjade öronmärkta medel och projektmedel +9,5 miljoner. För centrala löne- och pensionskostnader -17,9 miljoner. Ej fördelade bidrag +2,9 miljoner. Ej nyttjad ramkompensation +16,1 miljoner.

Skatterna uppvisar en negativ avvikelse med -10,0 miljoner (-7,8 miljoner) men från det kommunala utjämningsystemet finns en positiv nettoavvikelse med +5,0 miljoner (+20,0 miljoner). Regeringsbidragen för flyktingsituationen blev åter lägre än väntat vilket gav en negativ avvikelse med -4,9 miljoner (-9,2 miljoner).

De finansiella posterna ligger bakom ett finansnetto med +11,1 miljoner (+32,6 miljoner). Föregående år ingick en jämförelsestörande post avseende återföring av nedskrivning av Faxeholmen med 21,4 miljoner. Återförda medel till följd av kommunens pensionslösning förväntas häri ge en positiv avvikelse med +4,4 miljoner. Högre ränteintäkter och lägre räntekostnader ger effekt med +6,2 miljoner.

Resultatutveckling

Kommunen redovisar ett negativt utfall med -3,5 miljoner (-29,3 miljoner). Intäkterna har minskat med 28,0 miljoner (+44,2 miljoner) från föregående år och kostnaderna har minskat med 48,7 miljoner. (+130,2 miljoner). I intäkterna ingick år 2017 en positiv engångspost för återföring av nedskrivning av innehav i Faxeholmen AB med 21,4 miljoner. Kostnaderna 2017 belastades även med en engångspensionsinlösen med 33,7 miljoner.

Verksamhetsintäkterna har minskat med -36,5 miljoner. Huvudsakligen beroende på minskade bidrag från Migrationsverket för återsökta etableringar med -30,8 miljoner, minskade schablonersättningar - 7,5 miljoner och för färre barn med asyl -10,9 miljoner. Ökade ersättningar på arbetsmarknadsområdet för bland annat extratjänster gav högre ersättningar med +20,7 miljoner. På skol- och ungdomsområdet gavs ökade bidrag för likvärdig skola +4,4 miljoner, lovaktiviteter +2,9 miljoner och satsningar från Skolverket med +4,3 miljoner. På området personlig assistans har de ersättningsberättigade volymerna minskat och ersättningar har sjunkit med -8,2 miljoner. Ersättningar av engångskaraktär 2017 var bidrag till Hälsinglands utbildningsförbund med 5,5 miljoner och intäkter i samband genomförandet av SM-veckan med 4,6 miljoner.

Av den statliga satsningen välfärdsmiljarden har kommunens del minskat med -5,0 miljoner.

Lönekostnaderna har minskat med 11,5 miljoner samtidigt som pensionskostnaderna minskat med 9,6 miljoner. Jämfört december 2018 med december 2017 har antalet medarbetare minskat med 118, en huvudsaklig förklaringspost till de lägre lönekostnaderna. Den lönerevision som genomförts år 2018 beräknas ha uppgått till 21,6 miljoner och har varit en kostnadsdrivande faktor. Till följd av politisk förändring har pensionsavsättningar gjort med ca 14 miljoner. Under 2017 genomfördes en extra pensionsinlösen med 33,7 miljoner vilket ökade kostnaderna det året. Arbetsmarknad- och socialnämnden har aktivt arbetat för hemmaplanslösningar och anpassade arbetsmetoder vilket medfört att kostnader för köpt verksamhet har minskat med 18,4 miljoner. År 2017 genomfördes arbetsmarknadsåtgärden kompetensväxling med kostnad om 5,2 miljoner vilket ej finns med 2018.

Kostnaderna för försörjningsstöd har dock ökat med 4,8 miljoner. Kostnader i samband med SM-veckan 2017 uppgick till 14 miljoner.

Skatteintäkterna har ökat med 30,0 miljoner och ersättningen från utjämningsystemet har ökat med 10,3 miljoner. De generella bidragen har minskat med 5,0. De finansiella posterna har minskat med 23,4 miljoner vilket huvudsakligen kan förklaras med den återföring av nedskrivning för Faxeholmen AB som kommunens genomförde 2017 med 21,4 miljoner.

Resultatbalanseringar

Söderhamns kommun tillämpar ett system med resultatbalansering. Det innebär att det överskott en nämnd har efter ett år kan tillgodoräknas med ett kommunfullmäktigebeslut följande år som medger en budgetjustering. Totala budgetjusteringar på grund av resultatbalanseringar under år 2018 till och med augusti uppgår till 9,1 miljoner kronor (14,8 miljoner). Speciellt för år 2018 och år 2017 är att kommunstyrelsen beslut att nämndernas ianspråktagande av resultatbalanserade medel även ska godkännas av kommunstyrelsen till följd av den ansträngda ekonomiska situationen.

2018-12-31

Nämnd (mkr)	Summa	Beslut	Beslutsdatum	Syfte
Kommunstyrelsen	5,6	KF § 79	18-04-23	Pågående projekt från 2017
	0,3	KS § 72	18-03-06	Omfördelning inom förvaltn
	0,5	KS § 72	18-03-06	Mallar till hemsida
	0,1	KS § 72	18-03-06	För samhällsbyggnad
	0,1	KS § 32	18-02-06	Servicepunkt Trönö
	0,1	KS § 148	18-05-08	Servicepunkt Skog/Stråtjärä
	6,6			
Kultur- och samhällsutvecklingsnämnden	1,8	KF § 79	18-04-23	Pågående projekt från 2017
	1,8			
Barn- och utbildningsnämnden	0,7	BUN § 32	16-03-16	Arbetskläder
	0,7			
Totalt	9,1			

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och landsting. Underskott från enskilt räkenskapsår ska återställas inom de följande tre åren. Söderhamns kommun har inget ackumulerat underskott från tidigare år att återställa. Vad underskottet uppgår till beräknas genom justeringar av vissa specifika poster i årets resultat. Ett syfte är att betalningsansvaret inte ska skjutas på framtiden.

(mkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	-3,5	-29,3
Avgår realisationsvinster	-5,6	-5,6
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	-21,4
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-9,1	-56,3

Balanskravsresultat

-9,1 **-56,3**

I 2018 års resultat ingår realisationsvinster vid försäljning av mark och arrenden. Dessa ska rensas i beräkningen av balanskravsresultatet. Utgångspunkten är att balanskravsresultatet om det är negativt ska återställas inom tre år samt att tidigare års underskott ska återställas enligt plan. Från år 2017 fanns det ett underskott med 5,8 miljoner att återställa. Utifrån resonemang om att göra undantag av poster med hänvisning till synnerliga skäl bestäms slutlig vad som ska återställas kommande år.

Balanskravsresultat att återställa

(mkr)	2018	2017
Ingående ackumulerade ej återställda negativa resultat	-5,8	0
Årets balanskravsresultat (mkr)	-9,1	-56,3
Undantag synnerliga skäl - sysselsättningsåtgärder		5,2
Undantag synnerliga skäl - inlösen pensionsförmåner	0,0	33,7
Undantag synnerliga skäl - resultatförda pensionsförmåner		0,0
Undantag synnerliga skäl - satsningar sociala investeringsfonden		11,6
Resultat att återställa inom tre år		-5,8
Utgående ackumulerade ej återställda negativa resultat		-5,8
Underskott från 2017 - återställs senast 2020		-5,8
Underskott från 2017 - återställt 2018		-

Från år 2017 finns underskott med 5,8 miljoner, av detta ska hela beloppet att anse vara återställt efter år 2018. Det ska inte anse finnas något underskott från år 2018 att återställa.

Investeringsverksamhet

Större investeringsprojekt (mkr)

	Utfall 2018	Budget Totalt	Utfall Totalt	Prognos Totalt	Prognosticerad Avvikelse
Energitjänstprojekt, EPC	51,3	156,0	138,6	157,6	-1,6
Ombyggnation Stentägtskolan	38,5	83,5	38,5	93,2	-9,7
Projektering ombyggnation Stentägtskolan	0,4	1,3	7,7	7,7	-6,4
Reinvestering Staffangymnasiet lokaler	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0
Service och restaurang Stenö	0,1	22,0	1,7	22,0	0,0
Ombyggnation estetlänga Bergvikskolan	1,3	15,0	1,3	1,3	13,7
Reinvesteringar gator 2018	13,1	14,4	13,1	14,4	0,0
Reinvesteringar/underhåll fastigheter 2017	0,8	12,6	11,4	11,4	1,3
Reinvesteringar/underhåll fastigheter 2018	12,0	11,2	12,0	12,0	-0,8
Ombyggnation Stentägens förskola	6,8	9,7	11,1	11,1	-1,4
Ombyggnation förvaltningshus	6,9	9,1	7,1	9,1	0,0
Projektering ombyggnation förvaltningshus	0,6	1,9	3,4	4,1	-2,2
Markarbete Orrskär	2,3	8,8	8,7	8,8	0,0
Gång- och cykelbanor	-0,9	6,2	1,8	6,2	0,0
Kök Trönö skola	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0

Kommunen fortsätter liksom föregående år att hålla en hög investeringstakt, över 150 miljoner per år. Föregående år färdigställdes bland annat bandyhallen på Hällåsen. Investeringarna ligger under planerad nivå och flera investeringsprojekt förväntas fortsätta eller påbörjas kommande år.

Energitjänstprojekt, EPC

Projektet fortsätter inom fas två som är genomförandet. Indikationer finns på lägre energiförbrukning i de fastigheter där åtgärder genomförts, ingen eldningsolja används och ingen pelletsförbränning finns kvar som värmekälla i kommunens fastigheter.

Ombyggnation Stentägtskolan

Projektet fortgår, dock har entreprenören anmält hinder som kommer att resultera i en förlängning av projektet med en fördyring som följd. Nytt färdigställande förväntas 2019 oktober samt en fördyring runt 10 % av entreprenadsumman.

Reinvestering Staffangymnasiet lokaler

Hälsinglands utbildningsförbund har gjort en framställan om renovering och ombyggnation av Staffangymnasiets lokaler. I hus A, den äldre delen av Staffangymnasiets lokaler är underhållsskulden som störst, en förstudie pågår som kommer att leda till upphandling av entreprenörer under 2019.

Service och restaurang Stenö

Under 2018 har en utredning gällande externdrift av campingen genomförts som medfört att investeringen pausats under 2018.

Ombyggnation estetlänga Bergvikskolan

En entreprenör har upphandlats och arbetet med anpassningar och renovering har påbörjats, entreprenören har hittat dolda fel och skador på byggkonstruktionen vilket gjort att man är tvungen att titta på en ny takkonstruktion. Detta kommer att generera ökade kostnader för projektet.

Reinvesteringar gator 2018

Beläggningsarbeten i gatumiljö har pågått under året för att arbeta ikapp den stora underhållsskuld som finns.

Reinvesteringar/underhåll fastigheter 2018

Planerat underhåll som syftar till att förlänga livslängden på våra byggnader, syftet är att arbeta ikapp den stora underhållsskuld som finns.

Ombyggnation Stentäktens förskola

Projektet fortgår under 2019, färdigställande är framflyttat till 2019 oktober samt indikerat en kostnadsökning på ca 10 % av entreprenadsumman.

Ombyggnation förvaltningshus

Projektets genomförande har resulterat i en bättre arbetsmiljö för medarbetarna och samtidigt en större besparing då innergården inte längre ska inglasas. Den nya prognosen för genomförandet är 9,6 miljoner vilket är 19,3 miljoner lägre än den ursprungliga budgeten.

Markarbete Orrskär

Projektet har till viss del ändrat inriktning då stora skador upptäcktes på kajen och spontningen. Dessa skador är nu avhjälpna.

Gång- och cykelbanor

Projektet sökte statlig medfinansiering för genomförandet av en ny gång- och cykelväg längst gamla granskärsspåret. 1,7 miljoner kronor tilldelades och projektet kommer genomföras under 2019.

Kök Trönö skola

En förstudie tillsammans med kostenheter har pågått under 2018. Svårigheten för ett lyckat genomförande är att hitta bra logistiska lösningar för kök och matsal under byggtiden. Projektet planerar pågå under 2019.

Likviditet och kassaflöde

I kassaflödesrapporten finns information om hur kommunen har finansierat sin verksamhet, om betalningsströmmar och investeringar. Analysen visar vad som har hänt under året. Kassaflödesrapporten hämtar information både från resultat- och balansräkningar.

Under år 2018 har kommunens likvida medel i form av kassa/bank ökat med 49,3 miljoner, en förbättring jämfört med föregående år med 52,6 miljoner då kommunens likvida medel i form av kassa/bank minskade med 3,3 miljoner. 2018 års största förändringar består av händelser som haft både positiv och negativ påverkan på flödet.

De händelser som påverkat kassaflödet positivt är att nyupptagna lån i internbanken uppgick till 420 miljoner samt att de kortfristiga skulderna har ökat med 25,6 miljoner.

De händelser som påverkat kassaflödet negativt är investeringar av materiella anläggningar med 155,4 miljoner samt amortering/omsättning av internbankens lån med 290 miljoner.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Kommunens pensionsåtagande består av pensionsavsättningar med 73,1 miljoner (57,5) och en ansvarsförbindelse bestående av intjänad tjänstepension till och med år 1997 med 568,4

miljoner (592,7) inklusive löneskatt. Det totala pensionsåtagandet uppgår därmed till 641,5 miljoner (650,2). Pensionsåtagandet hanteras genom de årligt uppkomna kostnaderna. Detta betyder att kommunens återlåning uppgår till 100 %. Övriga avsättningar har ökat med 1,0 miljon från 1,8 miljoner till 2,8 miljoner till följd av en rättstvist med vitesförfarande på omvårdnadsnämnden.

Eget kapital och öronmärkningar

Kommunens egna kapital motsvarar den del av kommunens tillgångar som finansieras av de ackumulerade driftresultaten. Annat främmande kapital kan komma från exempelvis långivare som kommunen tagit lån av och leverantörer med fakturor som väntar på att bli betalda. Kommunens egna kapital har under året minskat med 3,5 miljoner (-29,3 miljoner), detta till följd av årets resultat. Kommunens öronmärkningar har minskat med -5,6 miljoner (-45,3 miljoner) till följd av nyttjande av medel för dom olika ändamålen. Övriga medel som finansieras ur det egna kapitalet är sysselsättningsåtgärden 50-jobben samt nämndernas möjligheter till användande av resultatbalanseringar. Kommunen har från år 2017 haft ett underskott vilket måste återställas till det egna kapitalet, något som anses fullgjort under år 2018.

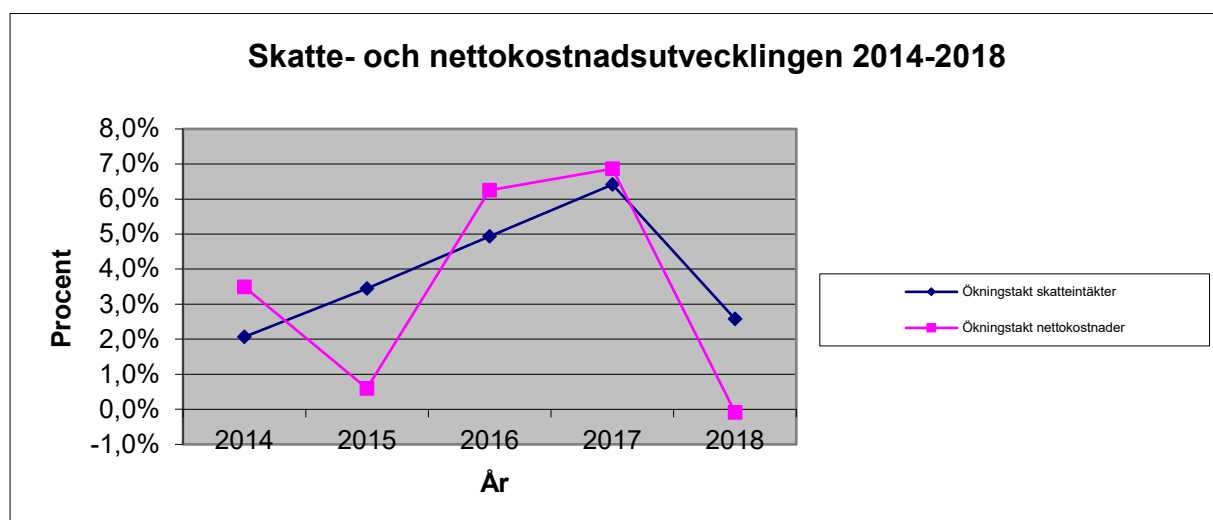
Eget kapital

Vid årets utgång	2017	2018
Eget kapital och öronmärkningar (mkr)	649,3	645,8
- <i>Varav öronmärkt sociala investeringsfonden</i>	34,2	28,6
- <i>Varav öronmärkt pensionsavsättningar</i>	1,3	1,3
- <i>Varav öronmärkt integration</i>	0,5	0,5
- <i>Varav finansiering sysselsättningsåtgärder</i>	10,4	5,3
- <i>Varav finansiering resultatbalanseringar</i>	34,9	23,4
- <i>Eget kapital att återställa från år 2017</i>	5,8	0
- <i>Eget kapital att återställa från år 2018</i>	-	0
Årets resultat	-29,3	-3,5
- <i>Årets öronmärkning sociala investeringsfonden</i>	-	-
- <i>Årets öronmärkning pensionsavsättningar</i>	-	-
- <i>Årets öronmärkning integration</i>	-	-

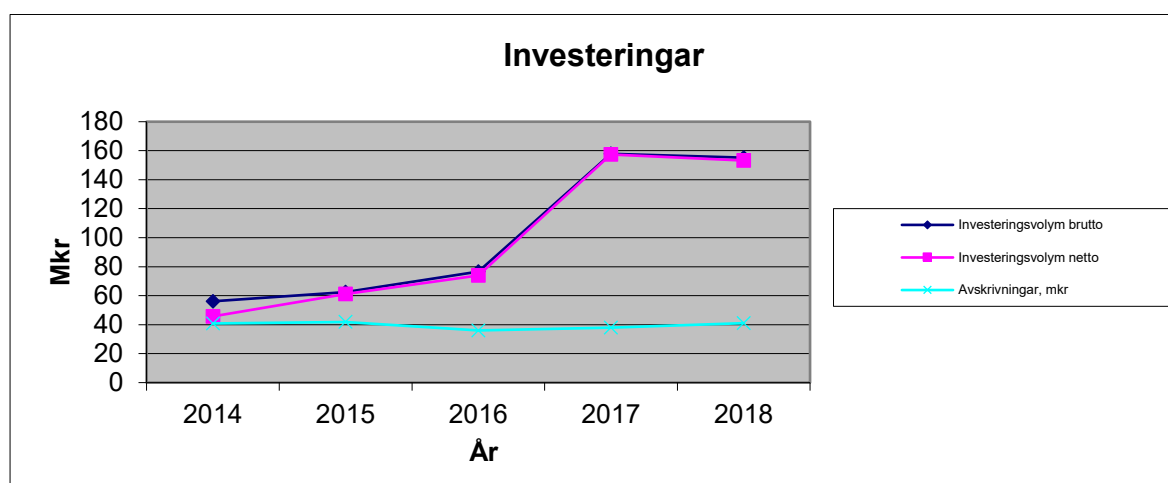
Ekonomisk ställning

Söderhamns kommun har en god finansiell ställning med en under året stärkt soliditet och oförändrad skattesats. Kommunen har vid utgången av 2018 skaffat sig en stabilare betalningsförmåga.

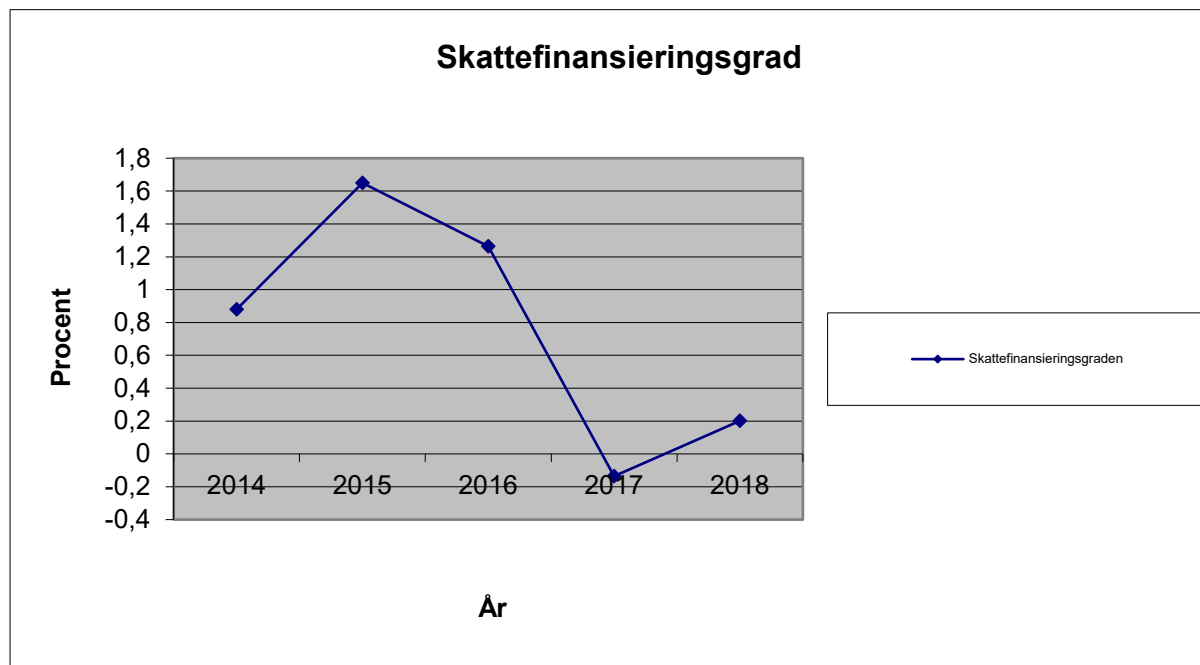
Nettotillgångarna har minskat under året vilket ligger i linje med förväntad upptagning av nya lån till följd av en fortsatt högre investeringstakt. Huvudorsak till den stärkta soliditeten är att nettokostnadsutvecklingen avstannat samtidigt som skatteunderlaget vuxit i en högre omfattning.

Skatte- och nettokostnadsutvecklingen är mått på hur verksamhetens nettokostnader utvecklas i relation till utvecklingen av skatter, utjämningsystemet och generella statsbidrag. Justeringar görs för resultatposter av engångskaraktär. Nettokostnadsutvecklingen är lägre år 2018 än något av de senaste fem åren, -0,1 % (+6,9 %). Det betyder att nettokostnaderna är desamma som föregående år vilket i sin tur tyder på ett aktivt arbete med att reducera kostnaderna. Detta eftersom det under ett år med alla faktorer oförändrade inträffar kostnadsökningar på grund av prisökningar och lönerrevision. Skatteutvecklingen är positiv med +2,6 % (+6,4 %). Effekten av att skadeutvecklingen är högre än nettokostnadsutvecklingen blir att kommunens förmåga till självfinansiering ökar, att handlingsförmågan förbättras och att kommunens ekonomi får en bättre balans än föregående år.

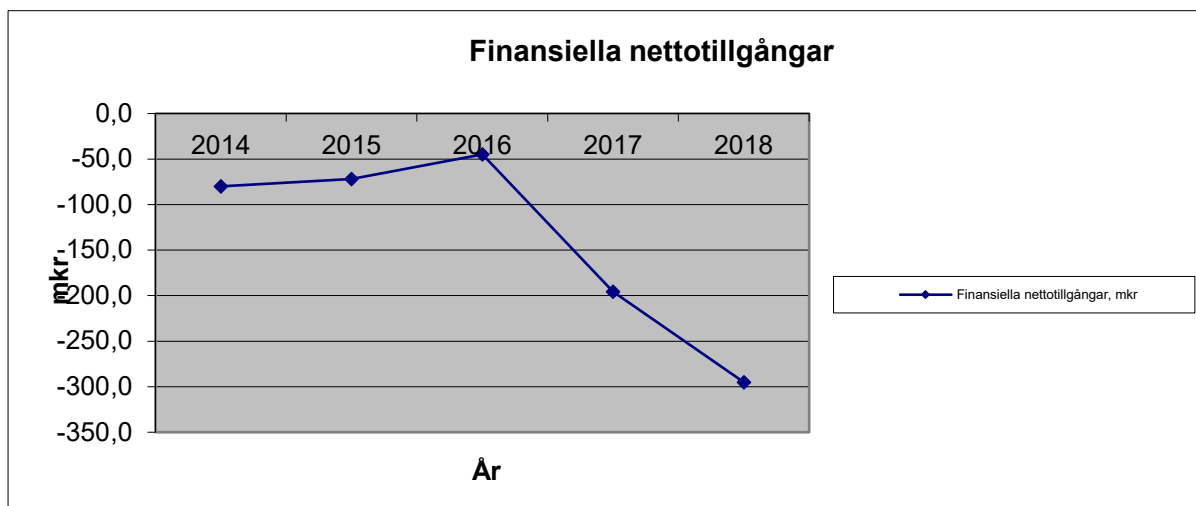

Kommunens nettoinvesteringar uppgick år 2018 till 153,2 miljoner och föregående år till 157,4 miljoner. Investeringsstakten ligger på samma nivå som år 2017 men är högre än de tio föregående åren. Den högre investeringsstakten ställer krav på likvid finansiering och långsiktig ökad hantering av avskrivningskostnader. Avskrivningarna uppgår till 41,1 miljoner år 2018 (38,0 miljoner).

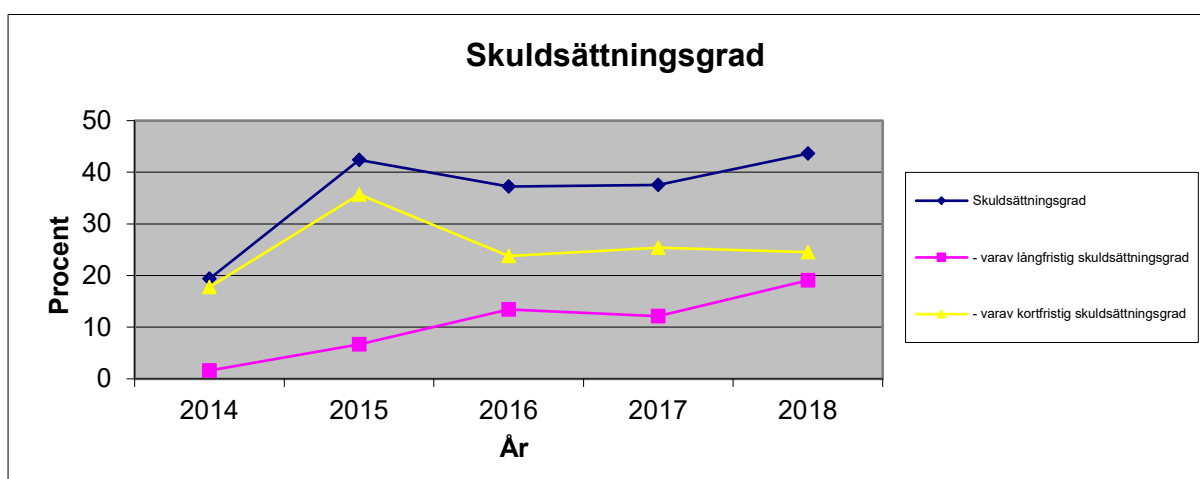

Ett nyckeltal som ger finansiellt perspektiv på investeringar är skattefinansieringsgraden. Nyckeltalet mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med skatteintäkter efter att den löpande driften är finansierad. En skattefinansieringsgrad på 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar under året. Skattefinansieringsgraden år 2018 uppgår till 20,2 % och år 2017 till -13,6 %. Den stärkta skattefinansieringsgraden innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar i samma omfattning som tidigare och att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet stärks.

Kassa- och balanslikviditet visar förhållandet mellan kommunens omsättningstillgångar, banktillgodohavanden, kortfristiga fordringar, med mera och kortfristiga skulder. Kassalikviditeten bör ligga mellan 60 och 80 procent, för att garantera att kommunen ur ett kort och medellångt perspektiv kan möta betalningstoppar. Förbättras likviditeten samtidigt som skuldsättningen sjunker, förbättrar kommunen sin finansiella handlingskraft. Kassa- och balanslikviditeten ligger år 2018 på 54,7 %, en ökning med 6,5 procentenheter jämfört med år 2017.

Finansiella nettotillgångar är tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10 till 20 års sikt. Här ingår finansiella anläggningstillgångar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Måttet speglar vilken finansiell handlingsberedskap som ligger mellan det kortsiktiga likviditetsmättet och det mer långsiktiga soliditetsmättet. Kommunens finansiella nettotillgångar uppgick år 2018 till -295,0 miljoner (-195,8 miljoner) efter att ha minskat med -99,2 miljoner.

För att förstå kommunens långsiktiga finansiering finns nyckeltalet skuldsättningsgrad. Vid beräkning av kommunens skulder har lån genom kommunens internbank till de kommunala bolagen exkluderats. Av kommunens totala tillgångar har 43,7 procent (37,6 procent) finansierats med främmande kapital, det är en ökning med 6,0 procentenheter. Kommunens totala skulder är 558,2 miljoner vid utgången av år 2018 (426,5 miljoner). Vid utgången av år 2018 var 43,7 procent av kommunens skulder långfristiga, en ökning med 16,7 procentenheter från år 2017. De kortfristiga skulderna utgör 56,3 procent av de totala skulderna.

Personalredovisning

Söderhamns kommun hade 2 162 tillsvidareanställda den 31 december 2018. Av dessa är 82 % kvinnor och 18 % män. Antal årsarbetare var 2 536 varav månadsavlönade visstidsanställda 222 och timavlönade visstidsanställda var 229. Antalet årsarbetare har minskat under året. Medarbetarnas medelålder var 44,8 år och har därmed fortsatt att sjunka under 2018. Andelen medarbetare under 30 år är fortfarande få, 14,6 %, men har fortsatt att öka under 2018. Andelen medarbetare som är 50 år och äldre är fortfarande hög, 47 %. Medelsysselsättningsgraden är numera 96,0 % och är därmed något lägre än 2017, minskning med 0,2 procentenheter. Under 2018 uppgår andelen tillsvidareanställda utan någon sjukfrånvaro till 29 % medan andelen med en till sju sjukdagar uppgår till 28 % och andelen med åtta sjukdagar eller fler uppgår till 43 %.

Redovisning av sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron avseende 2018 uppgår till 8,36 % vilket innebär en fortsatt ökning jämfört med 2017 års nivå. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män och sjukfrånvaron stiger med ökande ålder förutom i gruppen 66 år och äldre. Långtidssjukfrånvaron, över 60 dagar, uppgår till 53,6 % av den totala sjukfrånvaron och har minskat något jämfört med förra året. Det är framför allt kvinnors sjukfrånvaro som ökar och mest inom de ”mjuka” förvaltningarna som Barn- och Utbildning, Omvårdnadsnämnd samt Arbetsmarknads- och socialförvaltning.

Likabehandling

Det gångna året var första året då kommunen jobbade med kommunens nya likabehandlingsplan. Varje arbetsplats har fått i uppdrag att analysera och riskbedöma utifrån diskrimineringslagens grunder. Arbetet med likabehandling byggs in i det systematiska arbetsmiljöarbetet med de fyra stegen undersöka, analysera, åtgärda och följa upp. De fem områden som ska analyseras är arbetsförhållanden, utbildning och kompetensutveckling, föräldraskap och förvärvsarbete, löner/anställningsvillkor samt rekrytering och befordran.

HR-enheten har tagit fram en ny kompetensbaserad rekryteringsprocess för att minska risken för diskriminering när nya medarbetare ska rekryteras. Den tar sin grund i personliga kompetenser och ska säkerställa att inga ovidkommande hänsyn tas i den processen och innefattar inte enbart diskrimineringsgrunderna. Även lönebildningsprocessen och lönesättning hanteras centralt för kommunen via HR-enheten i form av lönekartläggning och analys.

Övriga fokusområden har analyserats och diskuterats på arbetsplatsnivå och sammanställts via kommunens samverkansgrupper. De övergripande slutsatserna följer nedan. Analysen visar att det finns områden att jobba vidare med och många verksamheter lyfter fram jargong och diskussionsklimat på kommunens arbetsplatser som centralt för en inkluderande arbetsplats. Det finns också risk att diskriminering sker i förhållande till funktionshinder både vad gäller lokalernas utformning, arbetsplatsernas utformning men även att tjänstebilarna har manuell växel vilket kan vara svårt för vissa funktionshindrade. Likabehandlingsarbetet behöver bedrivas uthållig över tid och systematiskt i den löpande verksamheten även fortsättningsvis.

Mertid och övertid

Totalt har medarbetare ersatts för närmare 41 698 mertids- och övertidstimmar under 2017 vilket motsvarar cirka 21 årsarbetare. Kostnaden för dessa timmar uppgår till 15,5 miljoner kronor inklusive arbetsgivaravgifter. Detta innebär att övertid och mertidsuttaget ökat något i jämförelse med 2017.

Redovisning av bisyssla

Under hösten 2014 antogs riktlinjer gällande bisysslor i Söderhamns kommun. Förekomsten av bisysslor samt antal beslut om tillåtna och förbjudna bisysslor ska årligen redovisas i personalredovisningen. Under 2018 har redovisning av beslut om bisysslor endast kommit in från Barn och utbildningsförvaltningen. Övriga förvaltningar har inte redovisat några beslut.

Löneutveckling

Under 2018 hamnade löneöversynen på 2,4 % där framför allt Kommunals nivåer i det centrala avtalet gjorde att utfallet hamnade lite över budgeterade 2,3 %. Det var dock en kraftig förbättring från tidigare år. Övriga grupper som prioriterades var lärare, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och socialsekreterare. Det råder stark konkurrens om arbetskraften inom vissa yrkesområden såsom arbetsterapeuter, fysioterapeuter, lärare, sjuksköterskor och socialsekreterare för att nämna några. Förmågan att attrahera, rekrytera och behålla nyckelkompetens kommer att vara helt avgörande för kommunens framtida kompetensförsörjning. Det är något som kommande år måste vägas in och hanteras även i löneöversynsarbetet.

Tillsvidareanställda

Antalet tillsvidareanställda uppgick den 31 december 2018 till 2 162. Motsvarande siffra för 2017 var 2 112. Antalet tillsvidareanställda har således minskat under 2018.

Kommunens bemanning och fördelning mellan yrkeskategorier redovisas enligt Befattnings-system för Kommuner, BSK, och den uppdelning som där finns i fyra huvudområden: vård och omsorg, bildning/fritid, teknik och administration. Omkring 78 % av kommunens tillsvidareanställda är verksamma inom områdena vård- och omsorg och bildning/ fritid.

Tillsvidareanställda	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Vård och omsorg	1 373	1 422	1 427	1 363	1 285	1 241	1 223	1 225	1 194	1 208
Bildning/ fritid	317	319	318	303	399	391	395	403	421	430
Teknik	256	259	235	228	230	223	231	227	237	246
Administration	216	212	200	178	200	200	192	189	194	183
Summa	2 162	2 212	2 180	2 072	2 114	2 055	2 041	2 044	2 046	2 067

Årsarbetare per nämnd	Tillsvidareanställda	Månadsavlönade visstid	Timavlönade visstid	Summa anställda	Andel kvinnor tillsvidareanställda	Andel män avser tillsvidareanställda
Kommunstyrelsen	83,8	8,0	2,2	94,0	67,4	32,6
Kultur och samhällsservicenämnden	256,4	17,8	14,7	288,9	67,5	32,5
Barn- och utbildningsnämnden	532,5	129,1	21,4	683,0	83,8	16,2
Arbetsmarknads och socialnämnden	240,5	22,6	179,2	442,3	75,6	24,4
Omvårdnadsnämnden	945,5	40,0	8,1	993,6	88,6	11,4
Bygg och miljönämnden	26,2	4,0	0,3	30,5	59,3	40,7
Summa	2 084,9	221,8	229,0	2 438,3	81,8	18,2

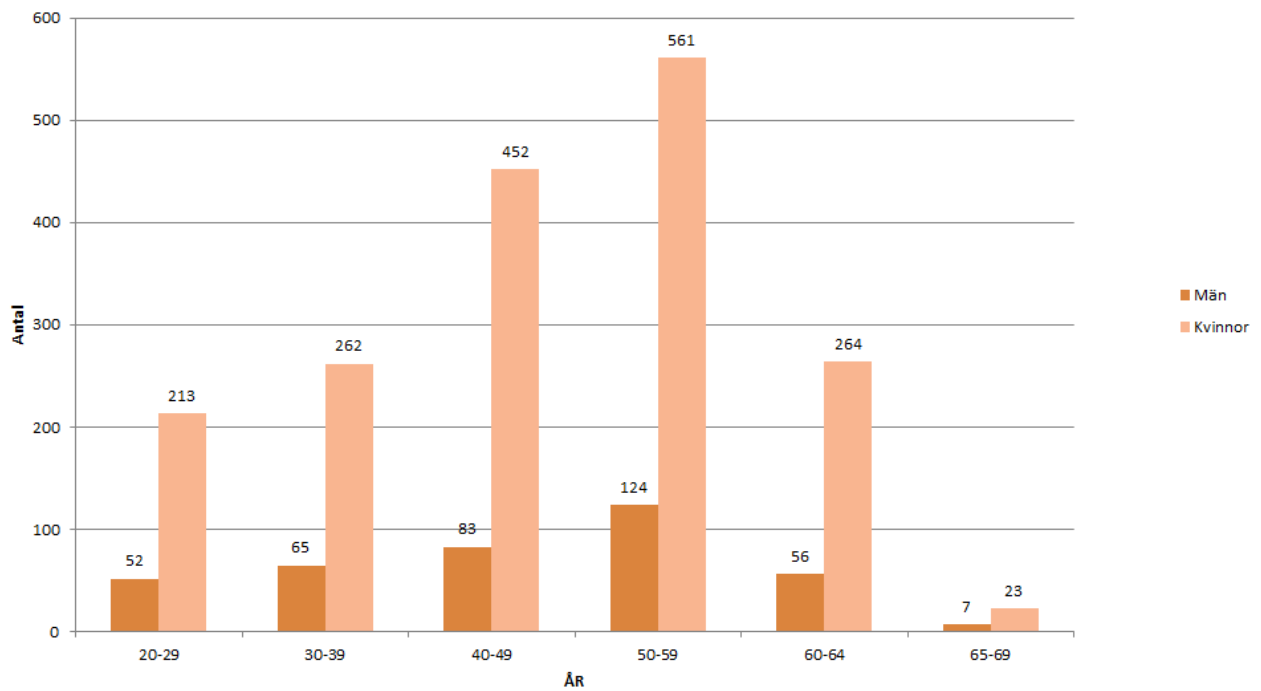
Totala antalet årsarbetare i december 2018 har minskat med -124 i jämförelse med föregående år. Antalet tillsvidareanställda har minskat med -73,1 årsarbetare medan antalet visstidsanställda med månadslön har ökat med totalt +28,7 årsarbetare och visstidsanställda som är timavlönade har ökat med tre årsarbetare. Antalet medarbetare inom vård och omsorg har minskat och trenden från tidigare år är bruten. Söderhamns kommun hade 2 162, det vill säga -50 färre tillsvidareanställda den 31 december 2018. Av dessa är 82 % kvinnor och 18 % män.

Inom arbetsmarknad och socialnämnden finns Bemanningenheten som bemannar frånvaro inom verksamheter såsom äldre och handikappomsorg, barnomsorg, kostverksamhet. I nedanstående tabell redovisas antal årsarbetare som nyttjats av andra nämnder under 2018.

Årsarbetare bemanningen

Nämnd	Omvårdnadsnämnden	Barn- och utbildningsnämnden	Kultur och samhällsservice nämnden	Arbetsmarknads och socialnämnden	Totalt antal årsarbetare
Årsarbetare från Bemanningen	130,3 (147,7)	17,4 (14,2)	15,0 (15,5)	6,4(8,4)	169,1 (185,8)

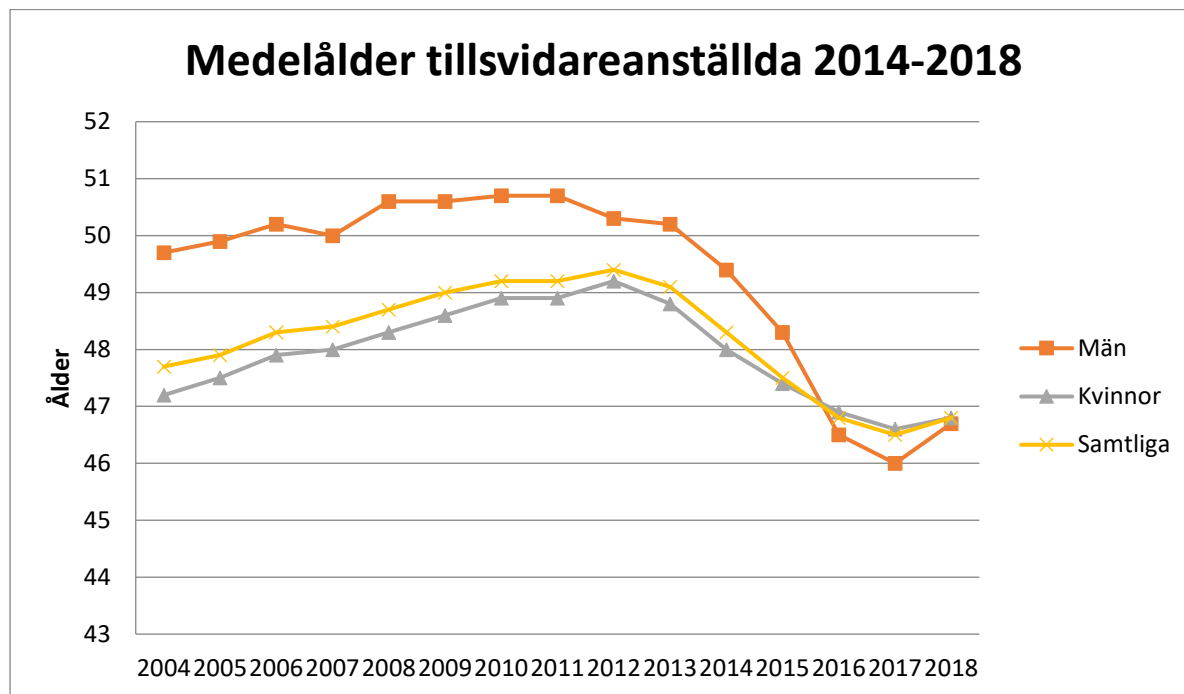
Åldersfördelning tillsvidareanställda 2018

Kommunens åldersfördelning kännetecknas av få ungdomar under 30 år, 12,3 %, och en hög andel medarbetare som är 50 år och äldre, 47,9 %. Andelen medarbetare under 30 år ligger relativt stabilt jämfört med föregående år med en andel strax över 12 %.

Medelålder

De tillsvidareanställdas medelålder uppgår 2018 till 46,8 år. Medelåldern har därmed ökat något under 2018. Männen har en något lägre medelålder, 46,7 år, än kvinnorna, 46,8 år.

Medelåldern är högst inom kommunstyrelseförvaltningen, 49,1 år, och lägst inom bygg och miljöförvaltningen, 43,7 år.

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för 2018 uppgår till 96 % och har därmed minskat i jämförelse med 2017 med 0,2 procentenheter. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för män är 97,5 % av heltid medan motsvarande siffra för kvinnor är 95,7 %. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har minskat för båda könen, kvinnor marginellt -0,1, men mest för män, -0,6, i jämförelse med 2017. Sysselsättningsgraden varierar mellan olika yrkeskategorier. Största andelen deltidsanställda finns bland bildning/fritid som tidigare hade högst sysselsättningsgrad, medan de flesta heltidsanställda finns inom administrationen.

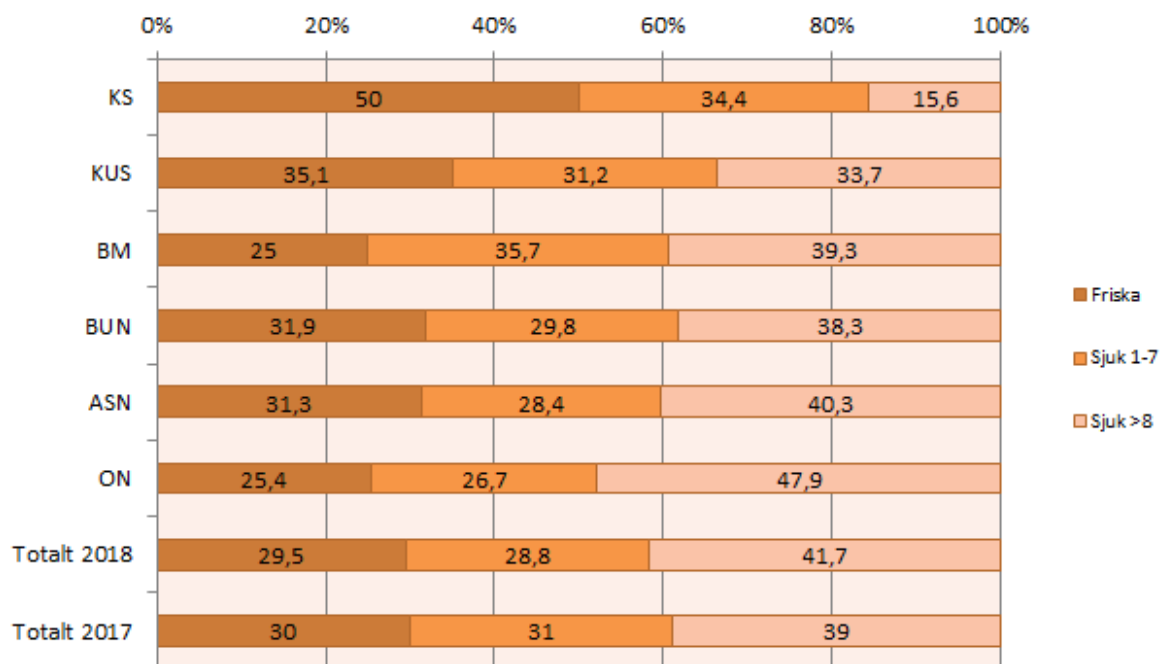
Sysselsättningsgrad

Befattningstyp, procent	Kvinnor	Män	Samtliga
Vård och omsorg	95,7	97,3	95,9 (+0,4)
Bildning/ fritid	95,5	97,4	96,0 (-2,5)
Teknik	95,4	97,3	96,2 (+0,1)
Administration	96,7	100,0	97,4 (+0,2)
Samtliga	95,7	97,5	96,0 (-0,2)

Frisktal

Under 2018 uppgår andelen tillsvidareanställda utan någon sjukfrånvaro till 29,5 %, medan andelen med en till sju sjukdagar uppgår till 28,8 % och andelen med åtta sjukdagar eller fler uppgår till 41,7 %.

Frisknärvaro förvaltningsvis

Redovisning av bisyssla

Under hösten 2014 antogs riktlinjer gällande bisysslor i Söderhamns kommun. Dessa riktlinjer innebär att varje förvaltning årligen ska redovisa förekomsten av bisysslor samt antal beslut om tillåtna och förbjudna bisysslor. Förekomsten av bisysslor ska redovisas i personalredovisningen.

Bisysslor

Förvaltning	Godkända bisysslor	Icke godkända bisysslor	Totalt
Kommunstyrelsen	4	Ingen uppgift	4
Kultur och samhällsservicenämnden	3	0	0
Bygg och miljönämnden	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift
Barn och utbildningsnämnden	0	0	0
Arbetsmarknads- och socialnämnden	7	Ingen uppgift	7
Omvårdnadsnämnden	6	Ingen uppgift	6
Totalt	17	0	0

Totalt har 17 beslut fattats om tillåtna bisysslor och inga beslut gällande förbjudna bisysslor fattats.

Sjukfrånvaron

Nedan följer redovisning av sjukfrånvaron för Söderhamns kommun avseende perioden 1 januari till 31 december 2017. Redovisningen anges i två delar, dels per kön och dels i åldersintervall och anges i procent. Sjukfrånvaron uppdelas totalt och enbart långtidssjukfrånvaro. Med långtidssjukfrånvaro menas i detta sammanhang sammanhängande frånvaro mer än 60 dagar.

Sjukfrånvaro uppdelad på kön

Kön	Total sjukfrånvaro, procent	Långtidssjukfrånvaro, procent
Kvinnor	9,25 (8,8)	56,77 (56,5)
Män	5,49 (5,3)	36,4 (44,3)
Totalt	8,36 (8,0)	53,61 (54,6)

Sjukfrånvaro uppdelad på ålder

Åldersintervall	Total sjukfrånvaro, procent	Långtidssjukfrånvaro, procent
- 29 år	8,11 (6,9)	40,72 (31,7)
30- 49 år	8,0 (7,9)	53,02 (58,6)
50 år eller äldre	8,91 (8,5)	58,63 (58,9)
Totalt	8,36 (8,0)	53,61 (54,6)

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt öka under 2018 från 8,0 % till 8,4 %. Långtidssjukfrånvaron har däremot procentuellt sätt minskat från 54,6 % till 53,6 % av den totala sjukfrånvaron.

Förvaltning, sjukfrånvaro, %	Totalt 2018	Kvinnor	Män
Kommunstyrelsen	3,79 (4,3)	3,82 (5,4)	3,73 (1,8)
Kultur och samhällsservicenämnden	5,87 (6,3)	6,98 (7,6)	3,77 (3,8)
Bygg och miljönämnden	6,49 (5,3)	9,06 (8,2)	2,93 (1,7)
Barn och utbildningsnämnden	7,69 (6,7)	8,39 (7,2)	4,59 (4,9)
Arbetsmarknads och socialnämnden	7,71 (7,1)	8,8 (7,7)	5,94 (6,0)
Omvårdnadsnämnden	10,34 (10,2)	10,8 (10,7)	7,39 (6,6)
Totalt	8,36 (8,0)	9,25 (8,1)	5,49 (5,3)

Helt långtidssjuka

Den 31 december 2017 var 96 medarbetare långtidssjukskrivna vilket innebär att de varit sammanhängande sjukskrivna under minst 91 kalenderdagar. Det innebär att antalet långtidssjukskrivna har ökat markant gentemot ett år tidigare. De helt sjukskrivna har ökat i antal, +11, och antalet partiellt sjukskrivna har ökat, +9. Nedan redovisas en tabell över antalet långtidssjukskrivna per förvaltning.

Omfattning sjukfrånvaro				
	0-49%	50-99%	100%	Totalt
Kommunstyrelsen	0	0	3	3
Kultur och samhällsservicenämnden	2	3	2	7
Barn- och utbildningsnämnden	6	7	13	26
Arbetsmarknad och socialnämnden	0	7	13	20
Omvårdnadsnämnden	10	14	28	52
Bygg och miljönämnden	0	1	1	2
Summa	18	32	60	110

Uppföljning av helt långtidssjukskrivna

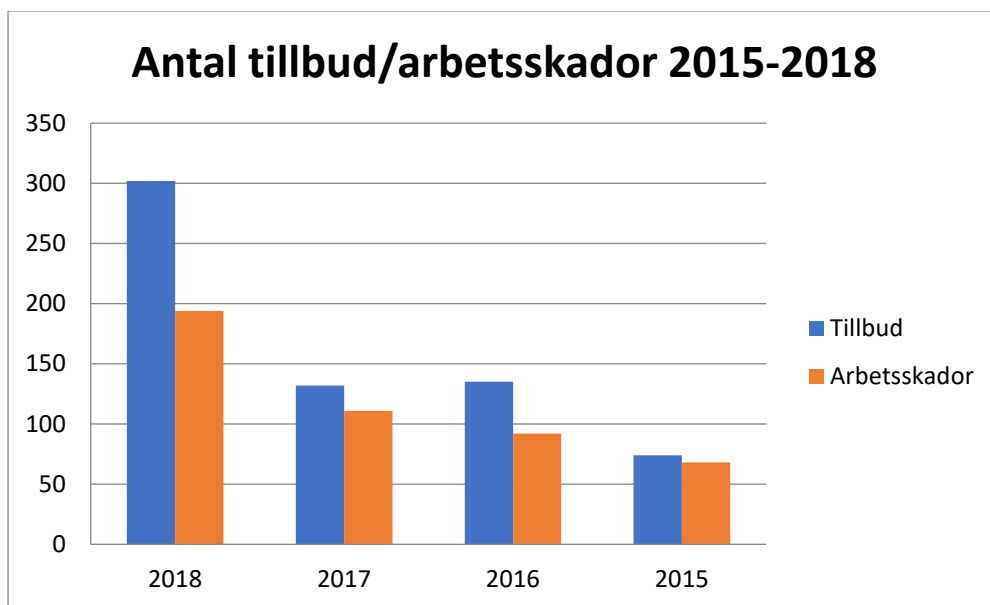
Den 31 december 2018 var 60 medarbetare helt långtidssjukskrivna. En uppföljning har gjorts ett år senare. 25 av 56 var fortfarande helt sjukskrivna den 31 december 2018. 22 av 56 var tillbaka i arbete helt eller partiellt. Nedan följer redovisning per förvaltning.

Helt långtidssjukskrivna

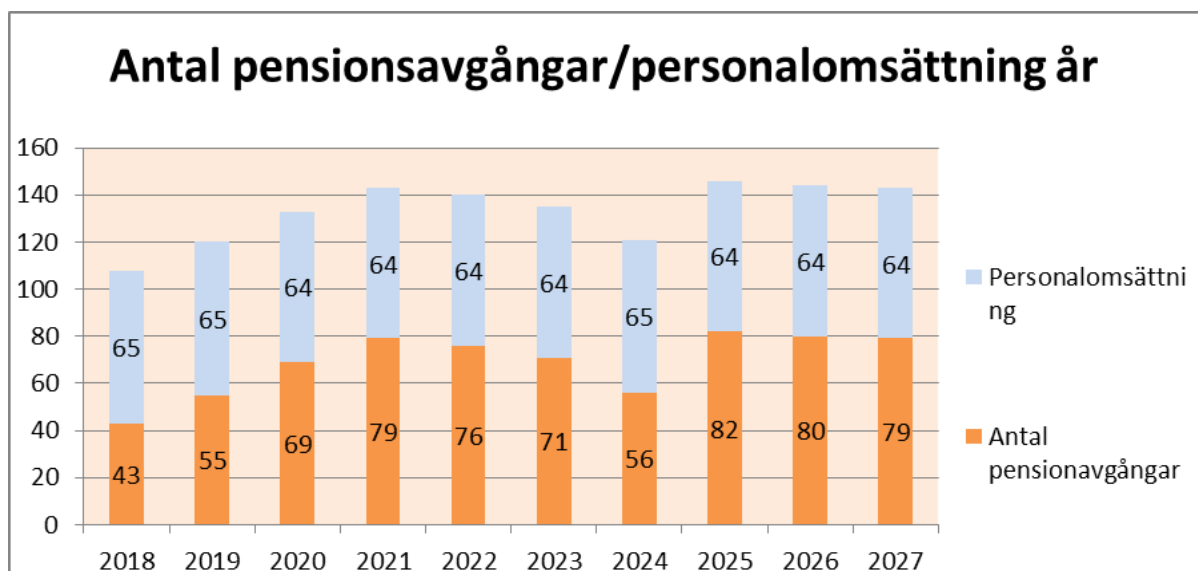
	Sjukdom helt 2017 dec	Sjukdom helt 2018 dec	Sjukdom partiellt 2018 dec	Frisk 2018 dec	Föräldraledig / tjänstledig 2018 dec	Pension eller annan avgång 2018 dec
Kommunstyrelsen	1	1	0	0	0	0
Kultur och samhällsservicenämnden	2	1	0	1	0	0
Barn- och utbildningsnämnden	10	2	2	2	0	4
Arbetsmarknads och socialnämnden	14	7	3	3	0	1
Omvårdnadsnämnden	29	14	6	3	2	4
Summa	56	25	11	9	2	9

Anmälda tillbud och arbetsskador

Under 2018 har 194 arbetsskador och 302 tillbud anmäls. Detta är en ökning med nästan 30 rapporterade arbetsskador och en tredubbling inrapporterade tillbud jämfört med 2017. Trenden med en ökad rapportering av arbetsskador fortsätter sedan 2015. Andelen anmälda arbetsskador som lett till sjukskrivning är 15,4 %.

Pensionsavgångar och rekryteringsbehov

Diagrammet ovan redovisar ett kalkylerat rekryteringsbehov utifrån förutsättningen att pensionsavgång sker vid 65 års ålder samt att den övriga personalomsättningen uppgår till 3 %.

Arbetsmiljö

Sjukfrånvaron fortsätter att utvecklas negativt inom framför allt inom Omvårdnad, Barn och utbildning samt Arbetsmarknad och Socialförvaltning. Det är kvinnor som står för den ökande trenden. Det är en utmaning som kommunen måste analysera orsakerna till och sätta in motåtgärder emot under kommande år. Kommunen har tecknat ett avtal om samarbete med Försäkringskassan om utökat samarbete och kompetensutveckling under 2019.

Arbetsmiljöutbildning för skyddsombud och chefer har genomförts två gånger under 2018 med stöd av kommunens företagshälsa till och med 2018 Feelgood samt kommunens nya företagshälsa Företagshälsan Gävleborg.

Ledarutveckling

Satsningen på ledarutveckling som inleddes 2016 har fortsatt under året och nya chefer i kommunen och bolagen genomgår en sex dagars utbildning med fokus på att bli bättre skickade att arbeta som ledare i den styr- och ledningsfilosofi som finns i kommunen. Under hösten 2018 har en ledaruppföljning genomförts i samverkan med företaget Indea. För att koordinera, entusiasmera och förmedla kunskap har kommunens ledare varit samlade till fyra ledardagar under året.

Medarbetarsamtal och lönekriterier

Repetition och utbildning i medarbetarsamtal och prestationsbedömning har genomförts under slutet av 2018. 2019 är första året som Barn- och utbildningsförvaltningen använder de nya lönekriterierna.

Kompetensförsörjning

Kommunen noterar ett allt kärvare rekryteringsläge. En ökad konkurrens om kompetens och ett ökat behov och personalavgångar gör att det tillsammans uppstår en brist på kompetens och personal.

Rekryteringsbehovet är stort och under 2018 har 541 tillsvidare-, och visstidsanställningar utannonserats varav 125 tjänster inom pedagogiskt arbete, 57 tjänster inom hälso- och sjukvård och 18 tjänster inom socialt arbete. Det är framförallt omvårdnadsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen som jämfört med föregående år annonserat mycket färre tjänster. Det beror främst på besparingskraven i de verksamheterna.

Det finns fortfarande en nationell brist och därmed en ökad konkurrens på utbildade personer som visar sig inom flera områden. För att förbättra detta läge genomför HR-enheten egna aktiviteter och tillsammans med andra kommuner deltar enheten på arbetsmarknadsdagar på högskolor och universitet liksom vid arbetsförmedlingens arrangemang. Riktade insatser görs för att marknadsföra kommunens yrken.

Individ- och familjeomsorgen har arbetat strategiskt med personalförsörjning och har nu inte lika hög grad av vakanta socialsekreterartjänster som tidigare år.

Tillsammans med kommunikationsenheten har Söderhamns kommun profilerat sig med internetplattformen LinkedIn som ett steg i att vara en attraktiv arbetsgivare.

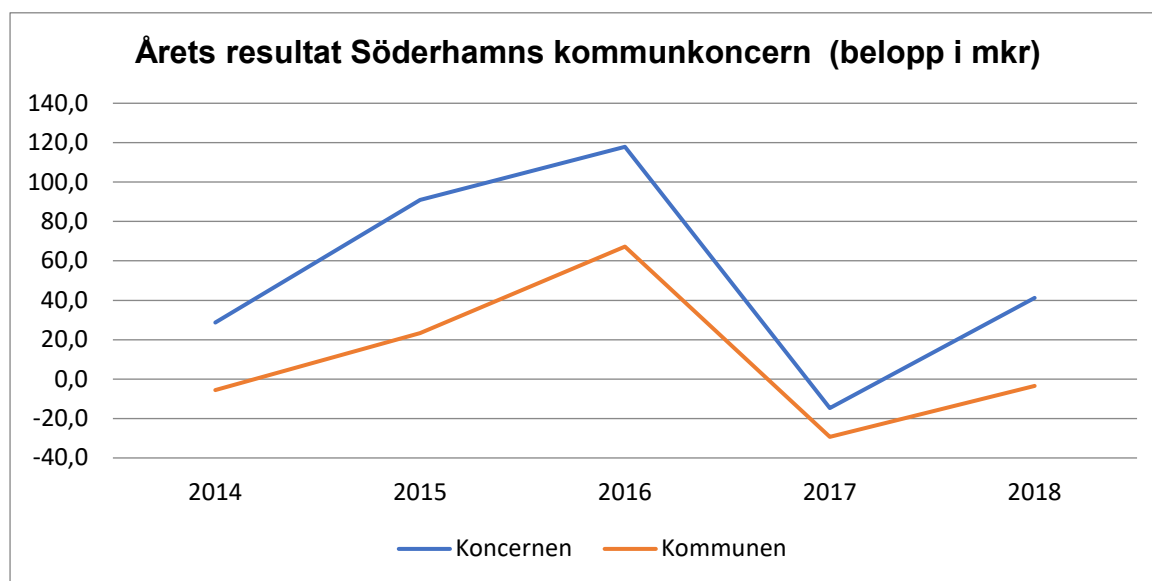
Under året har 22 chefstjänster på olika nivåer utannonserats. Anledningen är förutom personalavgångar även organisationsförändringar inom vissa verksamheter.

Satsning på sommarjobbare

Cirka 80 ungdomar fick chansen att prova på en sommaranställning 2018. Ansökningsförfarande med mera liknar en vanlig anställning vilket tränar ungdomarna för ett kommande yrkesliv. Med tanke på nuvarande och framtida rekryteringsbehov är det av stor vikt att inspirera ungdomarna till att utbilda sig.

Sammanställd redovisning

Kommunkoncernen redovisar ett positivt resultat med +41,2 miljoner helåret 2018, helåret 2017 redovisades ett negativt resultat med -14,7 miljoner. Söderhamn stadshus AB (koncernen) och Faxeholmen AB redovisade vinster med 28,6 (33,7 fg år) respektive 14,6 (12,4 fg år) miljoner. Söderhamns kommun redovisade ett negativt resultat med -3,5. Hälsinglands utbildningsförbund redovisade ett negativt resultat med -0,5 miljoner (Söderhamns kommuns andel).

De fem senaste årens resultatutveckling för Söderhamns kommuns koncern redovisas ovan. De stora svängningarna mellan åren 2016 och 2017 på 132,6 miljoner beror till största del på att kommunens redovisade resultat har sjunkit med 96,6 miljoner mellan åren 2016 och 2017.

Nyckeltal koncernen

(mkr)	Söderhamns kommun	Söderhamn stadshus AB (koncernen)	Faxeholmen AB	Hälsinglands utbildningsförbund (50%)	Kommunkoncernen
Omsättning	418,2	302,4	205,7	225,3	933,9
varav koncernintern	20,9	88,5	36,6	71,6	
Årets resultat (sista raden)	-3,5	28,6	14,6	-0,5	41,2
varav koncernintern	0,0	0,0	2,0	0,0	
Resultat efter finansiella poster	-3,5	38,0	17,5	-0,5	53,5
varav koncernintern	0,0	0,0	2,0	0,0	
Eget kapital	645,7	230,4	202,7	5,8	968,2
varav koncernintern	51,5		64,9		
Balansomslutning	2 165,0	753,1	883,7	71,8	2 823,1
varav koncernintern		1 050,5			
Soliditet exkl ansvarsförbindelsen (%)	50,5	30,6	22,9	8,1	
Investeringar	153,0	84,9	146,0	1,6	385,5
Långfristig skuld	1 129,3	368,5	632,2	16,8	1 261,6
varav koncernintern	0,0	253,0	632,2	0,0	

Koncerninterna förhållanden

Årets försäljningar och inköp, exklusive finansiella intäkter och kostnader, inom kommunkoncernen uppgår till 217,6 miljoner (215,6 miljoner 2017-12-31), av dessa står kommunen för 20,9 miljoner (21,1 miljoner 2017-12-31), Söderhamns stadshuskoncern för 88,5 miljoner (83,2 miljoner 2017-12-31), Faxeholmen för 36,6 miljoner (35,9 miljoner 2017-12-31) och Hälsinglands utbildningsförbund för 71,6 miljoner (75,4 miljoner 2017-12-31). I tabellen nedan visas de som avser kommunkoncernens internbank samt de största övriga posterna.

Kommunkoncernens finansiella mellanhavanden									
Enhet (mkr)	Andel	Lån internbanken		Räntor internbanken		Borgensavgift			
		Givare	Mot-tagare	Intäkt	Kost-nad	Intäkt	Kost-nad		
Kommunen		1 120,0	234,8	11,3	2,2	4,2			
Stadshuskoncernen	100%	253,0		2,4		1,7			
Faxeholmen AB	100%	632,2		6,7		2,5			
Summa koncernen		1 120,0	1 120,0	11,3	11,3	4,2	4,2		
Koncernintern omsättning, de största posterna									
Enhet (mkr)	Andel	IT-kostnader		Lokalhyror		Fjärrvärme		Interkommunal ersättning	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kost-nad	Intäkt	Kost-nad	Intäkt	Kost-nad
Kommunen		4,6	22,6	33,3		11,6		23,0	
Stadshuskoncernen	100%	32,3	4,6	0,4		34,0			
Faxeholmen AB	100%	0,1		33,7		22,1			
Hälsingl utb förbund	50%	9,5		0,0		0,3		23,0	
Summa koncernen		36,8	36,8	33,7	33,7	34,0	34,0	23,0	23,0

Personalredovisning, koncernen

Söderhamns kommunkoncern hade 2 543 stycken anställda den 31 december 2018. Av dessa är 79 % kvinnor och 21% män. Sjukfrånvaron varierar mellan 3,8 % och 8,4 %, underlag saknas för Faxeholmen AB. Söderhamns kommun har högsjukfrånvaro med 8,4 %. Hälsinglands Utbildningsförbund har högst andel långtidsfrånvaro, 57 % av den totala sjukfrånvaron.

Koncernen

	Söderhamns kommun	Söderhamn stadshus AB (koncernen)	Faxeholmen AB	Hälsinglands Utbildnings- förbund (50%)	Söderhamns kommun koncern
Antal anställda	2 162	112	45	224	2 543
varav kvinnor	1 773 82%	93 83%		137 61%	2 004 79%
varav män	389 18%	19 17%		88 39%	496 20%
Antal årsarbetare	2 307	109	44		2 460
varav kvinnor		19 17%	14 32%		33
varav män		90 83%	30 68%		122
Sjukfrånvaro, totalt	8,4%	3,8%		4,4%	
varav kvinnor	9,3%	4,2%		5,7%	
varav män	5,5%	3,7%		2,3%	
Sjukfrånvaro, andel långtidsfrånvaro*	53,6%	47,4%		57,0%	
varav kvinnor	56,8%			61,0%	
varav män	36,4%			39,0%	

*Med långtidsfrånvaro avses frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Räkenskaper

Driftredovisning

Driftredovisning (mkr)	Ram- budget	Total- budget	Utfall	Budget- avvikelse	Utfall
	2018	2018	2018	2018	2017
Kommunfullmäktige	-3,4	-3,5	-3,6	-0,1	-3,5
Revisionen	-1,5	-1,6	-1,4	0,1	-1,5
Kommunstyrelsen	-227,6	-248,1	-245,0	3,1	-240,0
Överförmyndarnämnden	-2,2	-2,2	-1,8	0,4	-1,9
Valnämnden	-0,4	-0,4	-0,3	0,1	0,0
Kultur- o samhällsservicenämnden	-110,4	-131,9	-140,2	-8,4	-135,9
Kost, Städ och Byggnad	0,0	-0,1	2,9	3,1	1,9
Bygg- och miljönämnden	-14,4	-15,0	-16,6	-1,6	-11,8
Barn- och utbildningsnämnden	-381,4	-442,6	-433,3	9,3	-429,3
Arbetsmarknads o socialnämnden	-110,0	-158,7	-161,9	-3,2	-152,2
Bilpoolen och Bemanningen	-0,5	-0,5	-0,3	0,2	-0,9
Omvårdnadsnämnden	-518,9	-546,6	-566,1	-19,5	-569,2
Summa nämnder	-1 370,8	-1 551,2	-1 567,6	-16,4	-1 544,4
Projekt- och utvecklingsmedel mm	-20,1	-9,7	0,0	9,7	0,5
Övriga verksamhetsposter	-97,7	3,1	3,8	0,6	-8,2
Verksamhetens nettokostnader	-1 488,6	-1 557,7	-1 563,8	-6,1	-1 552,1
Finansiella poster	1 532,4	1 557,7	1 560,3	2,7	1 522,8
Årets resultat	43,8	0,0	-3,5	-3,5	-29,3

Investeringsredovisning

Investeringsverksamhet (mkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall Total	Budget Total	Prognos Total	Prognos- Avvikelse
Kommunstyrelsen	1,7	2,4	6,6	5,2	9,5	9,6	-0,1
Kultur- o samhällsservicenämnden	154,5	148,7	311,28	283,5	443,8	456,3	-12,5
Barn- och utbildningsnämnden	0,2	0,3	1,65	0,3	1,6	0,6	1
Omvårdnadsnämnden	0,9	1,8	3,63	2,3	9,1	7,3	1,8
Summa investeringar, nämnder	157,3	153,2	323,16	291,3	464	473,8	-9,8
Ej nämndfördelade investeringar	0	0	0	0	0	0	0
Summa investeringar	157,3	153,2	323,16	291,3	464	473,8	-9,8

Resultaträkning

(mkr)	Not	Kommun 2018-12-31	Kommun 2017-12-31	Koncern 2018-12-31	Koncern 2017-12-31
Verksamhetens intäkter	1,9	418,2	454,7	952,1	983,4
Verksamhetens kostnader	2,9	-1 942,1	-1 995,8	-2 330,9	-2 384,8
Avskrivningar	3,9	-41,1	-38,0	-115,2	-111,1
Verksamhetens nettokostnader		-1 565,0	-1 579,0	-1 493,9	-1 512,4
Skatteintäkter	4	1 110,1	1 080,1	1 110,1	1 080,1
Generella statsbidrag och utjämning	5,9	444,7	439,5	444,7	439,5
Finansiella intäkter	6,9	21,9	43,4	9,0	8,7
Finansiella kostnader	7	-15,3	-13,4	-16,5	-19,6
Resultat före extraordinära poster		-3,5	-29,3	53,5	-3,7
Extraordinära intäkter	8	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	8	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatt på årets resultat		0,0	0,0	-12,3	-11,0
Årets resultat		-3,5	-29,3	41,2	-14,7

Balansräkning

(mkr)	Not	Kommun 2018-12-31	Kommun 2017-12-31	Koncern 2018-12-31	Koncern 2017-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	10	0,0	0,0	0,3	0,5
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	11	863,8	820,0	2 019,3	1 953,8
Maskiner och inventarier	11	38,9	41,4	170,8	148,2
Pågående nyanläggningar	11	113,9	42,9	247,2	155,0
Finansiella anläggningstillgångar	12	976,5	962,5	51,5	55,1
Summa anläggningstillgångar		1 993,1	1 866,8	2 489,1	2 312,5
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR					
	13	0,0	0,0	0,0	0,0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd mm	14	0,2	0,2	4,2	2,9
Fordringar	2,9	121,7	129,5	193,7	196,0
Kortfristiga placeringar	16	1,4	1,0	1,4	1,0
Kassa och bank	17	48,6	8,3	134,8	104,7
Summa omsättningstillgångar		171,9	139,0	334,0	304,6
SUMMA TILLGÅNGAR		2 165,0	2 005,7	2 823,1	2 617,1

(mkr)	Not	Kommun 2018-12-31	Kommun 2017-12-31	Koncern 2018-12-31	Koncern 2017-12-31
EGET KAPITAL					
Eget kapital	18				
Årets resultat		-3,5	-29,3	41,2	-14,7
Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital		649,2	678,6	927,1	941,8
Summa eget kapital		645,7	649,2	968,2	927,1
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	73,1	57,5	86,3	68,1
Andra avsättningar	20	2,8	1,8	87,7	85,9
Summa avsättningar		75,9	59,3	174,0	154,0
SKULDER					
Långfristiga skulder	21	1 129,3	1 008,7	1 261,6	1 149,5
Kortfristiga skulder	22	314,1	288,5	419,3	386,5
Summa skulder		1 443,4	1 297,2	1 680,8	1 536,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 165,0	2 005,7	2 823,1	2 617,1
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansvarförbindelser		681,0	760,0	569,3	593,6
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	24	568,4	592,7	568,4	592,7
Övriga ansvarförbindelser	25	112,6	112,6	0,9	0,9
Leasing	26	0,0	0,0	0,0	0,0

Kassaflödesrapport

(mkr)	Not	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		-3,5	-29,3	39,2	5,3
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	19, 20	16,6	2,6	16,6	2,6
Justering för ej likviditetspåverkande poster	27	35,1	6,6	114,6	92,3
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>					
		48,2	-20,2	170,5	100,2
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	15	7,8	73,2	3,6	81,8
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga placeringar	16	-0,4	119,3	-0,4	119,3
Ökning (-)/minskning (+) förråd och varulager	14	0,0	-0,1	-1,2	-0,1
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	22	25,6	-4,2	26,6	22,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		81,2	167,9	199,0	323,1
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	28	-155,4	-158,4	-306,0	-404,4
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar	28	2,1	0,4	2,1	0,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	29	5,6	5,6	11,2	6,0
Investering i finansiella tillgångar	30	-0,1	0,0	-0,1	-0,2
Försäljning av finansiella tillgångar				0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-147,8	-152,5	-292,7	-398,4
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	31	420,0	190,0	420,0	190,2
Amortering av skuld	31	-290,0	-75,0	-290,0	-75,0
Ökning (-) / minskning (+) av långfristiga fordringar		-14,1	-133,7	2,8	-14,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		115,9	-18,7	132,8	100,4
Årets kassaflöde		49,3	-3,3	39,0	25,2
Likvida medel vid årets början		-0,7	2,6	95,7	70,5
Likvida medel vid årets slut		48,6	-0,7	134,8	95,7
		49,3	-3,3	39,0	25,2

Noter

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 1 Verksamhetens intäkter, mkr	2018	2017	2018	2017
Försäljningsintäkter	37,8	49,1	40,3	51,5
Taxor och avgifter	37,6	37,6	247,0	244,6
Hyror och arrenden	67,9	68,3	237,5	237,5
Bidrag	262,7	287,2	393,4	428,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	5,2	5,4	34,1	31,3
Exploateringsintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster	5,6	5,6	5,6	5,6
Försäkringsersättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	1,4	1,6	-5,6	-14,9
Summa verksamhetens intäkter	418,2	454,7	952,1	983,8

I verksamhetens intäkter för kommunen och kommunkoncernen ingår jämförelsestörande intäkter med 9,7 mkr år 2017, se not 9.

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 2 Verksamhetens kostnader, mkr	2018	2017	2018	2017
Löner och sociala avgifter	-1 175,8	-1 185,8	-1 384,0	-1 390,1
Pensionskostnader	-97,0	-106,6	-102,4	-112,3
därav försäkringslösning IPR	0,0	-7,9	0,0	-7,9
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-9,4	-6,8	-75,5	-77,6
Bränsle, energi och vatten	-34,1	-34,9	16,6	14,1
Köp av huvudverksamhet	-308,3	-340,1	-395,5	-429,3
Lokal- och markkostnader	-62,8	-65,4	-69,2	-71,5
Hyra/leasing	-18,1	-18,7	-18,1	-18,7
Övriga tjänster	-60,1	-65,2	-60,0	-65,5
Lämnade bidrag	-71,0	-69,7	-71,0	-69,7
Realisationsförluster och utrangeringar	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Bolagsskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-105,5	-102,0	-171,7	-163,6
Summa verksamhetens kostnader	-1 942,1	-1 995,775	-2 330,9	-2 384,8

I verksamhetens kostnader för kommunen och kommunkoncernen ingår jämförelsestörande kostnader med 48,4 mkr år 2017, se not 9.

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 3 Avskrivningar, mkr	2018	2017	2018	2017
Avskrivningar immateriella tillgångar	0,0	0,0	-0,2	-0,2
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-34,4	-31,4	-91,5	-86,4
Avskrivning maskiner och inventarier	-6,6	-6,6	-23,5	-24,6
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avskrivningar	-41,1	-38,0	-115,2	-111,1

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 4 Skatteintäkter, mkr	2018	2017	2018	2017
Preliminär kommunalskatt	1 115,5	1 084,0	1 115,5	1 084,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	-5,3	-5,3	-5,3	-5,3
Slutavräkningsdifferens föregående år	0,0	1,4	0,0	1,4
Summa skatteintäkter	1 110,1	1 080,1	1 110,1	1 080,1

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning, mkr	2018	2017	2018	2017
Inkomstutjämningsbidrag	285,8	300,1	285,8	300,1
Kommunal skatteutjämning	0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag för LSS-utjämning	42,5	44,0	42,5	44,0
Kostnadsutjämningsbidrag	17,2	1,2	17,2	1,2
Regleringsbidrag / kostnad	4,1	-0,3	4,1	-0,3
Fastighetsavgift	55,1	49,3	55,1	49,3
Övriga generella bidrag	40,1	45,2	40,1	45,2
Summa generella statsbidrag och utjämning	444,7	439,5	444,7	439,5

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 6 Finansiella intäkter, mkr	2018	2017	2018	2017
Utdelning på aktier och andelar	0,8	2,9	0,9	3,0
Ränteintäkter internbanken	11,9	11,0	2,8	0,0
Ränteintäkter övriga	0,6	0,6	0,8	1,0
Övriga finansiella intäkter	8,7	29,1	4,5	4,7
Summa finansiella intäkter	21,9	43,4	9,0	8,7

I övriga finansiella intäkter 2017 för kommunen ingår jämförelsestörande post på 21,4 mkr,

se not 9

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 7 Finansiella kostnader, mkr	2018	2017	2018	2017
Räntekostnader internbank inklusive säkringsinstrument	-13,7	-13,1	-13,7	-13,0
varav räntekostnader säkringsinstrument	-16,1	-15,3	-15,3	-14,3
Räntekostnader övriga	0,0	0,1	-1,1	-6,0
Ränta på pensionsavsättningar	0,0	0,0	-0,1	0,0
Övriga finansiella kostnader	-1,6	-0,4	-1,7	-0,5
Summa finansiella kostnader	-15,3	-13,4	-16,5	-19,6

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Not 8 Extraordinära poster, mkr				
Summa extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Not 9 Jämförelsestörande poster, mkr				
Intäkter	-	9,7	-	9,7
SM-veckan	-	4,5	-	4,5
Återbokning befarad kundförlust	-	1,2	-	1,2
Samkraft AB i likvidation, slutlig utbetalning	-	2,8	-	2,8
Agenta, reavinst försäljning andelar	-	1,2	-	1,2
Kostnader	-	-48,4	-	-48,4
SM-veckan	-	-12,4	-	-12,4
Försäkringsförlust piren Orrskär	-	-2,0	-	-2,0
Partiell inlösen av pensionsförmåner via försäkring	-	-33,7	-	-33,7
Agenta, reavinst försäljning andelar	-	-0,2	-	-0,2
Upplupen intäkt	-	-	-5,8	-5,8
Återbetalning elskatt NÄRA	-	-	-5,8	-5,8
Nedskrivning anläggningstillgångar	-	21,4	-	0,0
Återföring av nedskrivning Faxeholmen	-	21,4	-	0,0
Summa jämförelsestörande poster	0,0	-17,2	-5,8	-83,0

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Not 10 Immateriella tillgångar, mkr				
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete				
Anskaffningsvärde	-	-	0,8	0,8
Ackumulerade avskrivningar	-	-	-0,5	-0,3
Ackumulerade nedskrivningar	-	-	0,0	0,0
Bokfört värde	-	-	0,3	0,5
<i>Avskrivningstid</i>	-	-	<i>5 år</i>	<i>5 år</i>
Immateriella tillgångar				
Redovisat värde vid årets början	-	-	0,5	0,6
Årets investeringar	-	-	0,0	0,0
Utrangeringar och avyttringar	-	-	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	-	-	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	-	-	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-	-	-0,2	-0,2
Övriga förändringar	-	-	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	0,3	0,5

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Not 11 Materiella anläggningstillgångar, mkr				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar, totalt				
Anskaffningsvärde	1 693,3	1 615,1	3 972,2	3 827,6
Ackumulerade avskrivningar	-753,9	-719,5	-1 675,9	-1 570,1
Ackumulerade uppskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ackumulerade nedskrivningar	-75,7	-75,7	-277,0	-303,6
Bokfört värde	863,8	820,0	2 019,3	1 953,8
<i>Avskrivningstider</i>	<i>0-100 år</i>	<i>0-100 år</i>	<i>0-100 år</i>	<i>0-100 år</i>
<i>Skillnader i redovisningsprincip gällande uppskrivningar av materiella tillgångar mellan kommunen och företagen, se avsnittet redovisningsprinciper. Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar utom för anläggningar för deponi, se avsnittet redovisningsprinciper.</i>				
Maskiner och inventarier, totalt				
Anskaffningsvärde	100,4	96,4	334,29	291,91
Ackumulerade avskrivningar	-61,4	-55,0	-159,94	-137,91
Ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	-3,55	-3,55
Bokfört värde	38,9	41,4	170,8	150,5
<i>Avskrivningstider</i>	<i>3 - 25 år</i>	<i>3 - 25 år</i>	<i>3 - 25 år</i>	<i>3 - 25 år</i>
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	820,0	721,3	1 953,80	1 705,46
Investeringar	78,2	130,4	153,70	298,29
Redovisat värde av avyttringar och uttrangerade anläggningstillgångar	0,0	-0,2	-0,88	-1,08
Uppskrivningar	0,0	0,0	0,00	0,00
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,00	0,00
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	3,27	0,00
Avskrivningar	-34,4	-31,5	-94,80	-87,69
Avskrivning på uppskrivet belopp	0,0	0,0	0,00	0,00
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,0	0,0	4,10	38,81
Övriga förändringar	0,0	0,0	0,08	0,00
Redovisat värde vid årets slut	863,8	820,0	2 019,3	1 953,8
Maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	41,4	37,2	150,45	122,54
Investeringar	4,2	8,8	41,50	51,54
Redovisat värde av avyttringar och uttrangerade anläggningstillgångar	0,0	-0,4	-0,33	-0,95
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,00	0,00
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,00	0,00
Avskrivningar	-6,5	-4,2	-23,37	-20,83
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,0	0,0	2,66	-1,84
Redovisat värde vid årets slut	39,1	41,4	170,9	150,5

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Pågående arbeten, mkr				
Redovisat värde vid årets början	42,9	26,8	152,67	137,55
Investeringar	71,0	18,8	150,06	165,09
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,0	-2,7	-55,50	-149,97
Redovisat värde vid årets slut	113,9	42,9	247,2	152,7

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Not 12 Finansiella anläggningstillgångar, mkr				
Aktier och andelar i koncerninterna företag	60,5	60,5	9,0	9,0
Söderhamns Stadshus AB	19,0	19,0	9,0	9,0
Faxeholmen AB	41,5	41,5	0,0	0,0
värdereglering avgår med	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktier och andelar i övriga företag	28,5	28,5	30,2	30,2
därav företag med andelar över 0,05 mkr (2016 års belopp)				
Kommuninvest ek förening, 5 000 000 kr	5,0	5,0	5,0	5,0
Söderhamns Stuveri AB, 116 442 kr	0,1	0,1	0,1	0,1
Kommuninvest, insatskapital 22 910 400 kr	22,9	22,9	22,9	22,9
Inköp Gävleborg, 363 214 kr	0,4	0,4	0,4	0,4
Andel i SABO Byggnadsförsäkring AB, 50 000 kr	-	-	0,1	0,1
Gävle Energisystem AB, 1 250 000 kr	-	-	1,3	1,3
Norrskan AB, 297 000 kr	-	-	0,4	0,4
Internbankens fordran på de bolag som ingår i kommunkoncernen	885,2	870,7	0,0	0,0
Faxeholmen AB	632,2	582,2	-	-
Söderhamns Stadshus AB	13,0	13,0	-	-
Söderhamn NÄRA AB	240,0	275,5	-	-
Övriga långfristiga fordringar	2,3	2,7	12,3	15,9
Lån till föreningar i Söderhamns kommun	2,3	2,7	2,3	2,7
Uppskjutna skattefordringar	-	-	9,0	12,1
Innestående återbäringsmedel HBV	-	-	0,2	0,2
Övriga långfristiga fordringar Stadshuskoncernen	-	-	0,9	0,9
Redovisat värde vid årets slut	976,5	962,5	51,5	55,1

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 13 Bidrag till statlig infrastruktur, mkr	2018	2017	2018	2017

Inget bidrag till statlig infrastruktur finns i kommunen eller kommunkoncernen under 2017 eller 2018.

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Not 14 Förråd mm, mkr				
Tomtmark för försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Förråd	0,2	0,2	0,2	0,2
Olja i tank	0,0	0,0	0,1	0,0
Bränsle Söderhamn Stadshus AB	0,0	0,0	3,8	2,6
Utsläppsrätter Söderhamns Stadshus AB	0,0	0,0	0,1	0,0
Redovisat värde vid årets slut	0,2	0,2	4,2	2,9

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Not 15 Fordringar, mkr				
Kundfordringar	15,6	16,8	53,7	42,3
Statsbidragsfordringar	5,5	13,4	5,5	13,4
Skattefordringar	11,0	7,9	15,2	11,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	88,4	90,7	114,0	125,3
Övriga kortfristiga fordringar	1,2	0,7	5,4	3,7
Redovisat värde vid årets slut	121,7	129,5	193,7	196,0

De upplupna intäkterna är för kommunkoncernens jämförelseår 2017 4,0 miljoner lägre jämfört med årsredovisningen avseende år 2017.

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Not 16 Kortfristiga placeringar, mkr				
Telge Energi AB deposition	1,3	1,0	1,3	1,0
Agenta, Alternativa räntor klass B	0,1	0,0	0,1	0,0
Redovisat värde vid årets slut	1,4	1,0	1,4	1,0

Marknadsvärden

Telge Energi AB deposition	2,4	2,4	2,4	2,4
Agenta, Alternativa räntor klass A	0,0	0,0	0,0	0,0
Agenta, Alternativa räntor klass B	0,0	0,0	0,0	0,0
Marknadsvärde vid årets slut	2,4	2,4	2,4	2,4

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 17 Kassa och bank, mkr	2018	2017	2018	2017
Kassa	0,0	0,0	0,0	0,1
Swedbank				
Kommunens andel av koncernkonto i Swedbank	45,4	5,2	45,4	5,2
Koncernbolagens andel av koncernkonto i Swedbank	-	-	86,1	95,8
Övriga banker	3,2	3,1	3,2	3,6
Redovisat värde vid årets slut	48,6	8,3	134,8	104,7

Kommunen har en outnyttjad checkkredit på 70,0 miljoner kronor vid bokslutstillfället.

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 18 Eget kapital, mkr	2018	2017	2018	2017
Ingående balans	649,2	678,6	927,1	941,8
Övriga förändringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-3,5	-29,3	41,2	-14,7
Utgående balans	645,7	649,2	968,2	927,1
Beslutad öronmärkning*/finansiering**, utgående balans				
Sociala investeringsfonden*	28,6	34,1	28,6	34,1
<i>därav beslutad under året</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Arbetsmarknadsåtgärder 50-jobben**	5,3	10,5	5,3	10,5
<i>därav beslutad under året</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Framtida pensionskostnader*	1,3	1,3	1,3	1,3
<i>därav beslutad under året</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Integration (prestationsmedel)*	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>därav beslutad under året</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Summa	35,7	46,4	35,7	46,4

**Pensionsavsättning inklusive löneskatt har under 2017 gjorts med 33,7 miljoner kronor.*

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, mkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Specifikation - Avsatt till pensioner				
Särskild avtals/ålderspension	3,5	0,3	-	-
Förmånsbestämd/kompl pension	30,5	34,2	-	-
Ålderspension	11,6	9,4	-	-
Livränta	0,1	0,7	-	-
Förtroendevalda OPF	0,6	0,5	-	-
Avsättning förtroendevalda	10,5	0,0	-	-
Pension till efterlevande	2,0	1,1	-	-
Summa pensioner	58,8	46,3	-	-
Löneskatt	14,3	11,2	-	-
Summa avsatt till pensioner	73,1	57,5	-	-
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	39	36	-	-
Tjänstemän	0	1	-	-

*Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet
Redovisningsprinciper.*

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	57,500	58,6	68,1	67,8
Nya förpliktelser under året	15,654	2,3	17,9	3,5
varav				
Nyintjänad pension	3,547	1,4	5,1	2,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1,182	1,2	1,3	1,3
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,000	0,0	0,0	0,0
Pension till efterlevande	0,698	0,0	0,7	0,1
Förtroendevalda	10,500	0,0	-	-
Övrig post	-0,273	-0,3	-0,3	-0,3
Årets utbetalningar	-3,137	-3,2	-3,2	-3,2
Förändring av löneskatt	3,100	-0,2	3,5	0,1
Summa avsatt till pensioner	73,117	57,5	86,3	68,2
Aktualiseringsgrad	95%	95%	-	-

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Not 20 Övriga avsättningar, mkr				
Avsatt för sanering/återställande av fastighet				
Redovisat värde vid årets början	1,8	1,8	1,8	1,8
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ianspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	1,8	1,8	1,8	1,8

Avsättningen avser Söderhamns kommuns kostnader för sanering/återställande av fastighet.

Avsatt för överklagande dom i Förvaltningsrätten

Redovisat värde vid årets början	0,0	-	0,0	-
Nya avsättningar	1,0	-	1,0	-
Ianspråktaga avsättningar	0,0	-	0,0	-
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	-	0,0	-
Utgående avsättning	1,0	-	1,0	-

Avsättningen avser Söderhamns kommuns eventuella kostnader i och med ett vitesföreläggande.

Avsatt för uppskjuten skatteskuld

Redovisat värde vid årets början	-	-	70,4	65,7
Nya avsättningar	-	-	3,2	4,7
Ianspråktaga avsättningar	-	-	0,0	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	-	-	0,0	0,0
Utgående avsättning	-	-	73,6	70,4

Avsättningen avser uppskjuten skatteskuld för Söderhamn Stadshus AB uppgående till 73,6 (70,4)

miljoner avseende koncernmässiga övervärden på inventarier, verktyg och installationer samt överavskrivning i dotterbolagen.

Avsättning för återställningskostnader	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Redovisat värde vid årets början	-	-	10,7	10,6
Nya avsättningar	-	-	0,2	0,3
Ianspråktaga avsättningar	-	-	-0,7	-0,1
Outnyttjade belopp som återförts	-	-	0,0	0,0
Utgående avsättning	-	-	10,2	10,7

Avsättningen avser avsättning för återställande av deponi för Söderhamn Stadshus AB.

Utanhed

Hyresåtaganden för nedlagd skola 2017 30 månader	-	-	0,0	0,2
Minskning av avsättningen, 5 månadshyror juli-nov	-	-	0,0	0,0
Korrigerig av avsättning pga hyresökning 2018-2019	-	-	0,0	0,0
Återbokning ny hyresgäst på Utanhed fr o m dec 2018	-	-	0,0	-0,2
Utgående avsättning	-	-	0,0	0,0

Avsättningen avser Hälsinglands utbildningsförbunds avsättning 2017 för hyresåtaganden för nedlagd skola.

Avvecklingskostnader personal Vindkraftsutbildning

Beräknad kostnad för avgångsvederlag, sept-nov -18	-	-	0,1	0,1
Beräknad kostnad omställningsfond tom 65 år, juli -21	-	-	0,4	0,4
Korrigerad kostnad omställningsfondtom 65 år, juli -22	-	-	0,2	0,2
Avgår utbetalt avgångsvederlag	-	-	-0,1	-0,1
Avgår utbetalningar till omställningsfond under 2018	-	-	-0,1	0,0
Utgående avsättning	-	-	0,5	0,6

Avsättningen avser Hälsinglands utbildningsförbunds avsättning för avvecklingskostnader personal.

Hyresåtaganden för omstrukturering Heden 2018

YH-utbildningen plan 3 hus 116 fr feb 2018	-	-	0,5	0,5
Lärcentra plan 2 hus 116 fr juli 2018	-	-	0,3	0,3
Gymnasieskolan hus 114, 118, 120 och del av plan 1 hus 116 fr juli 2018	-	-	1,6	1,6
Korrigerig beräkning av ersättning	-	-	0,0	0,0
Avgår utbetalda hyror 2018	-	-	-0,9	0,0
Förändring pga RL är kvar i hus 118 läsår 18/19	-	-	-0,8	0,0
Förändring nya hyresgäster	-	-	-0,3	0,0
	-	-	0,5	2,4

Utgående avsättning

Avsättningen avser Hälsinglands utbildningsförbunds avsättning för hyresåtaganden för omstrukturering Heden.

Summa Övriga avsättningar	2,8	1,8	87,7	85,9
----------------------------------	------------	------------	-------------	-------------

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Not 21 Långfristiga skulder, mkr				
Lån i banker och kreditinstitut	-1 120,0	-999,0	-1 200,6	-1 091,4
varav Internbankens	-1 120,0	-999,0	-1 120,0	-999,0
varav räntesäkrat via derivat	623,0	523,0	623,0	523,0

Förutbetalda intäkter som regleras över flera år

Investeringsbidrag	-9,3	-9,7	-9,6	-9,7
återstående antal år (vägt snitt)	17 år	17 år	17 år	17 år
Anläggningsavgifter VA	-	-	-35,5	-34,8
återstående antal år (vägt snitt)	-	-	36 år	
Långfristig skuld till medlemskommunerna	-	-	-15,8	-13,6
återstående antal år (vägt snitt)	-	-		
Summa förutbetalda intäkter	-9,3	-9,7	-60,9	-58,1

Långfristig skuld till medlemskommunerna är för kommunkoncernens jämförelseår 2017

13,6 miljoner högre jämfört med årsredovisningen avseende år 2017.

Summa långfristiga skulder	-1 129,3	-1 008,7	-1 261,6	-1 149,5
-----------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut, internbanken

Genomsnittlig ränta inklusive säkringsinstrument	1,30%	1,40%	1,30%	1,40%
Genomsnittlig ränta exklusive säkringsinstrument	-0,20%	-0,09%	-0,20%	-0,09%
Säkringsinstrumentens verkliga värde	-62,7	-65,5	-62,7	-65,5
Genomsnittlig räntebindningstid	3,8 år	3,9 år	3,8 år	3,9 år

Lån som förfaller inom

1 år	0,0	290,0	0,0	290,0
2-3 år	700,0	400,0	700,0	400,0
3-5 år	420,0	300,0	420,0	300,0
Summa 1-5 år	1 120,0	990,0	1 120,0	990,0

Kommunen har avtal med banken om refinansiering av lån med kortare återstående löptid än 1 år.

Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut, övriga

Genomsnittlig ränta	-	-	-0,22%	-0,13%
Genomsnittlig räntebindningstid	-	-	0,21 år	0,21 år

Lån som förfaller inom

1 år	-	-	-92,0	0,0
2-3 år	-	-	0,0	-92,0
3-5 år	-	-	0,0	0,0
Summa 1-5 år	-	-	-92,0	-92,0

Kommunen har avtal med banken om refinansiering av lån med kortare återstående löptid än 1 år.

Uppgifter om långfristig leasingskuld	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Lån som förfaller inom				
1 år	-	-	0,0	0,0
2-3 år	-	-	0,6	0,4
3-5 år	-	-	0,0	0,0
Summa 1-5 år	-	-	0,6	0,4

Not 22 Kortfristiga skulder, mkr	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-	-	-0,1	-0,1
Leverantörsskulder	-80,5	-69,5	-118,9	-109,4
Skulder till staten	-25,5	-34,1	-35,3	-38,3
därav Moms och punktskatter	-0,2	-1,0	-0,3	-1,1
därav Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	-17,8	-17,3	-22,6	-21,4
Övriga kortfristiga skulder	-0,4	-0,9	2,3	2,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-207,7	-184,1	-267,1	-241,2
Summa kortfristiga skulder	-314,1	-288,5	-419,3	-386,5

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter är för kommunkoncernens jämförelseår 2017

17,6 miljoner lägre jämfört med årsredovisningen avseende år 2017

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Inga panter och därmed jämförliga säkerheter finns.	-	-	-	-

	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Not 24 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp				
bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse	477,0	520,9	477,0	520,9
Aktualisering	0,0	-3,3	0,0	-3,3
Ränteuppräknig	2,9	5,2	2,9	5,2
Basbeloppsuppräknig	7,5	9,7	7,5	9,7
Ändringar av försäkringstekniska grunder	-	-	0,0	0,0
Övrig post	-1,8	-26,5	-1,8	-26,5
Årets utbetalningar	-28,2	-28,9	-28,2	-28,9
Summa pensionsförpliktelser	457,4	477,0	457,4	477,0
Löneskatt	111,0	115,7	111,0	115,7
Utgående ansvarsförbindelse	568,4	592,7	568,4	592,7

Söderhamns kommun har i september 2006 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Söderhamns kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 mkr (342 484 mkr per 2017-12-31) och totala tillgångar till 406 323 mkr (349 244 mkr per 2017-12-31). Söderhamns kommuns andel (0,34%) av de totala förpliktelserna 2018-12-31 uppgick till 1 378 mkr (1 194 mkr per 2017-12-31) och andelen (0,34%) av de totala tillgångarna uppgick till 1 384 mkr (1 217 mkr per 2017-12-31).

Not 25 Övriga ansvarsförbindelser, mkr	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Borgensåtaganden				
Kommunala ansvarsåtaganden för egna hem och småhus i bostadsrättsform				
SBAB	0,6	0,6	0,6	0,6
Boverket	0,0	0,0	0,0	0,0
Söderhamn Stadshus AB	92,0	92,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet Södra Hälsingland	3,0	3,0	0,0	0,0
Borgensförbindelse Länsstyrelsen för deponi Långtå	17,0	17,0	0,0	0,0
Faxeholmens borgensåtagande avseende Fastigo	0,0	0,0	0,3	0,3
Summa borgensåtaganden	112,6	112,6	0,9	0,9

Not 26 Leasing, mkr	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Ingen ansvarsförbindelse redovisas avseende finansiell leasing under 2017 eller 2018 för kommunen eller kommunkoncernen.				

Not 27 Ej likviditetspåverkande poster, mkr	Kommun 2018	Kommun 2017	Koncern 2018	Koncern 2017
Av- och nedskrivningar anläggningstillgångar	41,1	38,0	119,1	112,5
Nedskrivning kortfristiga placeringar och finansiella tillgångar	0,0	-1,1	0,0	-1,1
Återföring nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	0,0	-21,4	0,0	-21,4
Rearesultat försäljning anläggningstillgångar	-	-	0,0	0,0
Avsatt till pensioner	-	-	2,0	1,2
Övriga avsättningar	-	-	3,0	3,0
Aktivering investeringsbidrag	0,0	-0,7	-0,7	-0,7
Realisationsvinster anläggningstillgångar	-5,6	-5,6	-9,7	-5,6
Realisationsförluster	0,0	0,5	0,0	0,5
Bolagens skatt på årets resultat	0,0	0,0	6,0	6,0
Årets upplösning av investeringsbidrag	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3
Justeringspost	0,0	-2,9	1,0	-1,9
Summa ej rörelsekapitalpåverkande	35,1	6,6	120,3	92,3

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 28 Investering i materiella tillgångar, mkr	2018	2017	2018	2017
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	78,2	130,4	156,1	295,6
varav investeringsbidrag	2,1	0,4	2,1	0,4
Maskiner och inventarier	4,2	8,8	41,5	51,5
Pågående arbeten	71,0	18,8	106,3	56,9
Summa Investering i materiella tillgångar	153,3	158,0	306,0	404,4

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 29 Försäljning av materiella tillgångar, mkr	2018	2017	2018	2017
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5,6	5,6	11,2	6,0
Maskiner och inventarier	-	-	-	-
Summa Försäljning av materiella tillgångar	5,6	5,6	11,2	6,0

	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
Not 30 Investering i finansiella tillgångar, mkr	2018	2017	2018	2017
Kommunen	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Inera AB, ett SKL Företag, maj 2017, 42,5 tkr</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Andel Visit Hälsingland, 2018, 50 tkr</i>	0,1	0,0	0,1	0,0
Söderhamn Stadshus AB	-	-	0,2	0,2
Summa Investering i finansiella tillgångar	0,1	0,0	0,3	0,3

Not 31 Nyupptagna lån och amortering av skuld, mkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2018	2017	2018	2017
Årets nyupptagna lån	420,0	190,0	420,0	190,0
Årets likvida amortering	-290,0	-75,0	-290,0	-75,0
Summa	130,0	115,0	130,0	115,0

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att:

- *intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- *Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- *Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.
- *Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Ingen förändring av redovisningsprinciperna har skett sedan årsbokslutet 2017.

Jämförelsestörande poster

För jämförelsestörande poster enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation, RKR, 3.1 lämnas upplysning i not vid helårsbokslutet med en resultatpåverkande effekt med 45 prisbasbelopp eller mer för år 2018.

Intäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skatteskyldiga. Den prognos på skatteavräkningen som branschorganisationen Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, lämnar i december varje år används vid beräkningen av årets skatteintäkter.

Investeringsbidrag

Investeringsbidrag har netto redovisats mot investeringsprojekt för projekt som påbörjats innan år 2009. Investeringsbidrag särredovisas i anläggningsregistret och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod för investeringsprojekt som påbörjas år 2009 och senare.

Redovisning av statsbidrag

Statsbidrag där utbetalning sker i efterskott tas upp som fordran, upplupen intäkt, i den period som prestationen utförts. Icke prestationsbaserade bidrag intäktsförs i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek för den period som bidraget avser. Upplupen intäkt avseende schablonbidragen ”Ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer” och ”Ersättning för initiala kostnader för ekonomiskt bistånd” har inte bokats upp för den inbetalning som avser perioden december 2018, vilken har betalats in till kommunen under januari år 2019.

Redovisning av finansiella intäkter

Söderhamns kommun har en internbank som hanterar hela kommunkoncernens låneverksamhet. I ränteintäkter redovisas även de ränteintäkter som belöper på de förmedlade lånen till de koncerninterna bolagen.

Kostnader

Redovisning av garantipension, kompletterande delpension och visstidspension
Pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som kortfristig skuld i balansräkningen. Den utbetalas under nästkommande år till de anställdas individuella val av pensionsförvaltare. Avsättningen till pensioner i balansräkningen avser bland annat garantipension och visstidspension. Både kostnad och avsättning har belastats med löneskatt med 24,26 procent.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärde. Avskrivningen påbörjas månaden efter att tillgången tagits i bruk. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Internränta

I internredovisningen har nämnderna belastats med en internränta med tre procent baserat på anläggningstillgångarnas bokförda restvärde.

Redovisning av finansiella kostnader

Söderhamns kommun har en internbank som hanterar hela kommunkoncernens låneverksamhet. I räntekostnader redovisas även de räntekostnader som belöper på de förmedlade lånen till bolagen. I enlighet med huvudmetoden i rekommendation RKR 15.1 och rekommendation RKR 20 belastar lånekostnader resultatet för den period de uppkommer. I enlighet med rekommendation RKR 21 redovisas både intäkter och kostnader avseende ränteswappar som räntekostnader. I kommunkoncernen elimineras, förutom de räntekostnader som de kommunala bolagen betalar till internbanken, även den årliga överskottutdelningen från Kommuninvest som baseras på föregående års skuldbelopp: låneskuld internbanken, bolagens egen låneskuld, checkräkningskredit och borgensåtagande. Detta eftersom räntekostnaden bolagen som lånar via internbanken betalar till internbanken skulle varit lägre, 3,2 miljoner under år 2018, om de inte fått ta del av överskottutdelningen.

Redovisning av extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål

För jämförbarhet lämnas upplysningar om resultateffekt av händelser och transaktioner. Kommunen följer nuvarande praxis gällande bedömning av extra ordinära poster samt jämförelsestörande poster. Endast i sällsynta undantagsfall inträffar händelser som ger upphov till extraordinära intäkter och kostnader. Jämförelsestörande poster är händelser och transaktioner vilkas resultateffekt är väsentlig och uppmärksammas därför som jämförelsestörande poster.

Redovisning av särskild löneskatt på pensionskostnader

För redovisningen av särskild löneskatt är huvudprincipen att utgiften redovisas då förpliktelsen uppstår.

Upplysningar om pensionsförpliktelser och pensionsmedel

Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen, vilket innebär att den pension som intjänats till och med år 1997 behandlas som en ansvarsförbindelse inom linjen. Utbetalningen av pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Redovisningen av pensionsförpliktelser sker i enlighet med rekommendation avseende värdering och upplysningar som pensionsförpliktelser. Värdering sker med utgångspunkt från beräkningsunderlaget, RIPS 17, till om med år 2015 RIPS 07.

Pensionsavsättning

Söderhamns kommun redovisar sina pensioner enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att pensionsåtagande från och med år 1998 kostnadsförs och avsätts i bokslutet. Framtida pensionsutbetalningar för detta åtagande kommer bara till liten del att påverka kommunens framtida ekonomi. Pensionsåtagande före år 1998 redovisas inom linjen. Framtida pensionsutbetalningar för detta åtagande kommer att belasta kommunens resultat och likviditet det år pensionsutbetalningen sker.

Klassificering av finansiella tillgångar

Syftet med innehavet av de enskilda finansiella tillgångarna är långsiktigt, vilket i huvudsak klassificerar dem som anläggningstillgångar. De finansiella tillgångar som förväntas minska under kommande år klassificeras som kortfristiga fordringar.

Redovisning av anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde efter avdrag för planerliga avskrivningar, vilket är tillgångarnas restvärde. Investeringsbidrag har nettoredovisats mot investeringsprojekt för projekt som påbörjats innan år 2009. Investeringsbidrag särredovisas i anläggningsregistret och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod för investeringsprojekt som påbörjas år 2009 och senare. Avskrivningstiderna anpassas till anläggningens nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider används; byggnader och tekniska anläggningar 10, 15, 20, 33, 50 år, maskiner och inventarier 3, 5, 10, 15, 20 år. Mark och konst skrivs inte av utan där utgår endast ränta. För att en utgift ska aktiveras som en tillgång i balansräkningen ska den ekonomiska livslängden uppgå till minst tre år, vara värdehöjande för kommunen och uppgå till en kostnad på minst ett prisbasbelopp, år 2018 uppgår prisbasbeloppet till 45 500 kronor (44 700 kronor år 2017). Som investering räknas även förändring av en tillgång som innebär en värdehöjande standardförbättring i jämförelse med den ursprungliga utformningen eller funktionen, till exempel om- och tillbyggnader. Investeringen skall aktiveras och höja tillgångens bokförda värde. Vid försäljning av anläggningstillgångar redovisas eventuell realisationsvinst eller realisationsförlust mot egen separat redovisning som ingår i verksamhetens nettokostnader. Enligt Redovisningsrådets rekommendation nummer 12.1 ska en materiell anläggningstillgång upphöra att redovisas som tillgång i samband med att den avyttras eller utranteras. Detta är infört i kommunen och en rutin finns vid en avyttring eller utrantering. Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation, nr 11.4 har komponentredovisning för materiella anläggningstillgångar införts.

Komponentredovisning

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 11.4 har komponentredovisning för materiella anläggningstillgångar införts.

Redovisning av avsättningar, ansvarsförbindelser

Kommunen följer rekommendation 10.2 av Rådet för kommunal redovisning avseende avsättningar och ansvarsförbindelser, vilka redovisas i särskild not vid årsbokslut.

Redovisning av leasingavtal

Inget leasingavtal redovisas i kommunens, eller de kommunala bolagens, balansräkning i enlighet med rekommendation nummer 13.2 av Rådet för kommunal redovisning. Detta kan eventuellt avvika mot rekommendationen, och kommer att utredas ytterligare. Hälsinglands utbildningsförbund redovisar vissa leasingavtal för bilar i balansräkningen.

Redovisning av lånekostnader

Lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden, rekommendation RKR 15.1. I anskaffningsvärden ingår inga lånekostnader.

Redovisning av finansiella skulder

De finansiella skulderna redovisas i enlighet med rekommendation RKR 20. Skulder som förfaller inom ett år eller inte beräknas refinansieras klassificeras som kortfristiga. Övriga skulder klassificeras som långfristiga. Upplåningen uppfyller de krav som finns i kommunens finanspolicy, bland annat då räntebindningstiden är inom ramen för stipulerade 3,5 år +/-1,5 år, inget lån har någon valutaexponering, finansieringsrisken det vill säga risken att inte få några nya lån, hanteras genom checkräkningskredit samt en likviditetsreserv. Genomsnittlig upplåningsränta, samt genomsnittlig räntebindningstid redovisas i not vid årsbokslut. Lån som ges från internbanken till bolag som ingår i kommunkoncernen motsvaras av externa upptagna lån, samtliga från Kommuninvest. I och med medlemskapet i Kommuninvest säkerställs även framtida finansiering. Vissa lån från Kommuninvest säkringsredovisas genom derivat från Nordea och SEB. Derivatens räntekostnad och hur mycket det uppgår till framgår vid årsbokslutet av not nummer 21 Långfristiga skulder. För perioden januari-december 2018 uppgår derivatens räntekostnad till 16,1 miljoner.

Säkringsredovisning

Redovisning sker i enlighet med rekommendation RKR 21. Kommunens internbank har en total låneskuld per 2018-12-31 på 1 120 miljoner (999 miljoner 2017-12-31). Hela låneportföljen löper med rörlig ränta, detta gör troligtvis att kommunens räntekostnad har varit lägre jämfört med om lånen löpt med fast ränta.

Kommunens internbank använder räntesäkringsderivat i sin riskhantering för att förändra del av låneportföljens rörliga ränta till fast ränta, det vill säga räntesäkring sker för att säkra risken av framtida förändringar i marknadsräntan. Totalt uppgår dessa räntesäkringar per 2018-12-31 till 623,0 miljoner (523,0 miljoner 2017-12-31), vilket motsvarar 56 procent (52 procent 2017-12-31) av den totala låneportföljen. Söderhamns kommuns resultat är 16,1 miljoner lägre 2018-12-31 på grund av räntesäkringarnas räntekostnader. En jämförelse mot att ha tagit motsvarande lån till fast ränta hade gett en högre räntekostnad. Säkringsförhållandets effektivitet har vid balansdagen bedömts genom en kvalitativ bedömning huvudsakligen genom en jämförelse av de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. De kritiska villkoren utgörs av nominella belopp, löptid samt räntebas. Bedömningen är att samtliga säkringsförhållanden är effektiva.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Metoden innebär att förvärvat eget kapital i dotterföretagen har avräknats. Koncerninterna intäkter och kostnader samt fordringar och skulder elimineras. I den sammanställda redovisningen ingår företag och förbund där kommunen har ett väsentligt inflytande, det vill säga minst 20 procents röstandel. Kommunkoncernens medlemmar och andelar i dessa framgår av beskrivningen i förvaltningsberättelsen samt under rubriken ”Sammanställd redovisning”. Kommunalförbundet Södra Hälsingland har undantagits från den sammanställda redovisningen trots att ägarandelen överstiger 20 procent, detta med hänvisning till undantagsregeln i RKR 8.2 gällande företag vars verksamhet definieras som av obetydlig omfattning, Kommunens andel av företagets eller förbundets omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

I kassaflödesrapporten är jämförelseåret 2017 för kommunkoncernen förändrat för två poster. Posten ”Årets resultat” är 21,4 miljoner högre (från -16,1 till +5,3 miljoner) och ”Investering i finansiella tillgångar” är 21,4 miljoner lägre (från +21,2 till -0,2 miljoner). Förändringen påverkar jämförelseårets summering ”Medel från verksamheten före förändringen av rörelsekapital” (21,4 miljoner högre jämfört med Årsredovisning 2017) och ”Kassaflöde från investeringsverksamheten” (21,4 miljoner lägre jämfört med Årsredovisning 2017). Justeringen avser en eliminering som förekom flera gånger i Årsredovisning 2017.

Nämnder, bolag och förbund

Kommunfullmäktige

Verksamhetsidé

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Alla ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen beslutas av kommunfullmäktige.

Uppföljning av syftet med verksamheten

Uppföljning sker genom kommunens delårsbokslut och årsredovisning samt revisionsrapporter.

Viktiga händelser och framåtblick

Tolv ordinarie sammanträden har hållits under året. I oktober sammanträdde nya kommunfullmäktige sedan kommunval hållits i september. En träff med gruppledarna för partierna i kommunfullmäktige har genomförts.

Ekonomisk översikt

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	0,0	0,0
Kostnader	-3,6	-3,5
Nettokostnader	-3,6	-3,5
Budget	-3,5	-3,4
Budgetavvikelse	-0,1	-0,1
Andel av nettokostnader	0,0	0,0
Nettokostnad per invånare, kr	139,6	134,3
Nettoinvestering	0,0	0,0
Sjukfrånvaro	0,0	0,0
Medarbetare	0,0	0,0

Kommunfullmäktige redovisar en negativ budgetavvikelse med 0,1 miljoner vilket till största delen beror på att kostnader för fullmäktigesändningar och annonsering blivit högre än budgeterat, även om kostnader för arvoden blivit lägre.

Revisionen

Nämndens verksamhetsidé

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen samt pröva ansvarstagandet. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna. Med sin granskning och prövning bidrar revisorerna till en effektiv verksamhet samt till att värna demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

All kommunal verksamhet ska granskas årligen. Kommunens revisorer genomför därmed granskande och främjande revision inom ramen för God revisionsbedömning i kommunal verksamhet. Enligt kommunallagen ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillfredställande.

Revisorerna ska varje år, i revisionsberättelsen, uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelser samt enskilda ledamöter i dessa.

Viktiga händelser och framåtblick

Revisorernas anslag fördelas huvudsakligen mellan arvoden till de förtroendevalda revisorerna och köp av tjänster från PwC som är revisorernas professionella biträde i granskningsarbetet. Revisionens arbete fortgår utifrån uppdraget att granska all kommunal verksamhet. God revisionsbedömning för Kommunal verksamhet har uppdaterats under 2018.

Revisorerna upprättar årligen, utifrån en bedömning av risk och väsentlighet, en granskningsplan. Revisorerna utför granskningar inom ramen för grundläggande granskning, bland annat granskning av styrelsens och nämndernas ansvarutövande, delårsrapporten och årsredovisningen. Revisorerna följer uppmärksamt styrelsens och nämndernas löpande verksamhet genom att följa sammanträdesprotokollen och genomföra studiebesök i olika verksamheter. Utöver grundläggande granskning genomförs årligen ett antal fördjupade granskningsprojekt. De fördjupade granskningarna 2018 har rört följande områden:

- Kommunens delårsrapport
- Kommunens årsredovisning
- Granskning av kommunens arbete med att få individer som uppbär ekonomiskt bistånd till egen försörjning
- Granskning avseende hanteringen av privata medel inom Omvårdnadsförvaltningen
- Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende EKO-frågor (Etik, korruption och oegentligheter)
- Granskning avseende Arbetsmarknads- och socialnämnden styrning och ledning
- Granskning avseende Omvårdnadsnämndens styrning och ledning
- Granskning avseende protokollsskrivningen

Utöver ovan nämnda insatser har studiebesök genomförts på ett antal verksamhetsställen och informella överläggningar har skett med olika tjänstemän och förtroendevalda.

Revisorerna är även utsedda lekmannarevisorer med uppgiften att granska verksamheten i kommunens aktiebolag och i kommunalförbund. Under 2018 har lekmannarevisorerna genomfört en fördjupad granskning avseende det förebyggande arbetet av EKO-frågor inom Söderhamn Nära AB och Faxeholmen AB.

Revisorernas anslag fördelas huvudsakligen mellan arvoden till de förtroendevalda revisorerna och köp av tjänster från PwC som varit revisorernas professionella biträde i granskningsarbetet under mandatperioden. Revisionens arbete fortgår utifrån uppdraget att granska all kommunal verksamhet.

God revisionsred för Kommunal verksamhet har uppdaterats under 2018 och en ny kommunallag har trätt i kraft den 1 januari 2018.

Under 2018 har upphandling av sakkunnigt biträde till revisionen genomförts. Revisorerna kommer under perioden 2019/2020 att biträdas av KPMG.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende, men på uppdrag av fullmäktige, markerar en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige och därigenom indirekt medborgarna insyn i och kontroll över hur fattade beslut genomförs i verksamheten. I kommunala företag bidrar lekmannarevisorer till den demokratiska insynen och kontrollen.

Revisorerna upprättar årligen en risk- och väsentlighetsplan som ligger till grund för planeringen av årets granskningsinsatser. Revisionsplanen för 2018 följs och planerade granskningar kommer att genomföras. Utöver det normala granskningsarbetet har revisorerna genomfört ett antal studiebesök i verksamheterna.

Ekonomisk översikt

Budget	-1,6	-1,5
Budgetavvikelse	0,1	0,0
Andel av nettokostnader	0,1%	0,1%
Nettokostnad per invånare, kr	58,3	57,9
Nettoinvestering	0,0	0,0
Sjukfrånvaro	0,0	0,0
Medarbetare	0,0	0,0

Revisionen har en positiv budgetavvikelse med 0,1 miljoner främst beroende på lägre kostnader för arvoden är budgeterat.

Valnämnden

Nämndens verksamhetsidé

Valnämndens uppgift är att administrera allmänna val.

Viktiga händelser och framåtblick

Allmänna val har genomförts under september 2018. I de allmänna valen fanns möjlighet att rösta till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Nästa val till Europaparlamentet kommer att genomföras under 2019.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Valnämndens ansvar är att administrera och genomföra valen på lokalnivå, både förtidsröstning och röstning på valdag i vallokal. Allmänna val har genomförts under 2018.

Ekonomisk översikt

Tabell

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	0,5	0,0
Kostnader	-0,9	0,0
Nettokostnader	-0,3	0,0
Budget	0,4	0,0
Budgetavvikelse	0,0	0,0
Andel av nettokostnader	0,0	0,0
Nettokostnad per invånare, kr	0,0	0,0
Nettoinvestering	0,0	0,0
Sjukfrånvaro	0,0	0,0
Medarbetare	0,0	0,0

Nämnden har ett överskott på 51 tkr beroende på lägre kostnader än budgeterat.

Kommunstyrelsen

Nämndens verksamhetsidé

Att utifrån interna och externa kunders behov, tillhandahålla kvalitetssäkrad service och tjänster.

Viktiga händelser och framåtblick

Förberedelserna med Söderhamns 400-års-jubileum har intensifierats. Kungen är inbjuden till privilegiedagen 7:e september 2019. Arbetsgrupper har startats och information har givits på förvaltningars och kommunala bolags ledningsgrupper. Under 2019 går arbetet in i ett intensivt skede och i mars ska en tidsplan för 2020 vara klar.

Administrativt genomfördes Valet 2018 med nyheten att det fanns ambulerande röstmottagare, varigenom ytterligare 33 personer fick möjlighet att rösta. Det förberedande arbete för att leva upp till den nya dataskyddsförordningens, GDPR, krav har varit en central uppgift våren 2018 samt att stötta övriga nämnder i detta arbete. Arbetet med att införa ett nytt ärendehanteringssystem har varit igång sedan i våras. Det nya systemet är i drift och används vid sammanträden från och med augusti.

Ett fokus har varit att konkretisera Söderhamns kommuns styrnings- och ledningsfilosofi. Flera enheter från kommunstyrelseförvaltningen har tillsammans utvecklat utbildningsprogram och genomfört utbildning av kommunens chefer för att stärka ledarskapet. För att öka medarbetarnas kunskap, förståelse har en ny månadsrapport tagits fram. För att leva upp till förvaltningarnas behov av att enklare kunna följa upp och planera sin verksamhet har ett projekt startats för att implementera ett beslutsstödsystem.

Möjligheterna för nybyggnation av bostäder har utvecklats i och med planprogrammen för centrum samt Söderhamnsporten. I Marmaverken håller 15 nya bostäder på att färdigställas och detaljplanering pågår för bostäder på Södra Hamngatan i centrala Söderhamn där markanvisning har tecknats med möjlighet till att bygga ett trettiotal nya bostäder. Ytterligare detaljplan är antagen på kvarteret Skepparen på Kungsgatan där Faxeholmen kommer att starta byggnation av 32 lägenheter. Inom ramen för Söderhamnsporten jobbas det vidare med ett flertal intressenter som vill etablera verksamheter inom området.

Investeringar har genomförts inom ramen för projekt PortMate för motsvarande 1,6 miljoner. Projektet har bland annat resulterat i en ny serviceanläggning i gästhamnen i centrala staden samt installation av solceller för belysning och utbyggnad av wifi i gästhamnen på Storjungfrun.

Under våren fick kommunen även ett statligt stöd på 5,7 miljoner för att utveckla kommunens stadsmiljö för ett mer gång- och cykelvänligt centrum. Stödet avses bland annat att användas till fler gångbroar över ån i centrum.

Under juli månad befann sig kommunen i stabsläge med anledning av den extrema värmen och torkan. Fokus var i första hand att stödja Ljusdals kommun med resurser för att bekämpa de stora skogsbränderna samt att minimera risken för ytterligare bränder i Söderhamns kommun.

Inom Faxepark är den prioriterade inriktningen att arbeta serviceinriktat och stödjande för att kommunens företagare ska uppleva att det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Söderhamn samt att företag utifrån får ett positivt bemötande vid etableringar. I juni godkändes ett regionalt projekt "CLIP 4.0" som ska bidra till ökad innovationsförmåga och konkurrenskraft i kommunens små och medelstora företag. För att uppmuntra till företagande samt utveckla entreprenörskapet hos kommunens nyanlända fortgår projektet "Företagande på lika villkor".

Inom området Landsbygdsutveckling beslutade kommunstyrelsen våren 2018 att införa servicepunkter i Söderhamns kommun samt att ett internationellt projekt med fokus på landsbygdsutveckling "SARURE", Save Rural Retail, beviljades med start 1 juni 2018. Inom besöksnäringen har ett leaderprojekt "Besöksnäring Söderhamn/Hälsingland (Idrottsturism)" beviljats med start 25 maj 2018.

Ett flertal nämnder visar fortsatt underskott mot budget. Kommunstyrelsen har löpande följt den ekonomiska utvecklingen genom månadsrapporter samt krav på avrapportering och genomförande av åtgärdsplaner.

I början av 2019 driftsattes nya soderhamn.se. Den nya webbplatsen bygger på helt nya mallar vilket bland annat ger en förbättrad funktionalitet, tillgänglighet, design och utseende. Söderhamns kommuns grafiska profil har inte under en längre tid. Under våren 2019 påbörjas ett därför ett utvecklingsarbete kring detta.

Kommunens kundtjänst har varit i drift sedan maj 2017 och fortsätter att utveckla verksamheten med mer innehåll som innebär ökad kundnytta. Utvecklingsambitionen grundar sig på ROSA-modellen, Rationell Organisering av Service Administrationen. Modellen är en metod för att kartlägga, analysera och utveckla organisationens medborgarorienterade tjänster. ROSA-metoden är ett verktyg som syftar till att förbättra och öka tillgängligheten till service/tjänster, kvalitetssäkra processer och effektivisera administrationen. I ROSA-metoden lyfts kundperspektivet fram. Kundens frågor och ärenden analyseras. Tillgänglighet, kundnytta och nytta för organisationen värderas över funktionella gränser. För att öka kommunens tillgänglighet och service ytterligare bör organisationen prioritera att fortsätta utveckla kundtjänsts innehåll utifrån ROSA-modellen.

Arbete fortsätter för att bli ett certifierat vasaloppscenter inom de tre disciplinerna löpning, skidor och cykling och därmed bli en året-runt-anläggning. Arbetet med att utveckla och paketera digitala bokningsbara produkter fortsätter samt att attrahera större event och konferenser till Söderhamn. Visit Söderhamn arbetar kontinuerligt för att utveckla samarbetet utifrån ett Hälsingeperspektiv, samverkan inom Visit Hälsingland Gästrikland och utveckling av världsarvet Hälsingegårdar.

Förvaltningen arbetar med att teckna ett nytt samverkansavtal som ska styra hur samverkan och delaktighet ska hanteras i kommunen. Arbetet med avtalet beräknas vara klart i januari 2019 och då vidtar ett omfattande implementerings- och utbildningsarbete. Arbete pågår parallellt med ett koncernövergripande flexitidsavtal. Under 2019 kommer implementering av chefsutbildning i moduler för hela koncernen där andra enheter också kommer att bli delaktiga. Under året har det även startats en kommungemensam introduktion för nyanställda.

I samverkan med Försäkringskassan planeras att stärka arbetet mot ohälsa med sikte på att minska sjukskrivningstalen i kommunen. Planeringen är att omvårdnadsförvaltningen ska vara pilotverksamhet för ett nytt sätt att arbeta.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Kommunstyrelsens verksamheter syftar till att ge kvalitetssäkrat stöd till politik och förvaltningar inom flera områden: ärendehantering, ekonomi, HR, näringsliv och samhällsplanering. Utgångspunkten ska alltid vara tydligt medborgarfokus så att skattepengar hanteras med stort ansvar. Inom områdena näringsliv, kommunikation och samhällsplanering sträcker sig ansvaret utanför den kommunala organisationen och innebär kontakter med företag, föreningsliv med mera. Kommunstyrelsen har även tillsynsplikt över den kommunala organisationen.

Kommunstyrelsen redovisar totalt till och med december månad 2018 en positiv budgetavvikelse med +3,1 miljoner. Kostnaderna för Hälsinglands Utbildningsförbund redovisar en negativ budgetavvikelse med -3,3 miljoner. Kommunchefens verksamhet redovisar en negativ budgetavvikelse med -0,4 miljoner bland annat på grund av ej budgeterad kostnad gällande drift och kapitaltjänst för infartsskyltar. Kanslienheten redovisar en negativ budgetavvikelse med -0,8 miljoner på grund av en ej budgeterad kostnad gällande samverkan handläggartjänst för förvaltare med placering hos Kommunalförbundet Södra Hälsingland. Samhällsplaneringsenheten redovisar en negativ budgetavvikelse med -0,1 miljoner vilket till största delen beror på ökade IT-kostnader. Stödverksamheterna ekonomi, HR, kommunikation inklusive kundtjänst redovisar en positiv budgetavvikelse med +2,6 miljoner. Budgetavvikelsen beror till största delen på grund av sjukdom samt att det under året varit vakanta tjänster. Projektverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse med +4,4 miljoner och flertalet projekt fortsätter under 2019.

Ekonomisk översikt

Tabell

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	27,9	35,3
Kostnader	-272,8	-275,2
Nettokostnader	-245,0	-240,0
Budget exklusive projekt	-239,3	-239,3
<u>Jämförelsestörande budgetposter</u>		
Centrumvärd	-1,0	-1,1
Styr och ledning	-0,5	-1,2
Ekonomi, styrning styr och ledning	-0,9	-1,4
Ny Översiktsplan Söderhamn	-	-0,5
E-dokumenthantering vid sammanträden	-	-0,4
Framtidens arkiv	-0,4	-
Fördelning prestationsmedel	-0,3	-
Switchar IT	-0,5	-0,5
Planprogram för Söderhamnsporten	-	-0,6
Genomf boendemiljöer	-0,7	-0,5
Destinationsutv Söderhamn	-0,4	0,4
Genomlysning nämnder	-0,6	-
kommunövergripande arbetsmiljö	-0,9	-
Placering av vatten och avlopp	-0,4	-
Beslutsstödsystem	-0,3	-
Energi och klimatplan	-0,3	-
IT utveckling	-0,3	-
Övriga projekt	-1,5	-0,4
Budget	-248,1	-245,5
Budgetavvikelse	3,1	5,5
Andel av nettokostnader	15,6%	15,5%
Nettokostnad per invånare, kr	9 523	9 308
Nettoinvestering	-2,3	-1,7
Sjukfrånvaro	3,8%	4,3%
Medarbetare	95,0	91,0

Överförmyndarnämnden

Nämndens verksamhetsidé

Överförmyndarnämnden ansvarar för tillsynen av förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap i kommunen och är en viktig samhällsresurs, som ser till rättigheterna för de svaga i samhället. Överförmyndarnämnden ska säkerställa att människor som har ställföreträdare inte drabbas av rättsförluster.

Viktiga händelser och framåtblick

Under första halvåret var den största arbetsuppgiften att granska och arvodera årsräkningar.

Under 2018 har hållits informationsmöten om redovisning för gode män och förvaltare. Förvaltningen har under hösten erbjudit en webbutbildning på prov för nya gode män och förvaltare. Rekryteringsläget har förbättrats för de mest kompetenskrävande uppdragen, sedan i början av 2018 har Söderhamns kommun rekryterat professionella gode män och förvaltare från Kommunalförbundet Södra Hälsingland.

Under år 2018 har ärenden för ensamkommande barn fortsatt att minska. Antalet barn som har god man i Söderhamns kommun är tillbaka på samma nivå som i början på 2008. En ny utmaning för förvaltningen är att några av dessa nu efter fyllda 18 år har behov av god man som myndiga. Det finns svårigheter att rekrytera personer med andra språk och därför har samarbete med informationsportalen Information Söderhamn inletts både gällande översättning av informationsmaterial och för att rekrytera gode män. Handläggare har deltagit på ett antal arbetsplatsträffar med andra förvaltningar för att informera om vikten av att synpunkter på gode mäns genomförande av uppdragen ska anmälas till överförmyndarnämnden som ett led i tillsynsarbetet.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Uppföljning sker genom fungerande rutiner och riktlinjer för granskning och genom utbildning av ställföreträdare. Antalet inkomna synpunkter har ökat som ett resultat av förvaltningens informationsarbete, möjligheten att utöva tillsyn har därmed ökat. Alla inkomna synpunkter såväl från förvaltningar, huvudmän, anhöriga, boendepersonal och andra aktörer runt huvudmännen utreds. Handläggare deltar årligen på utbildning inom området gällande förändringar i lagstiftning och samarbetar med länets övriga överförmyndarenheter för ökad omvärldsbevakning.

Ekonomisk översikt

Tabell

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	0,2	1,6
Kostnader	-2,0	-3,5
Nettokostnader	-1,8	-1,9
Budget	-2,2	-2,2
Budgetavvikelse	0,4	0,2
Andel av nettokostnader	0,1%	0,1%
Nettokostnad per invånare, kr	70	74
Nettoinvestering	0,0	0,0
Sjukfrånvaro	0,0%	0,0%
Medarbetare	0,0	0,0

Utfallet för helåret är en positiv budgetavvikelse med 0,4 miljoner beroende på att kostnaden för arvoden för gode män blivit lägre än förväntat.

Kultur- och samhällsservicenämnden

Nämndens verksamhetsidé

Kultur- och samhällsservicenämnden, KUS, förvaltar och utvecklar kommunens realkapital och utför samhällsservice med detta som utgångspunkt. Nämndens viktigaste roll är att ansvara för en väl fungerande infrastruktur, kommunal service, ett levande föreningsliv samt att bibehålla värdet i attraktiva naturmiljöer.

Kultur- och samhällsserviceförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar: Tekniska avdelningen som förvaltar kommunens fasta tillgångar samt leder kommunens alla bygg- och anläggningsprojekt. Kultur- och fritidsavdelningen som skapar goda förutsättningar för kommunens föreningsliv samt ger människor ett brett utbud av evenemang inom både kultur och idrott. Kostenheten som erbjuder bra mat till barn, elever och äldre för att främja god hälsa, hållbar utveckling och stimulans av lokalt näringsliv. Städheten som erbjuder ändamålsenlig städning inom kommunkoncernens verksamheter.

Viktiga händelser och framåtblick

Den nya översiktsplanen, som planerades att bli fastställd hösten 2018, är ett viktigt vägledande dokument som kommer att ligga till grund för förvaltningens arbete med utveckling av bland annat infrastruktur, skogsbruksplan etcetera. Beslut förväntas under 2019.

Ökad frekvens av extrema väderhändelser ställer stora krav på planering och beredskap. Kommunala verksamheter som påverkas på ett avgörande sätt är främst dimensionering och drift och underhåll av infrastruktur såsom dagvattenhantering, vägar med mera. Här kommer den nya dagvattenstrategin att vara vägledande.

Reinvestering avseende infrastruktur och kommunens byggnader har under lång tid hållits på en låg nivå. En statusrapport har presenterats för delar av det asfaltsbelagda gatunätet som ligger inom kommunens förvaltning. Rapporten som beskriver befintligt skick och framtida underhållsbehov låg till grund för ett beslut av Kommunfullmäktige, våren 2018, om att avsätta 70 miljoner i investeringar under en sjuårsperiod. En statusrapport avseende kommunens byggnader kommer att färdigställas under 2019, rapporten kommer att ligga till grund för att visa det reinvesteringsbehov som föreligger.

Tekniska avdelningens arbete med att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt fortskrider under 2019. Som grund till detta arbete ligger en organisationsförändring för att skapa en effektiv organisation. Flera större projekt pågår, bland annat energibesparingsprojektet EPC samt ombyggnad av Stentätskolan. En ny förskola projekteras och planeras att bli byggt på Broberg. Dessutom genomförs flera lokalanpassningar för omvårdnadsförvaltningen samt arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Behoven fortsätter att finnas då efterfrågan på byggbar mark ökar samt att underhållsbehov från tidigare behöver hanteras.

Kultur- och fritidsavdelningen har under året haft ungdoms-SM i bordtennis utöver de vanliga evenemangen. Årets upplaga av School's Out lockade närmare 20 000 besökare och har utvecklats till en angelägenhet för hela regionen. Under det kvarvarande året av budgetperioden är prognosen god för ett aktivt föreningsliv och ett ökat intresse för Söderhamn som evenemangsstad. Inledande samtal om både nationella och internationella evenemang har genomförts och fokus ligger på jubileumsåret 2020 där avdelningen också ansvarar för projektledning genom kultur-och fritidschefen.

Dagens bidragsreglemente är inte i samklang med nutida behov i civilsamhället och samhällsstrukturer. Ett nytt reglemente för bidrag till föreningslivet är under utarbetande och ska ligga klart för beslut under 2019 för att börja tillämpas 2020.

För kostenheten har omvårdnadsnämndens beslut att minska antalet boendeplatser på Åsgårdens och Björkbackas vård- och omsorgsboenden under 2017 och 2018 gett färre portioner att tillaga och lägre intäkter, men också lägre kostnader för livsmedel. Årets extrema väder har påverkat livsmedelspriserna, generellt en ökning med cirka 7 % enligt Sveriges Kommuner och Landsting, förutom ordinarie prisjusteringar och en generell ökning på 4 % på grund av förlängd avtalstid. Två nya livsmedelsavtal skulle ha trätt i kraft. Avtalet för de lokala leverantörerna kom i mars men avtalsstart för nationell grossist är nu framflyttad till sommaren 2019.

Förprojektering av ombyggnation Trönö skola kök har påbörjats. Under sommaren har genomgripande åtgärder gjorts i matsalen på Vågbro skola för att förbättra arbetsmiljön för elever och kostpersonal. Ombyggnationen av Stentäktens skola och ett tillagningskök där fortgår under 2019 och beräknas öppna vårterminen 2020, då sannolikt även en ny förskola med kök på Brobergsområdet.

Stadenheten har nya avtal för leasing av maskiner samt förbrukningsmaterial har implementerats under året och bidrar till lägre kostnader. Avdelningen utvecklar kontinuerligt arbetsmetoder och arbetssätt för att nå största nytta för kunderna och medborgarna. Intern handledarkompetens utbildar medarbetare inom SRY-utbildning, ett yrkesbevis utfärdat av Svenska servicebranschens yrkesnämnd.

I februari startade ett ettårigt projekt med ett spetsteam upp. Spetsteamet har utfört tilläggstjänster såsom rengöring av gymnastikredskap och verksamhetsmattor på förskolor, men även golvvård, ruststädningar, provstädning av nya objekt med mera. En projektutvärdering pågår om funktionen med ett spetsteam ska permanentas i organisationen.

Stadenheten arbetar med att reducera miljöpåverkan genom att minimera kemikalieanvändningen och miljöanpassa verksamheten i linje med Gävleborgs regionala miljömål 2014 till 2020. Verksamheten deltar i uppstartade initiativ kring införande av källsortering och fastighetsnära insamling i kommunala verksamheter. Folkhälsomyndighetens allmänna råd om städning i skolor, förskolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet beaktas, likväl den antagna motionen En giftfri förskola.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Tekniska avdelningens uppföljningar skiljer sig mycket på de olika enheterna och beroende på uppdragens karaktär. Inom bygg- och anläggningsprojekt är fokus på granskning och kravställning utifrån två kärnområden, tillgänglighet och säkerhet. Aktiviteter som genomförs löpande för att säkerställa kvaliteten på verksamheten, är bland annat omtag och uppstart av tillgänglighet och

trygghetsvandringar tillsammans med intressenter och föreningar. Vid ombyggnationer eller upprustningar av gator, parkytor och byggnader är uppföljning av entreprenörer en viktig del av arbetet och då främst genom att säkerställa att lagar och regler efterföljs. För att fånga upp eventuella brister sker arbetet nära medborgarna, som kommer i kontakt med kommunen genom kundtjänst. Uppföljningar och förbättringsåtgärder sker i samråd mellan driftorganisationerna och förvaltarna, för att förbättra de eventuella brister som finns i kommunens tillhandahållna service.

Kultur- och fritidsverksamheters uppföljning i kommuner går traditionellt sett ut på att mäta antalet aktiviteter och att ställa dessa i relation till satsade skattekrönor i form av bidrag och övriga kostnader. Dessa mått ger dock väldigt liten vägledning för att bedöma kvalitet och effekter av verksamheten. Förutom att utläsa de långsiktiga effekterna på folkhälsa, tillväxt, nöjdhet, utbildningsnivåer med mera så kan man på kortare sikt utläsa progressen i dialog med civilsamhälle och näringsliv. Genom en lyhörd samverkan mellan kommun och föreningsliv skapas plattformar för tillväxt. Viktigt är också att omvärldsbevaka det som händer i regionen och i riket i övrigt.

Kostenhetens syfte med verksamheten är att erbjuda bra mat till barn, elever och äldre för att främja god hälsa, hållbar utveckling och stimulans av lokalt näringsliv. Uppföljning av verksamheten och dess kvalitet sker till största delen genom ett förebyggande arbete som bygger på lagar och rekommendationer men även av myndighetstillsyn. Miljöaspekter gör svenska kostråd unika. Bakgrunden till att de svenska kostråden inkluderar miljöaspekter är att Livsmedelsverket, SLV, är en av 25 myndigheter i Sverige med ansvar i miljömålssystemet. Det innebär att SLV ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt uppnås. Statistik och enkätundersökningar ger också verksamheten återkoppling. Enkätundersökningarna ombesörjs av förvaltningarna själva som köper kostenhetens tjänster.

Stadenhetens arbete är direkt avgörande för en bra inomhusmiljö. Kontinuerlig tillsyn av verksamheten genomförs av bygg- och miljöförvaltningen. Stadenheten upprättar vid behov handlingsplaner med förbättringsåtgärder utifrån tillsynsrapporterna. Vid upphandling av förbrukningsmaterial ställs krav enligt Upphandlingsmyndighetens riktlinjer. Kvalitetsuppföljning av verksamheten sker i form av kundenkäter, löpande kundkontakter och arbetsmiljökartläggning.

Ekonomisk översikt

Tabell

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	284,5	269,4
Kostnader	-421,7	-403,5
Nettokostnader	-137,3	-134,1
Budget exklusive projekt	-123,4	-109,0
<u>Jämförelsestörande budgetposter</u>		
Faxepark utveckling	-1,3	-
SM-veckan	-	-7,9
Ny bro Hällmyra	-	-1,6
Idrottsmiljonen	-	-1,0
Rivning och avfallshantering Bromsäng	-5,0	-
Flytt Lönnen	-1,0	-
Ombyggnation Förvaltningshus	-0,4	-
Tillgänglighetsplan	-0,4	-
Övriga projekt	-0,5	-0,4
Budget totalt	-132,0	-119,8
Kostenhet	1,5	-0,3
Stadenhet	1,5	2,5
Fastigheter	-2,4	-0,4
Budgetavvikelse	-5,3	-14,3
Andel av nettokostnader	8,8%	8,7%
Nettokostnad per invånare, kr	5 337	5 200
Nettoinvestering	-148,6	-154,5
Sjukfrånvaro	5,9%	6,3%
Medarbetare	285,0	285,0

Nämndens har en negativ budgetavvikelse med -5,3 miljoner kronor. Det är i linje med den prognos som redovisats under hösten 2018. I detta resultat ligger vinterväghållningen som ska hanteras självständigt, vinterväghållningens budget var 12,7 miljoner kronor för året och utfallet blev 21,9 miljoner kronor vilket ger 9,2 miljoner kronor i negativ avvikelse.

De ramfinansierade verksamheterna visar en gemensam negativ budgetavvikelse med -4 miljoner kronor vilket är cirka 2,2 miljoner kronor sämre resultat än höstens prognos. De ramfinansierade verksamheterna har under året haft ett samlat besparingsbehov på 3,5 miljoner kronor.

Tekniska avdelningen har bedrivit sin verksamhet till nettokostnaden 44,7 miljoner kronor vilket är 1,8 miljoner kronor över budget. Kostnaden för färdtjänstbeställningar har stigit väsentligt i jämförelse med föregående år. Den negativa avvikelsen för färdtjänsten och arbetsresor uppgår till 2,2 miljoner kronor.

Kultur- och fritidsavdelningens har bedrivit sin verksamhet till nettokostnaden 66,2 miljoner kronor vilket är 0,8 miljoner kronor under budget. Samtliga områden inom avdelningen visar positiva avvikelser utom fritidsverksamhet. Det beror dels på högre kapitalkostnad för Bandyhallen än beräknat och budgeterat 0,7 miljoner och dels på att kostnader som förväntades uppstå som särskilda hyresbidrag 0,9 miljoner istället kvarstod som internhyra. Lönekostnader som inte budgeterats har tillkommit med 0,5 miljoner.

Kostenheten redovisar en positiv budgetavvikelse med +1,5 miljoner kronor vilket är en högre positiv avvikelse jämfört med den prognos som beräknats under hösten. Kostenheten har under året haft en omsättning på totalt 70,4 miljoner kronor. En medveten underbudgetering inom köp av bemanningstjänster ger sammantaget en negativ avvikelse för personalkostnader. Positiv avvikelse visas för livsmedelsinköp. En negativ avvikelse visas för hyror. Det ackumulerade överskottet för kostenheten hamnar med detta resultat 2018 på 3 miljoner kronor.

Städenheten visar en positiv avvikelse med +1,5 miljoner kronor vilket är en något lägre positiv avvikelse än vad som prognostiserats under hösten. Städenheten har under året haft en omsättning på totalt 31,2 miljoner kronor. Nya städoobjekt och beställningar av tilläggstjänster påverkar utfallet positivt med drygt 0,8 miljoner. I övrigt härrör avvikelserna främst till 0,7 miljoner lägre personalkostnader än budgeterat samt lägre kostnader för förbrukning 0,4 miljoner. Det ackumulerade överskottet för städenheten uppgår med 2018 års resultat till 4 miljoner kronor.

Byggnader visar en negativ avvikelse med -2,4 miljoner kronor. Avvikelsen som försämrar resultatet är kostnader för snöskottning (3,1 miljoner kronor).

Under året har stora ansträngningar gjorts inom verksamheterna för att komma till rätta med de negativa budgetavvikelserna. Förändringar för effektivare organisation, förbättrade inköpsprocesser och rutiner, vakanser som ej ersatts samt genomlysning av bidragsverksamheten inom kultur- och fritid är exempel på områden där förbättringar och förändringar skett under 2018.

Bygg- och miljönämnden

Nämndens verksamhetsidé

Att verka för ett långsiktigt hållbart samhälle där människor och naturen ges goda livsvillkor.

Bygg- och miljönämndens verksamhet bedrivs utifrån bland annat plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen och lagen om bostadsanpassningsbidrag. Dessutom ansvarar nämnden för kommunens mättningsverksamhet, karthantering, konsumentvägledning och energi- och klimatrådgivning.

Viktiga händelser och framåtblick

Bygg- och miljönämndens myndighetsuppdrag innebär kontakter med medborgare och företag, men också internt inom Söderhamns kommun. Verksamheten är till stora delar händelsestyrd i och med inkommande ärenden som ansökningar, anmälningar, klagomål och olika kommuninterna uppdrag.

Under 2018 har verksamheten påverkats av flera externa faktorer utöver det ordinarie arbetet. Bland annat anpassning till nya dataskyddsförordningen, GDPR, övergången till nytt ärendehanteringssystem som även medförde ett driftsstopp och flytt från förvaltningshuset till Lönnen. Flytten har varit en stående punkt på arbetsplatsträffar, andra möten samt i korridorer. Flytten genomfördes i september men det återstår fortfarande arbete för att få till ändamålsenliga lokaler.

I december infördes ärende- och verksamhetssystemet Vision Bygg, vilket innebär att i princip alla handläggare arbetar i samma system. Endast ett fåtal, förvaltningsövergripande ärenden hanteras nu i Ciceron. Konverteringen innebar ett driftsstopp för registrering av handlingar på cirka 14 dagar samt utbildningsinsatser. Systembytet ger enklare handläggning och även bra förutsättningar för deltagande i Sveriges kommuner och landstings kundundersökning Löpande Insikt. Det innebär även enklare samverkan med grannkommuner, där samma system används.

Det går att se en investeringsvilja i Söderhamn. Nybyggnationen har dock hittills inte varit av den omfattning som kalkylerades med inför 2018. Förvaltningen deltar i kommunens samhällsplaneringsgrupp framför allt utifrån vårt uppdrag att handlägga detaljplaner, till exempel inom de framtagna planprogrammen. Förvaltningen är även representerad i kommunens etableringsgrupp. Ett arbete med att identifiera och digitalt tillgängliggöra byggklar mark för bostäder och verksamheter har påbörjats.

Under 2018 har nya planuppdrag getts för:

- Gladan 7: F.d. Hotell Linblomman, planuppdrag att möjliggöra för centrum- och bostadsändamål
- Järpen 1: Beläget strax väster om Oxtorget, planuppdrag att möjliggöra för centrum och bostadsändamål.
- Simpan 2: Beläget i Öster, planuppdrag att möjliggöra för bostadsändamål.
- Skepparen 3: Beläget längs Kungsgatan. Syftet med planärendet är att möjliggöra marken för större byggrätter än vad gällande detaljplan medger. Den nya detaljplanen antogs av bygg- och miljönämnden 2018-10-31 och har vunnit laga kraft.

- Söderala-Sund 1:20 och 13:3 samt Tälje 11:2: Detaljplan inom planprogrammet för Söderhamnsporten. Detaljplanearbetet syftar till att möjliggöra för handel, kontor och centrumverksamhet.
- Östansjö 8:164: Detaljplanen syftar till att ändra användningssätt för Östanbo skola från allmänt ändamål (skola) till bostäder.

Att upprätthålla goda företagskontakter är viktigt för ett framgångsrikt myndighetsarbete. Bygg- och miljönämndens ledamöter har under oktober, genomfört ett antal företagsbesök för att framför allt fånga upp synpunkter på nämndens verksamhet. Deltagande sker i företagarråd för fastighetsägare och näringslivsråd.

Ett antal lagförändringar har påverkat arbetet under året. Bland annat ny klimatlag som reglerar hur det klimatpolitiska arbetet ska bedrivas, återinfört bidrag för radonsanering, ändring av regler om bostadsanpassning i vård- och omsorgsboenden och att bygglov inte får verkställas förrän fyra veckor efter att det kungjorts i Post- och inrikes tidningar samt lägre bygglovsplikt för solceller.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Samtliga bygg- och miljönämndens verksamheter verkar enligt nämndens syfte. Följande förhållanden ger goda förutsättningar för detta:

- Nämnden har kompetenta, välutbildade och engagerade medarbetare.
- Medarbetarna ges kontinuerlig kompetensutveckling.
- Verksamhetsplanering sker utifrån lokala, regionala och nationella behov.
- Olika samverkansformer.
- Internt. Förvaltningen deltar och bidrar med kompetens i olika interna sammanhang och grupper, till exempel i kommunens samhällsplaneringsorganisation. Samarbeten mellan handläggare inom förvaltningen. Det ska inte spela någon roll vilken tjänsteman som handlägger ett ärende. Slutresultatet ska bli detsamma. Verksamheterna arbetar kontinuerligt med befintliga och nya handlägningsrutiner samt bedömningsgrunder för likvärdig hantering av ärenden.
- Regionalt, med länets kommuner och länsstyrelsen. Det ger förutsättningar för likvärdig hantering av ärenden. Nämnden deltar i regionala projekt. Denna samverkan ger även möjligheter att säkerställa kompetensförsörjning. Nämnden har ett samverkansavtal med kommunerna i OBS-regionen.
- Nationellt. Information och vägledning från centrala myndigheter som Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Boverket och Livsmedelsverket med flera, ligger till grund för verksamheten. Nämnden deltar i nationella projekt.

I princip ger alla beslut, till exempel bygglov, tillstånd för enskilda avlopp och förelägganden om miljö- och hälsoförbättrande åtgärder - omedelbara effekter, i form av åtgärder som innebär uppfyllande av syftet. Hur vi närmar oss den slutliga, samlade effekten ”långsiktigt hållbart samhälle där människor och naturen ges goda livsvillkor” kan vi se i de regionala och nationella uppföljningar som görs, av de regionala och nationella miljömålen samt de globala målen och Agenda 2030, se exempelvis Miljömål.se. Bygg- och miljönämnden som myndighet en av alla aktörer som måste bidra i detta arbete.

Ekonomisk översikt

Tabell

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	6,2	6,7
Kostnader	-22,8	-18,5
Nettokostnader	-16,6	-11,8
Budget	-15,0	-14,5
Budgetavvikelse	-1,6	2,7
Andel av nettokostnader	1,1%	0,8%
Nettokostnad per invånare, kr	644	457
Nettoinvestering	-0,2	0,0
Sjukfrånvaro	6,5%	5,3%
Medarbetare	31,0	29,0

Avvikelsen för 2018 är ett underskott med 1,6 miljoner mot budget. Underskottet beror främst på utbetalning av drygt 1,0 miljoner mer bostadsanpassningsbidrag än budgeterat. Intäkterna för tillsyn inom miljöskydd och bygglovsverksamhet ligger under budget. Intäkter för bygglovsansökningar är svåra att förutse och det som går att se för 2018 är att det är färre ansökningar än föregående år. De lägre intäkterna för miljöskydd utgörs av lägre timintäkter, där det inte gått att genomföra en del tillsyn av U-verksamheter det vill säga yrkesmässiga verksamheter som varken är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Intäkterna för årsfakturering var också lägre än budget.

När det gäller verksamheterna har nämnden haft en heltidsanställning för konsumentvägledningen. Tjänsten är dock en halvtidstjänst där överskjutande halvtid finansierats med integrationsmedel, 0,2 miljoner, samt har nämnden, under perioden januari till och med augusti, sålt konsumentvägledartjänst till Hudiksvalls Kommun med 25 %.

Inom verksamheterna tillsyn inom miljöskyddsområdet, tillsyn inom hälsoskyddsområdet, mark och utveckling, detaljplanering och GIS, och bygglovsverksamhet är intäkterna lägre än vad som budgeterats. En stor del av intäkterna är beroende av samhällsutvecklingen och initiativ från allmänheten, såsom ansökningar och liknande. Detsamma gäller bostadsanpassningen där ett större enskilt ärende kan innebära stora kostnader.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens verksamhetsidé

”Alla ska lyckas” En kreativ och utmanande förskola och skola där barn och elever ges möjlighet att vara entreprenörer i sitt eget liv och därmed välja sin egen framtid.

Viktiga händelser och framåtblick

Trender och tendenser lokalt, regionalt och nationellt förändrar ständigt förutsättningarna för nämndens verksamhet. En rad omvärldsfaktorer såsom lagstiftning, befolkningsstruktur och mottagande av nyanlända påverkar Söderhamns förskolor och skolor.

Nämnden fortsätter även under kommande år att fokusera på jämlikhet och attraktiv arbetsgivare. Inom området jämlikhet fortsätter arbetet som påbörjats kring likvärdighet, barn och elevinflytande samt likabehandling och attraktiv arbetsgivare.

88 % av grundskoleeleverna är behöriga till gymnasieskolans nationella program våren 2018. Det innebär en ökning med 6 % jämfört med föregående år. Värdet närmar sig nu den höga nivå på behörighet som kommunen var uppe i för 10 år sedan. Även meritvärdet för årets nior är högre än det varit på länge, 220, och närmar sig rikssnittet.

Den stora utmaningen under 2018 var att anpassa organisationen då antalet asylsökande barn och elever kom att minska. Nämnden kommer att delta i ett utvecklingsarbete tillsammans med Skolverket som handlar om att utveckla undervisningen för nyanlända elever. Vidare behöver en effektiv organisation för modersmålsundervisning och studiehandledning utvecklas, så att eleverna får det stöd de behöver. Förvaltningen har till hösten 2018 fått bättre ordning på behov av modersmål och studiehandledning och köpt in ett digitalt läromedel som kommer att gynna alla elever i Söderhamns skolor.

Under våren har arbete pågått med att anpassa organisationen utifrån minskat barn- och elevantal. Arbetet har givit effekt och antalet visstidsanställningar har minskat med cirka 50. Antalet tillsvidareanställda ligger på samma nivå som under våren. En person har sagts upp på grund av arbetsbrist

Regeringens nya digitaliseringsstrategi tillsammans med nya skrivningar i styrdokumentet rörande skolans digitalisering, gör att kommunen tydligare behöver ställa om undervisningen mot en digitalisering. Förvaltningen kommer att satsa på utbildning av personal, organisation och fortsätta arbetet med att ge alla elever en egen dator för sitt arbete i skolan. Det behöver även satsas på digitala lösningar i klassrum för till exempel filmning, inspelning och så vidare. Alla rektorer har genomfört Skolverkets utbildning ”att leda digitalisering i skolan”. Även inom förskolan pågår ett digitaliseringsarbete, men där kommer inte läroplansförändringarna förrän nästa höst.

I samband med höstterminsstarten genomfördes en IT-satsning på mellanstadiet, vilket innebär att alla elever i årskurs 4 till 6 kommer att få sin egen dator. Detta har möjliggjorts genom statsbidraget Likvärdig skola. Statsbidraget kommer även möjliggöra inköp av digitala prov och projektorer till alla klassrum. Dessutom kommer det bland annat att genomföras utbildning inom området under Skolforum. För förskolans del finns inte tillräckligt med pengar för att köpa in digitala verktyg eller

genomföra kompetensutveckling i den utsträckning som skulle behövas, vilket gör att arbetsmiljön blir tungarbetad för förskolans medarbetare.

Nämndens beslutade investeringar gällande om- och tillbyggnation av Stentägtskolan, Bergviksskolan, Stentägens förskola och en helt ny förskola i centrala Söderhamn fortsätter enligt plan. Tillsammans med lokalförsörjningsgruppen behöver arbetet fortsätta för att få en helhetsbild av lokalbehovet i Söderhamn över tid.

Stentägens förskola stod klar i augusti och alla barn och medarbetare har nu flyttat in. Även Vågbroskolans omklädningsrum har färdigställts inför höstterminsstarten. I övrigt pågår arbetet med planerade investeringar. Stentägtskolan har snart kommit halvvägs in i projektet och projektet fortskrider. När det gäller den nya förskolan har markundersökningarna blivit klara och det finns en plats att bygga förskolan på, vilket gör att projektet kan arbetas vidare med.

Under våren har ett arbete startat för att utreda kommunens behov av samlade kulturlokaler. Det arbetet kommer att fortsätta. Förvaltningen tittar nu på en bra kortsiktig lösning för kulturskolan gällande lokaler och det arbetet leds av verksamhetschefen för skola.

Barnantalet i förskolan har sjunkit inför hösten. Detta har inneburit att en avdelning på Lillbergets förskola och en avdelning på Utterns förskola har stängts. Förvaltningen har också sagt upp lokalerna och avtalet med Pusselbiten entreprenad, för att ytterligare anpassa verksamheten utifrån sjunkande barnantal. Avtalet går ut 31 januari 2019. Under höstens första avstämning konstaterades att det fanns flera tomma platser i förskolan vilket innebär att nämnden behöver fortsätta se över lokalbehovet framåt, för att hålla tilldelad budget.

En av de strategiska frågorna för Söderhamns kommun är att säkerställa framtida kompetensförsörjning av lärare och förskollärare. För att möta behovet av utbildade lärare, alla kategorier, är det inte tillräckligt att vänta på att fler utbildas. Möjligheter till bra kompetensutveckling och arbete med arbetsgivarvarumärket, så kallad employer branding, blir viktiga konkurrensfaktorer för att säkerställa det framtida behovet av lärare och därmed säkerställa kvaliteten i verksamheten. Under våren har förvaltningen deltagit i rekryteringsmässor och med hjälp av kommunikationsenheten gjort en film om att vara lärare i Söderhamns kommun.

Effekter av kompetensbristen som redan nu går att se är till exempel att det i förskolan är svårt att rekrytera utbildade förskollärare, istället anställs barnskötare. Då barnskötare har lägre lön går det att anställa fler medarbetare. Effekten av detta är att det blir fler personer att fördela omvårdnadsansvaret på, men färre med ansvaret för undervisningen i förskolan, vilket skapar stress hos förskollärarna i verksamheten.

En av de mest grundläggande åtgärderna för att utveckla verksamheterna är att säkerställa och förbättra det systematiska kvalitetsarbetet. Av rektoreernas och förskolechefernas pedagogiska bokslut, samt ledningsgruppens analys framgår att verksamheterna behöver:

- *Utveckla ledarskapet på alla nivåer inom förvaltningen*
Under vårterminen avslutade rektorsgrupp och förskolechefsgrupp ett arbete de gjort tillsammans med Indea i syfte att utvecklas som ledningsgrupp. Under läsåret 17/18 har förvaltningen genomfört en processutbildning för grundskolans arbetslagsledare i ledarskapsfrågor och styr och ledningsfilosofi.
- *Förbättra och säkerställa likvärdigheten*
Förvaltningen arbetar med kommunövergripande nätverk, kommunövergripande förstelärare och förvaltningsövergripande utvecklingsgrupp. Förvaltningen har en uppföljningsplan där respektive verksamhetschef, kvalitetskontroller har kontinuerliga dokumenterade uppföljningar med alla rektorer/förskolechefer. Förvaltningen har nu ett socioekonomiskt fördelningsystem gällande ekonomi för verksamheterna förskoleklass och fritidshem.
- *Förstärka likabehandlingsarbetet avseende kränkningar*
Förvaltningen har en uppföljningsplan där respektive verksamhetschef, kvalitetskontroller har kontinuerliga dokumenterade uppföljningar med alla rektorer/förskolechefer. Förvaltningen har säkerställt att respektive rektor informerar återkommande om lagar och regler kring detta.
- *Förstärka barns och elevers inflytande*
Förvaltningen har en uppföljningsplan där respektive verksamhetschef, kvalitetskontroller har kontinuerliga dokumenterade uppföljningar med alla rektorer och förskolechefer. Alla förskolor och skolor har formella arenor för detta, barnråd, klassråd och elevråd.
- *Digitalisering*
Förvaltningen har en övergripande plan för implementering av nya styrdokument. Alla rektorer har genomfört skolverkets kompetensmodul ”Att leda digitalisering”. Alla rektorer har tagit del av skolverkets implementeringskonferenser läsåret 17/18.
- *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt*
Kompetensutvecklingsinsats påbörjad höstterminen 2018 för en stor grupp lärare.
- *Normer och värden*
Förvaltningen har en uppföljningsplan där respektive verksamhetschef, kvalitetskontroller har kontinuerliga dokumenterade uppföljningar med respektive rektor/förskolechef. Förvaltningen genomför trygghetsenkät två gånger per läsår för att ha ett bättre underlag. Förvaltningen gör planer för likabehandlingsarbete med tydligare dokumentation och bättre kontinuitet från höstterminen 2018.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Barn och utbildningsnämnden uppfyller syftet med verksamheten i varierad utsträckning. Utifrån betygsresultat råder det skillnader mellan, och inom skolor. Utvecklingen under de senaste fyra åren visar dock att verksamheten presterar på en jämn nivå där skolan kompenserar för elevernas olika förutsättningar. Den elevgrupp som verksamheten har arbetat mest intensivt med, men inte riktigt lyckats kompensera för, är de nyanlända eleverna. Av de elever i årskurs 9 som inte är behöriga till gymnasiet är ungefär 70 % nyanlända.

När det gäller barn och elevers inflytande går det utifrån intervjuer se en generellt hög nivå inom kommunens verksamheter. Där eleverna kan påverka undervisningen och skolans miljö utifrån ”viktiga modellen” som bland annat inkluderar ett välfungerande elevråd. Bland annat har elevråd fått utbildning av Demokratiakademien. Det arbetet är mycket uppskattat och efterfrågat av elevråden. Ordförande och vice ordförande i nämnden träffar regelbundet representanter från högstadieskolornas elevråd och diskuterar inflytande och utbildningens kvalitet.

Även i förskolan arbetar barnen med demokrati och har inflytande. Det finns barnråd där förskolechefen träffar de största barnen och diskuterar verksamheten. Det finns också ett aktivt arbete med egna val under dagen.

Efter barn- och utbildningsnämndens beslut att ta bort 15-timmarsregeln inom förskolan tar verksamheten ett ansvar utifrån det kompensatoriska uppdraget med fokus på barns utveckling. Något som gör Söderhamns kommun unik i förhållande till andra kommuner och detta hyllas av organisationen Rädda barnen.

Tjänstemännen inom barn och utbildningsförvaltningen har fått ett uppdrag att utreda nya upptagningsområden till skolorna i centrala Söderhamn. Anledningen till att det görs är att Stentägtskolan håller på att byggas om och byggs med cirka 80 platser fler än tidigare. Detta i kombination med att kommunen har problem med en skolegregation som inte gynnar eleverna gör att olika förslag kommer att presenteras för den nya nämnden. Enligt skolans styrdokument har förvaltningen ett ansvar att erbjuda likvärdig utbildning på skolorna och skapa likvärdiga förutsättningar för alla elever.

Förvaltningen har under våren arbetat aktivt med att optimera bemanningen inom verksamheterna och ser nu också att antalet medarbetare har sjunkit, vilket varit målet. Förvaltningen har framför allt avslutat visstidsanställningar och personer utan formell behörighet. Eftersom Migrationsverket har avslutat all sin verksamhet i kommunen har också ett antal barn försvunnit från verksamheterna. Detta har gjort att anpassningarna har varit naturliga. Behov finns även att arbeta med att minska sjukfrånvaron inom verksamheterna.

Ekonomisk översikt

Tabell

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	151,8	167,4
Kostnader	-585,1	-596,7
Nettokostnader	-433,3	-429,3
Budget	-442,6	-433,5
Budgetavvikelse	9,3	4,2
Andel av nettokostnader	27,6%	27,8%
Nettokostnad per invånare, kr	16 846,2	16 652,6
Nettoinvestering	-0,3	0,2
Sjukfrånvaro	7,7%	6,7%
Medarbetare	685,0	712,0

Barn- och utbildningsnämnden, har en positiv avvikelse 2018 med +9,3 miljoner. Eftersom 0,5 miljoner avser skolskjutskostnader för gymnasiesär- och gymnasieskola, som inte tillhör nämndens skolformer, är nämndens resultat 8,8 miljoner.

På kostnadssidan uppvisar posten pedagogisk personal en positiv avvikelse med +5,9 miljoner dels beroende på att faktiska snittlöner för personalen är lägre än budgeterat, eftersom det är brist på legitimerad personal, och dels beroende på att ett arbete har genomförts under året för att anpassa organisationen till en minskad budget under kommande år. De största positiva avvikelserna för pedagogisk personal finns inom verksamheterna förskola och fritidshem. Övriga positiva avvikelser på kostnadssidan är administration och ledning beroende på vakanser inom verksamheterna administration och grundskola 1,7 miljoner, inte använd buffert 1,2 miljoner, lokaler inom förskolan 0,9 miljoner och skolskjutsar i grundskolan 0,6 miljoner.

De två största negativa posterna på kostnadssidan är barn och elever hos annan huvudman -3,1 miljoner både förskola och grundskola samt och övriga kostnader exempelvis läromedel, telefon och kopiering -2,0 miljoner. Totalt uppvisar nämndens kostnader en positiv avvikelse med +5,9 miljoner.

Nämndens intäkter uppvisar en sammanlagd positiv avvikelse med +3,4 miljoner, detta trots att avgifterna i förskolan är 1,2 miljoner lägre än budget. Intäkterna från Migrationsverket är 2,3 miljoner högre än budget. Här avser 1,9 miljoner intäkter som nämnden erhållit efter att ha vunnit en tvist i förvaltningsrätten mot Migrationsverket. Statsbidragen från Skolverket är högre än budget med 1,6 miljoner beroende på nya bidrag som har beslutats under året och som därmed inte var kända när budgeten beräknades. I slutet av 2018 erhöll nämnden även ett icke budgeterat bidrag från Tillväxtverket, för integration i förskolan, med 0,7 miljoner.

De största intäktsposterna under 2018 avser bidrag från statliga myndigheter 53,8 miljoner vilket är 9,3 miljoner mer än budgeterat, avgifter 12,7 miljoner och bidrag från Region Gävleborg med 2,4 miljoner till ESF-projektet Ung i Söderhamn. De största kostnadsposterna avser personalkostnader 312,3 miljoner varav 7,8 miljoner avser den interna bemanningsenheten, lokalkostnader 58,7 miljoner och kostnader för barn och elever hos annan huvudman 53,3 miljoner.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Nämndens verksamhetsidé

”Utvecklande och stödjande för person och organisation”

Viktiga händelser och framåtblick

Under 2018 har ett aktivt arbete bedrivits för att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet inom förvaltningen. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete fastställdes av nämnden under året. Detta kvalitetsledningssystem har uppmärksammats på Sveriges kommuner och landstings hemsida som ett gott exempel. En förvaltningsövergripande handbok för avvikelser har även arbetats fram under 2018. Syftet är att säkerställa en systematisk avvikelshantering inom förvaltningens verksamheter. En kvalitetsberättelse sammanställdes även för första gången i förvaltningen. En förvaltningsövergripande och verksamhetsanpassad egenkontrollplan har tagits fram.

De ärenden som inkommer till Individ- och familjeomsorgen, IFO, och Resurscentrum, RC, är svårare och mer komplexa än tidigare. Inom Söderhamns dagliga verksamhet, SDV, förändras målgruppen. Detta innebär att de har behov av annat stöd än tidigare. Det är en större andel personer med neuropsykiatriska funktionshinder samt en mer komplex problematik där individerna utöver funktionshindret har svårigheter med till exempel missbruk och annan social problematik.

Antalet personer som har behov av försörjningsstöd i olika omfattning och på olika grunder ökar. Dels ökar antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd och dels ökar det genomsnittliga utbetalda beloppet per hushåll.

Resurscentrum arbetar intensivt för att möta personer i arbetslöshet. Att stärka dem, få dem närmare arbetsmarknaden och till egen försörjning är ett högt prioriterat område. Ökad belastning och besparingar hos andra huvudmän, exempelvis Migrationsverket, Försäkringskassan, Hälso- och sjukvården, Psykiatrin, Arbetsförmedlingen med flera medför ökad belastning på Resurscentrum och på Individ- och familjeomsorgen.

En förebyggande enhet startades upp under september 2018 i samverkan med Kultur- och samhällsservicenämnden och barn- och utbildningsnämnden. Syftet med enheten är att minska utanförskap, missbruk och kriminalitet bland barn och unga i kommunen. Enheten drivs i projektform under tre år och utvärderingar av arbetet ska ske årligen.

Under 2018 har arbete med Case management personer tagit form. Deras arbete är att stötta personer i att förbättra sin livssituation utifrån individens egna mål och samtidigt ta emot vård och behandling om behov finns.

En allvarlig händelse skedde på ett ensamkommandeboende under våren. Händelsen var så allvarlig att boendet stängdes och flyttades, vilket medförde olika konsekvenser, inte minst ekonomiska.

En satsning på ett aktivare medarbetarskap har genomförts under året. Syftet har varit att alla medarbetare ska få möjlighet att påverka och vara mer delaktiga i förvaltningens arbete och målsättning.

I augusti 2018 granskade revisionsbyrån PwC kommunens arbete med att få individer som uppstår ekonomiskt bistånd till egen försörjning. Tre huvudområden kan urskiljas: tydliga uppdrag saknas, dokumenterade rutiner för processer saknas samt korta ned vakanstiderna.

Åtgärder avses att genomföras utifrån rapporten. Flöde mellan försörjning och sysselsättning måste dokumenteras.

Individ och familjeomsorgen bytte lokaler i oktober 2018 och är nu samlokaliserad i förvaltningshuset.

Antalet årsarbetare inom förvaltningen har minskat de senaste åren. Mellan 2016 och 2018 har antalet årsarbetare minskat med 45. Sjukfrånvaron i förvaltningen är fortsatt hög och den ökar. Mellan januari och november 2018 var sjukfrånvaron 7,77 %.

Minskade statsbidrag och schablonersättning kommer innebära mindre externa intäkter för förvaltningen. För att uppnå en budget i balans under 2019 har nämnden gett förvaltningen i uppdrag att utreda flera verksamheter. Utredningen ska innehålla en tydlig ekonomisk analys samt risk- och konsekvensanalys som har ett medborgarperspektiv. Översyn sker gällande bland annat möjligheter till omorganisering inom nämndens verksamheter. Resultatet av utredningen kommer att ligga till grund för eventuella förändringar.

Den 31 januari 2019 stängs stödboendet Alir. Individuella behovsprövningar har gjorts i alla ärenden för att säkerställa att ungdomarna får det stöd som de behöver när boendet avvecklas.

Riksdagen röstade i juni 2018 ja till att göra barnkonventionen till lag. Barnrättslagen kommer att stärka barns mänskliga rättigheter i praktiken. Lagen träder i kraft 1 januari 2020.

”Mina Sidor” och ”Digital ansökan för försörjningsstöd” kommer införas under 2019 och ett fortsatt arbete med digitaliseringen och att automatisera ärendehanteringens pågår.

Samverkan med andra kommuner och huvudmän kring lösningar på problematiken kring människors utsatthet och beroendet av välfärdstjänster behöver fortsätta och utredas ytterligare.

Arbetsmarknads- och socialnämnden behöver få tillgång till flera arbetsplatser både hos kommunala, statliga och privata arbetsgivare som kan erbjuda bra och anpassade arbetsuppgifter för människor som befinner sig i ett utanförskap. Detta så att de kan påbörja sin process för att bli egenförsörjda.

För närvarande pågår en översyn av socialtjänstlagen som ska vara färdigställd 2020. Även lagen om särskilt stöd och service, LSS, ses över och redovisades i ett betänkande december 2018. Detta kommer med all sannolikhet att påverka socialtjänstens verksamhet.

Antalet uppdrag till bemanningen har minskat, främst från omvårdnadsförvaltningen. En översyn pågår inom omvårdnadsnämnden gällande eventuell övertalighet.

Politikens inriktningsbeslut avseende hur man vill arbeta med arbetsmarknadsfrågor och även Arbetsförmedlingens framtida struktur påverkar direkt förvaltningens arbete. Ett exempel på detta är att Extratjänsterna avslutats från 2019.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Detta mäts bland annat genom att följa kostnaderna för att insatser och vård i olika former, minskas. Till viss del mäts detta genom enkäter för våra brukare och får direkt feedback på om förvaltningens arbete gör skillnad i samtal och möten med medborgare och samverkanspartners. Arbetet följs upp i strukturerade former genom månadsrapporter, internkontroll, uppdragsdialoger med alla medarbetare, arbetsplatsträffar, förvaltningsträffar, avvikelser- och synpunktshantering genom Inspektionen för vård och omsorg, IVO, och Arbetsmiljöverket. Statistik som används i uppföljningen är dels internt framtagen genom systemet procapita, bedömningsmetoden Addiction severity index, ASI och dokumentationsstrukturen Barns behov i centrum, BBIC, men även externt genom öppna jämförelser, Statistiska centralbyrån, SCB, och FOU. Förvaltningen är för tillfället inne i en förbättringsprocess för uppföljning.

Orosanmälningar inkomna under perioden 180101 till 181231 avseende barn och unga är 1 039 stycken, 340 utredningar har inletts under motsvarande period. Avseende vuxna har det inkommit 801 orosanmälningar varav 319 lett till utredning och 103 yttranden. Vuxengruppen har förändrat sitt arbetssätt genom att göra Addiction severity indexutredning, ASI-utredningar, vilket leder till bättre beslutsunderlag och bättre matchade insatser med färre placeringar som resultat.

Familjeteamet arbetar med förebyggande insatser bland annat i form av råd och stödsamtal till familjer. Totalt antal träffar som skett i formen för råd och stöd hos familjeteamet och familjecentralen under 2018 uppgår till 709 stycken. Totalt har 197 familjer använt sig av formen Råd och stöd hos familjeteamet och familjecentralen. Detta har visat sig mycket effektivt då väldigt få familjer efter kontakt har behov av vidare insatser från socialtjänsten. Vidare har 73 öppenvårdsinsatser beviljats vid familjeteamet under året. Utöver detta har även cirka 300 personer tagit del av föräldrautbildningen på familjecentralen och i familjeteamets regi.

Det är svårt att mäta vilka effekter psykosociala öppenvårdsinsatser ger. Det som kan mätas är huruvida personerna återkommer inom socialtjänsten eller genom brukarenkäter, detta utifrån att det är mjuka värden.

Utifrån det nya uppdraget avseende spelmissbruk så har tre personer utbildats inom våra verksamheter i, kognitiv beteendeterapi, KBT riktat mot spelmissbruk. Det är en ökad efterfrågan av insatser avseende vård och behandling på området. Dock har endast tre personer erhållit vård från kommunen då ansvaret är delat på flera huvudmän. Ett stort ansvar åligger Regionen i detta uppdrag.

Avseende placeringar så har åtta ungdomar varit placerad vid Hem för vård och boende, HVB, och SiS, Statens institutionsstyrelse, under året till en kostnad av 3500 kr till 6800 kr per dygn. Cirka 60 barn och unga har under 2018 varit placerade i familjehem och eller jourfamilj.

Gällande vuxna så har fem personer vårdats vid hem för vård och boende, HVB, externt och fyra personer på SiS, Statens institutionsstyrelse, under året till en kostnad av 1100 till 4400 kr per dygn. I kommunens egna hem för vård och boende, HVB Sjövillan har 31 beslut avseende 26 olika individer fattats gällande heldygnsvård under året. En person har beviljats råd och stöd på Sjövillan utan att ha haft beslut om att bo där, tio personer har under 2018 haft det som beviljad insats under året. Nytt för 2018 är att en person har beviljats växelvård på Sjövillan för att undvika hantering enligt lag för Vård av missbrukare i vissa fall, LVM. Det har under året fattats 100 stycken beslut om beroendevård på 74 olika individer. Nytt för 2018 är att Söderhamns Beroende Centrum, SBC, numera har en motivationsgrupp där 14 individer ansökt om vård.

66 interna avvikelser har rapporterats under året. Några områden som tas upp är brister i arbetsmiljön- och i post- och faxhantering. Tre avvikelser rapporterades enligt Lex Sarah. En avsåg brister i utförandet av insatser och två avsåg brister i rättssäkerhet. Ett av ärendena avseende brister i rättssäkerhet bedömdes som ett allvarligt missförhållande. Händelsen anmäldes till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Ekonomisk översikt

Tabell

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	211,6	243,2
Kostnader	-373,8	-396,3
Nettokostnader	-162,2	-153,2
Budget	-159,2	-135,9
Bemanningsenhet	-0,1	1,2
Bilpool	0,3	-0,4
Budgetavvikelse	-3,0	-17,3
Andel av nettokostnader	10,3%	9,9%
Nettokostnad per invånare, kr	6 307	5 941
Nettoinvestering	0,0	0,0
Sjukfrånvaro	7,7%	7,1%
Medarbetare	273,0	285,0

Det ekonomiska utfallet för Arbetsmarknads- och Socialnämnden visar en total negativ budgetavvikelse med -3,0 miljoner. Resultatenheterna bemanning och bilpool redovisar tillsammans en positiv avvikelse med +0,2 miljoner vilket innebär att den negativa budgetavvikelsen för övrig verksamhet uppgår till -3,2 miljoner.

De främsta anledningarna till den negativa budgetavvikelsen jämfört med budget är högre kostnader för ekonomiskt bistånd och högre nettokostnader för ensamkommande barn, dessa motas av lägre kostnader än budgeterat för insatser vuxna.

Ekonomiskt bistånd visar en negativ budgetavvikelse med -4,2 miljoner, vilket är ett lägre underskott än prognostiserat under året. Ett intensivt arbete pågår för att snabbare få ut personer i sysselsättning i samverkan med Arbetsförmedlingen och Resurscentrum.

Under året har arbetet med införandet av första steget i digitaliseringen ”Mina sidor” pågått och samtidigt pågår det fortsatta förändringsarbetet inom enheten.

Ensamkommande barn, EKB, visar en negativ budgetavvikelse med -1,7 miljoner. Ensamkommande barn, EKB, har haft stora kostnader som en följd av stängningen av boendet för ensamkommande från och med mars månad, och Kultur- och samhällserviceförvaltningen har inte lyckats hyra ut lokalerna till annan hyresgäst. Enheten har även haft höga personalkostnader då uppsagd personal, efter omstruktureringen, arbetat fram till mitten av juni. Arbetet på enheten gällande omstrukturering har påbörjats och många av ungdomarna bedöms inom kort vara redo för eget boende i takt med stigande ålder och mognad.

Insatser barn och ungdom visar en negativ budgetavvikelse med -0,2 miljoner, vilket är lägre än det prognostiserade underskottet. Detta är resultatet av ett intensifierat arbete med att avsluta externa placeringar och att arbeta mer med kvalificerade hemmaplanslösningar.

Insatser vuxna visar en positiv budgetavvikelse med +2,6 miljoner. Den positiva budgetavvikelsen är resultatet av ett intensivt och mycket kraftfullt arbete för att utöka användningen och omfattningen av hemmaplanslösningar bland annat i form av Case Management personer. Placeringstiden på Statens institutionsstyrelse, SiS blir kortare då personer som omhändertas utifrån lagen för vård av missbrukare ska motiveras snabbare att beredas vård i öppenvårdform, samt mer strukturerade behovsbedömningar genom utredningsverktyget Addiction severity index, ASI.

Dagliga verksamheten visar en negativ budgetavvikelse med -0,6 miljoner. Enheten har haft en högre kostnad för fordon och vikarier än budgeterat och ett arbete för att komma till rätta med detta pågår. Arbetet med att strukturera dokumentationen och stärka samverkan med omvårdnadsnämnden fortsätter efter deras övertagande av utredningar gällande daglig verksamhet.

Arbetsmarknadsenheten visar en positiv avvikelse med +0,5 miljoner. Den positiva avvikelsen beror på att verksamheten har haft lägre kostnader på grund av ett minskat inflöde av nya personer som kan delta i arbetsmarknadsåtgärder från Arbetsförmedlingen.

Den kommunövergripande resultatenheten Bemanningen visar en negativ budgetavvikelse med -0,1 miljoner. Bemanningen går stabilt med ökade beställningar.

Den kommunövergripande resultatenheten bilpoolen visar en positiv budgetavvikelse med +0,3 miljoner. Enheten har under året haft lägre kostnader för försäkringar, högre intäkter från förvaltningarna, högre kostnader för leasing och fordonsskatt samt högre personalkostnader för själva administrationen. Bilpoolen införde under året en ny finansieringsmodell, med start i januari 2018, då höjdes milpriset för bokningsbara bilar från 30 kr per mil till 40 kr per mil.

Omvårdnadsnämnden

Nämndens verksamhetsidé

Omvårdnadsnämnden ansvarar för vård- och omsorgsinsatser till äldre personer och personer med funktionsnedsättning samt stöd till anhörigvårdare. Nämndens syfte med verksamheten är att ge kunden stöd för att klara sig själv, uppnå livskvalitet och trygghet i livets olika skeenden.

Viktiga händelser och framåtblick

Omvårdnadsnämnden, ON, arbetar med flera åtgärder i syfte att anpassa verksamheten till budgetram.

Omställningsarbetet från avtal angående flexibel arbetstidsförläggning, FIA, till huvudöverenskommelsen, HÖK, påbörjades 2017 och har fortgått 2018. Åtgärder har genomförts för att minska övertid och köp från bemanningsenheten samt minska resurstid och därmed öka nyttjandegraden, det vill säga tid hos kund. HR-enheten har i uppdrag att se över möjligheten att teckna tilläggsavtal med Kommunal för att hantera flexibilitet i verksamheterna. HR har dialog med Kommunal i frågan och parterna tittar tillsammans på mer flexibla arbetstidsmodeller. Utöver detta har samtliga enheter utbildats om rätt bemanning och schemaläggning.

Från och med februari 2018 infördes en ny verksamhetsanpassad jurlängd för sovande jour. Åtgärden beräknades innebära en kostnadsreducering om 1,2 miljoner på helår. Efter kommunfullmäktiges beslut i juni 2018, att bifalla en motion om jourpass för sovande jour, har passen återgått till tidigare längd.

Nattpatrullens schema har anpassats till verksamhetens behov och minskning har gjorts med två tjänster.

Anställningspaus avseende omvårdnadspersonal råder inom omvårdnadsförvaltningen. Provanställningar har avslutats.

För att minska resurstid tar hemtjänstens personal arbetspass på annan enhet vid behov.

Viss städning utförs numer av omvårdnadspersonal i stället för att köpas från Kultur- och samhällsservicenämnden.

Enheterna har tagit fram nya scheman och sett över resursbehov och eventuell övertalighet. En tillfällig omställningsenhet har skapats för matchning av övertalig personal på lediga tjänster inom förvaltningen. I avvaktan på placering går personalen på vikariat. Arbetet sker i nära samverkan med kommunens bemanningsenhet.

För att anpassa kostnader till budgetramen har hemtjänstenheterna från hösten 2018 vid behov schemalagt delade turer, max två per fyraveckorsperiod och personal. Åtgärden beräknas innebära en kostnadsreducering om cirka 23 miljoner per år. Vid sammanträde i oktober 2018 beslutade nämnden att arbete med att implementera scheman utan ofrivilliga delade turer ska inledas så snart möjligt och användandet av ofrivilliga delade turer ska upphöra helt senast 2019-09-01. Beslutet innebär utökade kostnader om drygt 17 miljoner för 2019.

Från och med 2018 håller dagverksamheten för personer med demenssjukdom inte längre lördagsöppet en gång per månad och fem storhelgdagar per år. Åtgärden har inneburit en kostnadsreducering om 0,3 miljoner 2018.

I januari 2018 höjdes flera avgifter inom omvårdnadsnämndens verksamheter och hyrorna höjdes från och med december. Åtgärden har 2018 inneburit en intäktsökning om 0,8 miljoner.

Avveckling av fyra korttidsplatser genomfördes hösten 2017. Åtgärden gav en kostnadsreducering om 1,2 miljoner 2018. I oktober 2018 beslutade nämnden att omdisponera ytterligare fyra korttidsplatser till permanenta platser. Åtgärden genomfördes inom budgetram. 24 korttidsplatser kvarstår.

Avvecklingen av de 18 servicehusplatserna vid Åsgården var klar i april 2018. Åtgärden gav en kostnadsreducering om 5 miljoner 2018.

I september 2018 beslutade nämnden att avveckla tio servicehusplatser på Björkbacka. Vid årsskiftet hade sju boende erbjudits annat boende. Åtgärden beräknas ge en reducerad årskostnad om drygt 1,9 miljoner per år.

Avvecklingen av förebyggande enheten var klar i juli 2018. Ansvaret för anhörigstöd övergick därmed till äldre- respektive funktionshindervalsomsorg. Åtgärden gav en kostnadsreducering om 2,3 miljoner 2018.

Kostnaden för hyra av bilar från bilpoolen har 2018 minskat med cirka 3,4 miljoner. Under 2018 har hemtjänsten återlämnat 16 bilar till Bilpoolen.

Nämndens modell för omvårdnadstaxa är oförändrad sedan 2009. En översyn av taxan pågår. Revisionsbyrån PWC har anlåtits för att ta fram olika taxemodeller och dess konsekvenser. Resultatet av översynen redovisades i oktober. En arbetsgrupp arbetar med att ta fram förslag till taxemodell och riktlinjer för avgifter.

Flera åtgärder görs i syfte att hitta arbetssätt som på sikt är kostnadsreducerande samt ger trygghet, kvalitet och insatser på rätt nivå för varje kund, till exempel: trygg hemgång efter sjukhusvård, som säkerställer rätt insatser på rätt nivå. Arbetsterapeutisk bedömning av insatsbehov, som säkerställer rätt insatser på rätt nivå. Samlat ansvar för vårdplanering efter sjukhusvård, för likvärdig bedömning och rätt insats. Nyckelfri hemtjänst, som innebär minskat antal resor, beräknas klart sommaren 2019.

I januari 2018 infördes en ny lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Kommunernas betalningsansvar inträder tre dagar, tidigare fem, efter att patient bedömts vara utskrivningsklar. Antalet medicinskt färdigbehandlade som behöver insatser från Omvårdnadsnämnden har därmed ökat betydligt. Under 2017 vårdplanerades i snitt 27 medicinskt färdigbehandlade patienter per månad efter sjukhusvård. Under 2018 vårdplanerades i snitt 36 personer per månad. Antal personer som beviljats korttidsvård efter sjukhusvistelse har ökat från i snitt 4,5 per månad 2017, till 7,5 per månad 2018. Antal personer som beviljats Trygg hemgång efter sjukhusvistelse var i snitt 7,5 per månad 2018, oförändrat jämfört med 2017. Trots detta har kommunen inte behövt betala något sjukhusdygn för medicinskt färdigbehandlade under året.

I januari infördes kundval enligt lagen om valfrihet, LOV, för omvårdnadsinsatser inom hemtjänst. Från 1 maj finns avtal med ett privat företag som erbjuder omvårdnadsinsatser. Därutöver finns ett företag som erbjuder servicetjänster enligt lagen om valfrihet.

Från och med 2018 har nämnden övertagit ansvar för utredning och beslut om daglig verksamhet från arbetsmarknads- och socialnämnden samt för insatser enligt lagen om skydd och service till funktionshindrade, LSS, från barn- och utbildningsnämnden. Insatserna avser korttidstillsyn för skolorngdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov och boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet.

Det statliga bidraget till ökad bemanning inom äldreomsorg som nämnden fått under fyra år, 7 miljoner per år, upphör från 2019. Bidraget finansierade omvårdnadspersonal i hemtjänst och dag- och nattpersonal på vård- och omsorgsboenden, Trygg hemgångs personal, en demenssjuksköterska och två enhetschefer inom hemtjänst. Tjänsterna har från och med 2019 inrymts i ordinarie budgetram.

En ny ersättningsmodell för hemtjänst infördes vid årsskiftet. Arbetet med att ta fram en ny ersättningsmodell inom vård- och omsorgsboenden och korttidsvård har påbörjats men har inte kunnat prioriteras. Nuvarande ersättningsmodell i tre nivåer grundar sig på boendeform. Ersättningen för vissa boendeformer motsvarar inte längre de boendes behov och är lägre än närliggande kommuners. Detta är en orsak till att enheter behöver extra resursbehov. För att minska skillnaderna i ersättning beslutade nämnden i oktober 2018 att från och med februari 2019, som ett första steg, omfördela ersättningsnivåerna inom nuvarande personalbudget.

Av Omvårdnadsnämndens utvecklingsplan mellan 2016 och 2019, Omvårdnad 2.0, framgår att det finns behov av fler platser i gruppboende för personer med demenssjukdom för att möta behov och efterfrågan hos äldre. Statistik på nationell nivå visar att minst 70 procent av de som bor på vård- och omsorgsboende har demenssjukdom. I Söderhamn har 35 % av platserna en ersättningsnivå som motsvarar bemanning för omvårdnad av personer med demenssjukdom.

2017 ökades bemanningen vid 68 platser till nuvarande ersättningsnivå avseende vård av personer med demenssjukdom. Under 2018 har ytterligare utökning inte kunnat genomföras på grund av nämndens ekonomiska situation. Behovet att anpassa bemanningen till boendes behov kvarstår. Brist på lämpliga bostäder, framförallt platser i gruppboende för personer med demenssjukdom, är en orsak till ett antal ej verkställda beslut om vård- och omsorgsboende.

Antalet servicehusplatser är i behov av att minskas eftersom denna boendetyp inte längre motsvarar behov och efterfrågan. Under 2018 slutfördes avvecklingen av 18 servicehusplatser vid Åsgården. Avveckling av tio platser vid Björkbacka pågår. Nämnden utreder fortsatt avveckling av servicehusplatser, eller omstrukturering för att skapa fler platser i gruppboenden.

Omvårdnadsnämnden avser att skapa ett nytt modernt vård- och omsorgsboende i gruppboendeform för personer med demens. Sedan våren 2018 arbetar omvårdnadsnämnden tillsammans med kultur- och samhällsservicenämnden och kommunstyrelsen kring ett sådant boende. Behovsanalys och rumsfunktionsprogram har tagits fram. Kultur- och samhällsservicenämnden arbetar i med att ta fram ett underlag för omvårdnadsnämndens begäran om investeringsmedel för en förstudie.

Omvårdnadsnämnden har behov av en ny gruppboende inom funktionshindersomsorg. I nuläget finns fem ej verkställda beslut om bostad med särskild service. Kultur- och samhällsservicenämnden utreder möjligheten att anpassa kommunala lokaler för gruppboende.

Nämndens kostnader för köp av vårdplatser i annan kommun ökar. Kostnaden för 2018 var 5,5 miljoner (4,1 miljoner).

I syfte att reducera hyreskostnader samt ge samverkansvinster vill omvårdnadsnämnden samla kontor- och personallokaler, som idag finns i fem fastigheter, till en gemensam lokal i centrala Söderhamn. Kultur- och samhällsservicenämnden har utrett möjlighet och kostnad för att anpassa lokaler vid Åsgården för ändamålet. I oktober beslutade omvårdnadsnämnden att föreslå kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att bevilja investeringsbidrag för nödvändiga åtgärder. I västra kommundelen har hemtjänsten flyttat ett arbetslag till en lokal närmare geografiska området de arbetar i för att minska resandet. Av samma skäl letar förvaltningen en lokal i Sandarne.

I april 2018 utvärderades omvårdnadsnämndens projekt om arbetsterapeutisk bedömning som stöd till handläggarna vid beslut avseende ansökningar om dusch. Arbetssättet visade positivt resultat bland brukare och handläggare. Om de aktuella personerna skulle ha beviljats hemtjänst i form av dusch två gånger per vecka så skulle kostnaden varit cirka 0,7 miljoner per år. Arbetssättet har permanentats från oktober 2018. Ett nytt projekt, arbetsterapeutisk bedömning i samband med ansökningar om alla typer av omvårdnadsinsatser och eller städning, startade i oktober 2018. Projektet är begränsat till ett hemtjänstområde och genomförs under sju månader med efterföljande uppföljningar.

Nämndens strävar efter att minska antal underställda medarbetare per enhetschef i syfte att ge förutsättningar att arbeta med värdebaserat ledarskap. 2015 hade 18 enhetschefer fler än 30 underställda. I nuläget har sex enhetschefer fler än 30 underställda, 31 till 36 underställda.

I oktober 2018 startades ett treårigt projekt inom ett hemtjänstområde. Hemtjänstgruppen övergick samtidigt till att drivas som intraprenad. Projektet som kallas ”6-7-8” har som syfte att förbättra hälsan och minska sjukfrånvaron hos medarbetarna. Personalen får stöd av hälsocoach och får träna på arbetstid.

Utbytet av samtliga trygghetslarm, från analoga till digitala, inom ordinärt boende färdigställdes under våren 2018. Införande av nyckelfri hemtjänst har under 2018 införts på fyra hemtjänstområden. Installation av lås på övriga fem områden beräknas klar under första halvåret 2019. Utbytet av larm på vård- och omsorgsboenden pågår successivt 2018 och 2019. Två av åtta enheter har hittills nytt larm. Övriga kommer att få larmet utbytt under 2019.

Wifi har installerats på Kastanjen. ON beslutade i oktober 2018 att använda del av investeringsbudgeten 2016-2019 för att tillskapa wifi på övriga vård- och omsorgsboenden. Survey vid varje enhet är beställd och ska utgöra underlag för beställning av wifi.

Inom nämndens verksamheter finns behov av välfärdsteknik. Regeringen avdelade för andra halvåret 2018 statliga medel för utveckling inom teknikområdet. ON beviljades 1,2 miljoner. Medlen har använts för att bland annat införa wifi i funktionshindersonsorgens bostäder, inköp av surfplattor och datorer.

Förvaltningsrätten beslutade 2018-12-06 om vitesförläggande om 1 miljoner i särskild avgift avseende ett beslut om personlig assistans som inte verkställdes inom tre månader. Nämnden avser att begära prövningstillstånd i Kammarrätten.

Uppföljning av syfte med verksamheten

Socialstyrelsen genomför en årlig brukarundersökning inom äldreomsorg. Resultatet av brukarundersökningen som genomfördes våren 2018 redovisades i oktober. Resultatet visade att en stor andel av de 445 svarande, 301 i hemtjänst och 144 i vård- och omsorgsboende, sammantaget var mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten eller vård- och omsorgsboendet.

Utvärderingen av projektet om arbetsterapeutisk bedömning som stöd till handläggarna vid bedömning av ansökningar om dusch visade att hälften av projektdeltagarna, efter råd och stöd från arbetsterapeut fortsatt kunde klara sig helt självständigt. Därutöver kunde nästan 20 procent klara dusch med stöd från hemtjänst endast i delmoment. Efter tre månader kunde fortfarande 47 procent duscha helt självständigt, och efter sex månader kunde 41 procent av de 32 personer som ingick i projektet duscha helt självständigt.

De projektdeltagare som besvarade enkäten var positiva till stödet de fått från arbetsterapeuten. Biståndshandläggarna ansåg att stöd från arbetsterapeuten på ett bättre sätt säkerställer att hemtjänst ges individanpassat, till rätt personer och på rätt nivå, jämfört med behovsbedömning som går att göra med enbart samtal vid hembesök. Handläggarna ansåg att arbetssättet bör permanentas och eventuellt utökas till stöd vid handläggning av ansökan om vissa andra omvårdnadsinsatser, till exempel beredning av mat. Projektgruppen bedömde att arbetssättet gör att personer kan behålla sin självständighet och integritet och medför bättre resursutnyttjande. Arbetssättet överensstämmer väl med omvårdnadsnämndens syfte och förväntade effekt.

Från och med oktober 2018 har arbetssättet permanentats. Samtidigt påbörjades ett nytt projekt kring arbetsterapeutisk bedömning som stöd till handläggarna vid bedömning av ansökningar om andra omvårdnadsinsatser och städning.

Ekonomisk översikt

Resultat (mkr)	2018	2017
Intäkter	182,9	202,4
Kostnader	-749,0	-771,6
Nettokostnader	-566,1	-569,2
Budget	-546,6	-529,7
Budgetavvikelse	-19,5	-39,6
Andel av nettokostnader	36,1%	36,9%
Nettokostnad per invånare, kr	22 009,8	22 078,8
Nettoinvestering	-1,8	-0,9
Sjukfrånvaro	10,3%	10,2%
Medarbetare	1 033,0	1 118,0

Omvårdnadsnämnden visar en budgetavvikelse på -19,5 miljoner varav 1 miljon är avsatt för eventuellt vitesföreläggande. Det är i huvudsak tre verksamheter som haft stora problem med att hålla sin budget, Vård- och omsorgsboenden, Hemtjänst samt Hemsjukvård.

Vård- och omsorgsboende visar en budgetavvikelse på -13,9 miljoner för 2018 där personalkostnader står för -14,1 miljoner av avvikelsen. Det kan konstateras att mer personal använts än vad budgeten tillåtit men att det finns flera olika förklaringar till detta. En orsak är att antal timmar per plats man tillåts använda enligt tidigare nämndbeslut anses vara för lågt och inte möjligt att efterfölja för att upprätthålla tillräcklig kvalitet.

Det finns även svårigheter att lägga ett effektivt schema då det finns förutsättningar som gör det mer komplicerat såsom rätt till heltid samt att man försöker att inte använda delade turer. Framför allt dessa två förutsättningar gör att det skapas resurstid i schemat. Under hösten har verksamheten arbetat med att effektivisera schemaläggningen och se över rutinen för användningen av extra resurser. Det går att se en förbättring under hösten gentemot de första månaderna under 2018. En annan bidragande orsak till ökade personalkostnader är extra vårdtyngd. Som ett exempel på detta är parboenden vilket kan innebära att båda personerna som bor i lägenheten har ett biståndsbeslut på insatser som ska utföras av personal men nuvarande ersättningsmodell ger endast personaltid för en person per lägenhet.

Hemtjänstverksamheten visar en budgetavvikelse på -7 miljoner för 2018. Det finns fortfarande arbete kvar att göra för att nå målet med att bedriva verksamheten enligt den nya ersättningsmodellen. Däremot syns en tydlig förbättring och det går åt rätt håll. Förvaltningens mål är att en genomsnittlig nyttjandegrad på 64 % ska uppnås vilket innebär att 64 % av personaltiden används för att utföra insatser hos brukare. I januari månad var medelvärdet 42 % men i december månad har medelvärdet stigit till 60 %. Snittet under året är därmed 51 %. En stor del av effektiviseringen är att det har införts delade turer på max 2 pass under 4 veckor, det gör en stor skillnad i att kunna lägga ett effektivt schema. En annan åtgärd är fördelningen av insatser under dygnet där vissa insatser utförs på andra tider för att få en jämnare arbetsbelastning under dagen.

Hemsjukvård, ordinärt boende och vård och omsorgsboende visar en budgetavvikelse på -5,9 miljoner för 2018. En stor del av budgetavvikelsen består av hemsjukvårdsinsatser som utförs av hemtjänsten. Kostnaden för dessa insatser debiteras hemsjukvården enligt den nya ersättningsmodellen inom hemtjänsten och har varit mycket högre än budgeterat vilket gjort att tillräcklig budget inte har tilldelats till hemsjukvården. Denna del visar en avvikelse på -3,5 miljoner. Resterande del består till större delen av ökade driftkostnader som har ökat på grund av dyrare inköp, -2,1 miljoner.

Gemensam nämnd för FOU-Välfärd Hjälpmedel RegNet

Nämndens verksamhet

Kommunerna i Gästrikland och Hälsingland samt Gävleborgs läns landsting har inrättat en gemensam nämnd. Den gemensamma nämnden förvaltas av Gävleborgs läns landsting och ingår i dess organisation.

Den gemensamma nämnden ansvarar för hjälpmedelsverksamheten för de som omfattas av kommunernas och landstingets ansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), FoU - Välfärd samt IT-frågor avseende RegNet och HelGe biblioteket.

Ett samverkansavtal mellan Gävleborgs läns landsting och kommunerna i Gävleborgs län finns upprättat för den gemensamma nämnden. Avtalet ger kommunerna rätt att köpa tjänster och hyra/köpa hjälpmedel från nämnden, vilket gör att kommunerna inte själva behöver göra egna upphandlingar vad gäller bland annat hjälpmedel.

Viktiga händelser och framåtblick

Antalet uthyrda hjälpmedel december 2018 var 1,7 % högre jämfört med december 2017. Andelen utlevererade begagnade hjälpmedel ligger på en stabil och hög nivå, medelvärde för tidsperioden var 86 %, vilket var på samma nivå som förra årets utfall. Kundnöjdhetsmätning genomfördes under oktober månad. Medelvärde hamnade på 3,97 på en 5 gradig skala, resultatet blev något sämre än förra året.

Verksamheten FoU Välfärd flyttades 1 oktober 2018 till förvaltningen Forskning och Samhällsmedicin. Genomförande av att flytta HelGe-biblioteken till kommunerna pågår.

Flytt av verksamheterna RegNet och Kommunmolnet inom regionen pågår. Förändring av den tekniska infrastrukturen pågår. Nytt samverkansavtal är skrivet och ska börja gälla 1 januari 2019.

Ekonomisk översikt

Resultatet för året uppgick till -3,9 miljoner kronor mot budgeterade 0,0 miljoner kronor. Det var främst Hjälpmedel SAM som bidrog till den negativa avvikelsen. Verksamhetens intäkter uppgick till 118 miljoner, en positiv avvikelse mot budget med 7 miljoner. Externa hyresintäkter för hjälpmedel bidrog till den positiva avvikelsen. Verksamhetens kostnad uppgick till 122 miljoner och avvek negativt mot budget med -11 miljoner. Främst beroende på högre kostnader för hjälpmedel samt transporter av hjälpmedel. Årets investeringar uppgick till 33,9 miljoner vilket var 0,9 miljoner högre än planerat. Avvikelsen beror på fler inköpta hjälpmedel.

Stadshuskoncernen

Stadshuskoncernen är en del av Söderhamns kommun. Kommunen äger Söderhamn Stadshus AB till 100 %. Söderhamn stadshus AB äger Söderhamn NÄRA AB till 100 %. Söderhamn NÄRA AB äger till 100 % dotterbolaget Söderhamn Elnät AB. Bolagen har sina säten i Söderhamn.

Stadshuskoncernen nyckeltal

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Nettoomsättning	302,4	292,8
Rörelseresultat	42,9	42,8
Resultat efter finansiella poster	38	33,6
Balansomslutning	753,1	753,3
Eget kapital	230,4	201,7
Låneskuld	380,5	415,3
Soliditet, %	30,6%	26,8%
Avkastning på totalt kapital, %	5,7%	5,7%
Avkastning på eget kapital, %	12,8%	16,7%
Antal anställda, st	109,0	105,0
Kommunens ägarandel, %	100%	100%

Söderhamn stadshus AB

Bolagets affärsidé

Det finns inte någon verksamhet i bolaget förutom att äga och förvalta aktier i bolag som verkar inom Söderhamns kommuns kompetensområde, så består styrelsen i bolaget enbart av kommunstyrelsens ordförande, 1:a vice ordförande och 2:e vice ordförande. Styrelsen hanterar de uppgifter som är kvar i bolaget, i huvudsak bestående av upprättande av bokslut, räntebetalningar och övrig redovisning.

Tabell Nyckeltal per 31 december

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Rörelseresultat	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	-1,2	-1,4
Balansomslutning	133	132,2
Eget kapital	27,8	27,0
Soliditet %	20,9%	20,4%
Avkastning på totalt kapital %	0,0	0,0
Avkastning på eget kapital efter skatt %	neg	neg
Graddagar, st	4 059	4 017

Ekonomisk översikt

Resultatet efter finansiella poster för 2018 uppgick till -1,2 miljoner kronor vilket är i nivå med föregående år. Bolagets intäkter och kostnader består till 97 % av räntor. Övriga kostnader är löpande förvaltningskostnader till exempel revision och försäkring.

Söderhamn NÄRA AB

Bolagets affärsidé

Alla kunders behov är i fokus med en mycket väl fungerande service

Vision: Vi leder vägen mot en bättre och hållbar framtid för alla.

Uppföljning av bolaget affärsidé

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Söderhamns kommun producera el och fjärrvärme, distribuera fjärrvärme, omhänderta avfall, ombesörja vatten- och avloppsförsörjning, bygga och förvalta bredband och kabel-TV, handha IT-drift, äga och förvalta fastigheter och värdepapper samt att driva därmed förenlig verksamhet.

Bolagets ändamål är att med god teknisk praxis främja en god försörjning av fjärrvärme, bredband och kabel-TV samt att med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip fullgöra det ansvar som, till den del detta ej innefattar myndighetsutövning, åvilar Söderhamns kommun enligt renhållningslagen och lagen om allmänna vattentjänster.

Viktiga händelser och framåtblick

2018 var det 125 år sedan Söderhamn elektrifierades. 1893 var året då den första generatorm installades och Söderhamn fick elektricitet. Det som idag är Söderhamn Nära har delar av sitt ursprung i det som då hette Söderhamns Elektriska Belysnings AB.

Inom transportsektorn går omvandlingen mot förnybara drivmedel fort. För bolagets del innebär det kontinuerligt utbyte av fordon till miljöfordon som i möjligaste mån kör på fossilfria drivmedel. Bolaget har under året antagit den så kallade Transportutmaningen som är initierad av Fossilfritt Sverige. Målsättningen är att alla bolagets transporter innan utgången av 2019 ska vara fossilfria.

2018 var ett år där klimatet på olika sätt fick en påverkan på bolagets olika verksamheter. Den kalla och snörika vintern i början av året hade stor påverkan på tillgången till biobaserade bränslen. Stor efterfrågan på pellets och svårt att få ut skogsråvaror ur skogen skapade ett underskott av bränsle på marknaden vilket fick viss påverkan på bolagets fjärrvärmeverksamhet. Efterföljande snösmältning med översvämningar som följde satte bolagets avloppsanläggningar på prov och sommarens torra medförde att tillgången på grundvatten blev en stor fråga för de små grundvattenmagasinen i regionen. Vattensituationen inom Söderhamn Näras vattenförsörjning var dock aldrig hotad. Den värme som kom under sommaren satte bolagets IT-infrastruktur på stora prov och några havererade kylanläggningar orsakade några mindre driftstörningar.

Under slutet av året driftsattes en ny panncentral i Ljusne. Anläggningen är en ren reservanläggning som ska drivas med HVO, hydrovegetabilisk olja. Den nya panncentralen ersätter en gammal anläggning som de senaste åren i huvudsak körts med gasol.

Sommaren 2018, under pågående semesterperioder, drabbades bolaget av det största och mest allvarliga bredbandshaveriet sedan Söderhamn Nära började leverera bredband via fiber. Haveriet varade under några kritiska dagar, vilket uppmärksammades stort, framförallt på sociala medier. Bolagets tekniker och inhyrda konsulter arbetade dag och natt för att lösa problemet, vilket de även gjorde. Händelsen kan ses som ett exempel på att Söderhamn Nära har kompetenser att lösa avancerade problem. Samtidigt visade händelsen att bolaget har behov av att organisera resurser och kompetenser annorlunda.

Arbetet med att klimatsäkra bolagets verksamheter får allt större betydelse. Behovet av kommunikation som inte slås ut av åska samt infrastruktur som klarar att omhänderta kraftiga regn är en utmaning. Arbetet med att kunna hantera kraftiga störningar och att säkerställa en fungerande krisberedskapsorganisation prioriteras.

Söderhamns kommun och det kommunala bostadsbolaget Faxeholmen genomför sedan 2015 ett omfattande energieffektiviseringsprojekt. Detta har påverkat och kommer att fortsätta påverka Söderhamn Nära med minskade leveranser av fjärrvärme, vatten och el.

Utbyggnaden av fiber till hemmet är ett prioriterat område. Målsättningen är att bolaget lokalt i Söderhamn tillsammans med kommunen ska nå det nationella målet, att 90 procent av kommunens befolkning ska ha möjlighet att ansluta sig till fiber år 2020. Stora projekt i såväl tätort som landsbygd pågår och är planerade. Bolaget fortsätter att verka för att skapa attraktiva arbets- och livsmiljöer genom en väl utbyggd infrastruktur tillsammans med kommunen.

Söderhamn NÄRA Nyckeltal

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Nettoomsättning	266,5	256,6
Resultat efter finansiella poster	27,8	25,3
Balansomslutning	668,1	684,0
Eget kapital	35,2	24,1
Soliditet, %	39%	35%
Avkastning på totalt kapital, %	5%	5%
Avkastning på eget kapital efter skatt, %	8%	8%
Antal anställda, st	109	105
Graddagar, st	4 059	4 017

Ekonomisk översikt

Räntenivåerna har varit fortsatt gynnsamma vilket medfört att bolagets finansieringskostnader även under 2018 varit på en stabil och tryggande nivå.

Investeringar i värmeproduktionsanläggningarna har medfört högre verkningsgrader och möjligheter att köra sämre och billigare bränslen. I kombination med bra bränsleavtal har detta medfört en produktionsekonomi som varit betydligt bättre än tidigare år.

Bredbandsutbyggnaden fortsätter med oförminskad takt. De i jämförelse låga anslutningsavgifterna har medfört att intresset att ansluta sig varit fortsatt mycket högt i de områden bolaget byggt ut.

Resultatet efter finansiella poster för 2018 uppgick till 27,8 miljoner kronor vilket är något högre än föregående år. Bolagets totala investeringar uppgick till 56,3 miljoner kronor vilket är en minskning med 42 procent från föregående år. Minskningen beror i huvudsak på att nyinvesteringsnivån varit lägre än föregående år medan reinvesteringar av befintliga anläggningar varit i nivå med tidigare år

Uppföljning ägardirektiv

Avkastningskraven fastställs i normalfallet för fyra år i taget i samband med upprättande av kommunens fyraårsbudget. I samband med årsbokslutet ska bolagen lämna en avstämning av de ekonomiska direktiven och avkastningskraven. För Söderhamn NÄRA AB gäller följande direktiv som är antaget av Kommunfullmäktige 2018-08-27.

Ekonomiska direktiv

Bolaget ska hålla en långsiktig vedertagen underhållsstandard på sina tillgångar samt kunna finansiera erforderliga investeringar inom sitt verksamhetsområde.

Avkastningskrav

Bolaget ska inom varje 4-års budgetperiod uppnå en avkastning på eget kapital som i genomsnitt uppgår till 5 %. Avkastning på eget kapital definieras som resultat efter finansiella poster med avdrag för skatt delat med summan av eget kapital. Resultat efter finansiella poster ska minst motsvara behovet av koncernbidrag till moderbolaget som lämnas för täckande av moderbolagets kostnader.

Soliditeten ska långsiktigt uppgå till minst 20 %.

Söderhamn NÄRA ägardirektiv

(mkr)	2014	2015	2016	2017	2018	Beskrivning	Uppfyllt
Res efter finansiella poster, mkr	15,3	16,9	32,3	25,3	27,8	Positivt resultat som medger koncernbidrag till moderbolaget	JA
Avkastning på justerat eget kapital	8,0	7,0	12,0	8,0	8,0	I genomsnitt 5% på en fyraårsperiod	JA
Avkastning på eget kapital	87,0	86,0	153,0	82,0	61,0	I genomsnitt 5% på en fyraårsperiod	JA
Soliditet, %	30,0	33,0	36,0	35,0	39,0	Långsiktigt uppgå till minst 20% (17% enligt tidigare direktiv)	JA

Söderhamn Elnät AB

Bolagets affärsidé

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Söderhamns kommun, eller om bättre ändamålsenlighet uppnås, i geografisk närhet av Söderhamns kommun driva elnätsverksamhet samt därmed förenlig verksamhet.

Uppföljning av bolaget affärsidé

Söderhamn Elnät AB har cirka 9 300 elkunder och ansvarar för elnäten och eldistributionen i centrala Söderhamn, Stugsund, Sandarne, Vågbro och i delar av skärgården. Det finns två typer av distributionsnät; 10 kV nätet består av 160 kilometer jordkabel och 24 kilometer hängkabel. 0,4 kV nätet består av 376 kilometer jordkabel och 71 kilometer hängkabel. Söderhamn Elnät AB äger även 183 nätstationer, 15 stolpstationer samt två mottagningsstationer.

Viktiga händelser och framåtblick

Svenska kraftnät och Energimarknadsinspektionen, Ei, har fått i uppdrag av regeringen att införa en central informationshanteringsmodell, en så kallad Elmarknadshubb. Syftet är att möjliggöra en elhandlarcentrisk modell vilket innebär man som elkonsument i framtiden endast kommer att behöva ha kontakt med ett elhandelsföretag som fakturerar kostnaderna för både elförbrukning och elnätanvändning. För elbolagen innebär detta ett stort administrativt arbete för att få alla kund- och anläggningsuppgifter och rutiner att vara likartade så att de kommer att kunna hanteras i den centrala modellen.

Eftersom elnätsföretagen agerar på en monopolmarknad reglerar energimarknadsinspektionen, Ei, verksamheten. Reglering av elnätsverksamheten innebär att Ei granskar skäligheten i elnätsföretagens avgifter för överföring och anslutning av el. Från år 2012 regleras elnätsföretagens avgifter i förväg. Elnätsföretagens intäktsramar reglerar vad elnätsföretagen får ta ut i avgifter av sina kunder. Elnätsavgifterna ska enligt ellagen vara skäliga, objektiva och icke-diskriminerande. Intäktsramen regleras i förhand och gäller för fyra år i taget. 2019 är sista året i den andra reglerperioden.

Det ställs allt högre krav på framtidens elnät då både konsumtions- och produktionsflöden genomgår en förändring. Ökade oregelbundna inflöden av energi från till exempel vind- och solproduktion och större effektuttag är några av de utmaningar som framtidens elnät måste förbereda sig på att hantera.

Den 1 januari 2018 flyttades skattskyldigheten på energiskatt från elhandelsföretagen till elnätsföretagen. Förändringen innebar att elnätsföretagen fick en utökad roll kring fakturering, redovisning och rapportering av energiskatt. För kunderna innebar förändringen att fakturan från Söderhamns Elnät AB som elnätsbolag blev högre medan fakturan från elhandelsbolaget blev lägre. Trots stora informationsinsatser var detta något bolagets kunder hade många funderingar kring i början av året.

Ett omfattande reinvesteringsprogram genomförs för att bygga bort återstående svagheter i elnäten på landsbygden och i skärgården. Bolaget har vädersäkrat och möjliggjort nya anslutningar i skärgården och lagt ny sjökabel som redundans.

Även om det skett ett antal avbrott så har Söderhamn Elnät ett stabilt och säkert nät med en leveranssäkerhet på 99,99 procent. Till största delen har störningarna berott på grävskador, ofta till följd av att beställning av kabelutsättning saknats. Samtliga avbrott var dock snabbt åtgärdade

Söderhamn Elnät AB Nyckeltal

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Nettoomsättning	37,9	37,8
Resultat efter finansiella poster	11,4	9,8
Balansomslutning	91,4	79,6
Eget kapital	33,7	28,6
Soliditet, %	74%	75%
Avkastning på totalt kapital, %	12%	12%
Avkastning på eget kapital efter skatt, %	12%	14%

Ekonomisk översikt

Resultatet efter finansiella poster för 2018 uppgick till 11,4 Mkr vilket är högre än föregående år. Bolagets totala investeringar uppgick till 9,8 Mkr vilket är en minskning med 10 procent från föregående år.

Större förändringar mot föregående år är minskade kostnader för avskrivningar till följd av att räkenskapsårets investeringar startades och färdigställdes senare än planerat. Orsaken till detta var primärt stora snömängder i början av året vilket försvårade gräv- och schaktarbeten.

Faxeholmen AB

Bolagets affärsidé

Söderhamns kommuns avsikt är att långsiktigt vara företrädd på bostadsmarknaden genom det allmännyttiga bostadsbolaget Faxeholmen AB. Bostadsbolagets verksamhet ska utifrån en social grund och på långsiktiga och affärsmässiga principer bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla bostadsbeståndet i Söderhamns kommun.

Genom en stark närvaro erbjuder vi ett attraktivt och välkomnande boende för alla.

Uppföljning av bolaget affärsidé

Lokaluthyrningen har under året tagit fart och fått en tydligare struktur och riktad marknadsföring. Både mindre och större verksamheter med lokal anknytning samt varierad inriktning har fyllt flera av bolagets lokaler. Uthyrningsgraden vid årets slut var 99 % på de uthyrningsbara lägenheterna samt 95 % alla lägenheter i beståndet.

Viktiga händelser och framåtblick

Faxeholmen fortsatt sina arbeten kring stamreoveringsprojekten och på ett kostnadseffektivt sätt samlokalisera åtgärder. Styrelsen har dessutom beslutat om planerad fortsättning av stamreoveringar på cirka 400 lägenheter fram till 2021. Fortsatta satsningar på tillgängligheten görs löpande.

Under året har det även färdigställts ett antal underhållsprojekt, både större och mindre såsom ett antal takreoveringar, reovering av tvättstugor, större målningsinsatser. För att ytterligare stärka attraktionskraften och ändra den uppfattning som råder kring Norrberget satsar nu Faxeholmen på att totalreovera 10 stycken lägenheter till nyproduktionsskick. Detta som en förlängning av att volaget under senare delen av 2018 reoverade utemiljön på Norrberget. Arbetet med EPC, energieffektiviseringsprojektet har fortsatt och åtgärder för totalt 128 miljoner kronor är planerade.

Ett omfattande arbete har lagts ner för att kunna påbörja bygget på kvarteret Skepparen, under våren 2019 sätts spaden i marken så snart tjälen släppt. 32 stycken nya lägenheter uppförs då i Söderhamn och bidrar enligt bolagets strategi med att förnya bolagets bestånd, glädjande är att ett 50-tal intresseanmälningar har inkommit innan bolaget ens har byggt.

Internt har det arbetats med genomlysning av en kärnprocess, felanmälan och Faxeholmen har arbetat med arbetsmiljöutbildningar och framtagande av en ny arbetsmiljöhandbok. Faxeholmen anställer i början av 2019 en HR-ansvarig som kommer utveckla processen kring löner, uppdragsbeskrivningar samt kommande regelverk. Allt för att skapa nya och effektivare sätt att utveckla bolagets personal och arbetsmiljö.

Investerings- och underhållsnivåerna hålls fortfarande på höga nivåer. Faxeholmen har sedan 2010 tills dagsdato ökat investeringsvolymen med 280 %. Under angiven period har Faxeholmen satsat dryg 430 miljoner kronor.

Befolkningsutvecklingen är en av de största faktorerna som påverkar Faxeholmen, det har under 2018 gått att se ett litet men ändå viktigt trendbrott och en positiv utveckling av befolkningsantalen kan skönjas. Signalvärdet är stort. För att möta migrationsverkets frånfälle har bolaget arbetat med en

ny modell för att motverka ett eventuellt tapp, detta har gett resultat och bolaget ligger på samma nivåer som under 2017 med ett svagt plus. Viktigt att nämna är det går att se en avmattning och tröghet att hyra ut bostäder i externa lägen, Söderhamnscentrum är vad befolkningen vill ha och därför bör bolaget fortsätta med fokus på att förtäta staden.

Ett samarbete har startats med 3 stycken fastighetsaktörer i Söderhamn för att komma med förslag och med ett gemensamt mål att utveckla köpmantorget till bostäder och med stark koppling till havet.

Faxeholmen AB Nyckeltal

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Nettoomsättning	205,7	204,7
Resultat efter finansiella poster	17,5	12,4
Balansomslutning	883,7	827,5
Eget kapital	202,7	188,2
Soliditet, %	22,9%	22,7%
Avkastning på eget kapital, %	8,7%	6,6%
Antal anställda, st	45	42

Ekonomisk översikt

Verksamhetsåret 2018 slutade med ett redovisat resultat på 14,6 miljoner kronor (8,7 miljoner kronor). Soliditeten har ökat marginellt från föregående år och är 22,9 % (22,7 %). Faxeholmen nyttjar den kommunala internbanken. Det innebär att upplåningen sker genom denna kanal, utan någon amorteringsplan, och att Söderhamns kommun därmed står som borgenär. Med anledning av kommunal borgen betalar Faxeholmen en riskavgift till kommunen, som totalt uppgick till 2,5 miljoner kronor för 2018 (2,2 miljoner kronor). Riskavgiften är 0,4 % (0,4 %). Upptagna lån uppgår vid årets slut till 632,2 miljoner kronor (582,2). Nyupplåning med 50 miljoner kronor har skett under året. Den genomsnittliga årsräntan på fastighetslånen var 1,1 % (1,4 %).

2018 genomfördes en hyreshöjning med 0,85 % och för 2019 har en hyreshöjning skett med 1,9 % för bostäder. De totala intäkterna under året uppgår till 211 miljoner kronor (206 miljoner kronor).

Nettoomsättningen uppgår till 206 miljoner kronor (205 miljoner kronor) av vilket 164 miljoner kronor (166 miljoner kronor) avser bostadslägenheter. Övriga större intäktsposter är hyresintäkter för lokaler 34 miljoner kronor (32 miljoner kronor) och garage 2,0 miljoner kronor (2,0 miljoner kronor). Omfördelning av intäktsslag har skett mellan bostäder och lokaler då servicehuslägenheter har klassats om till lokaler.

Taxebundna kostnader, det vill säga uppvärmning, el samt vatten och renhållning har under året belastat resultatet med 47 miljoner kronor (48 miljoner kronor). Underhåll och reparation, exkluderat egen personal, uppgår till 50 miljoner kronor (53 miljoner kronor). Ytterligare stora poster är räntekostnad och avskrivningar som uppgår till 9 miljoner kronor (10 miljoner kronor) respektive 23 miljoner kronor (20 miljoner kronor).

Hälsinglands utbildningsförbund

Förbundets verksamhet

Hälsinglands Utbildningsförbund är ett kommunalförbund som bildats av Bollnäs, Nordanstigs och Söderhamns kommuner med uppdrag att möta studerandes efterfrågan på utbildning med bredd och kvalitet. Förbundet bedriver gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning i de tre medlemskommunerna.

Viktiga händelser och framåtblick

Beslut har fattats om samlokalisering av industriprogrammet vid Torsbergsgymnasiet. En första satsning på industriprogrammets lokaler projekteras och ska vara färdigställda sommaren 2019 då hela industriprogrammet samlokaliseras till Torsbergsgymnasiet. Under året har Lärcentra och estetiska programmet har flyttat från Heden till renoverade lokaler på Torsbergsgymnasiet. Förändring av organisation för vårdprogrammet samt flytt av vårdprogrammet från Centrum för lärande, CFL, i Söderhamn till Staffangymnasiet. Beslut har tagits om införande av lärlingsklasser med möjlighet att fullgöra utbildning på mer än en ort. Elevboende finns i egen regi för gymnasiesärskoleelever från hösten 2018. Förberedelser för flytt av restaurang- och livsmedelsprogrammet samt skog, mark och djur har inletts. Under året har en ny lärplattform; Unikum, införts.

Elevantalet vid gymnasieskolorna i förbundet har minskat under året vilket främst beror på färre antal asylelever. Glädjande nog har förbundet uppmätt 24 % elevökning inom gymnasiesärskolan vilken till del kan tillskrivas att förbundet startat elevboende i egen regi för gymnasiesärskoleelever från hösten 2018.

Yrkesförarutbildning för vuxna finns nu inom förbundet. En översyn med tydlig satsning på fler utbildningar och bättre anpassning till marknad och efterfrågan bör göras inte minst inom Yrkehögskoleutbildningarna. En genomgång av gymnasieutbildningar bör genomföras för att ha ett konkurrenskraftigt utbud att erbjuda läsåret 2020/2021.

Uppföljning av förbundets verksamhet

Det övergripande målet för förbundet är att uppnå god ekonomisk hushållning genom att både verksamhetsmål och finansiella mål. Målet bedöms inte ha nåtts då hälften av de sex verksamhetsmålen ej är uppnådda och de två finansiella målen ej har nåtts.

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Nettoomsättning	450,5	465,0
Resultat efter finansiella poster	-0,9	-0,8
Balansomslutning	143,7	132,3
Eget kapital	11,6	12,5
Soliditet, %	8,1%	9,5%
Antal anställda, st	448	472

Ekonomisk översikt

Sammanlagt redovisar förbundet ett negativt utfall med 0,9 miljoner, -1,2 miljoner jämfört mot budget. Gymnasieskolorna gör sammanlagt ett negativt resultat på cirka 6,9 miljoner mot budget. Vuxenutbildningen gör ett positivt resultat på 5,4 miljoner och administration och övergripande verksamhet står för +0,3 miljoner inklusive motbokning för verksamhetens resultatbalanserade medel. Höghammargymnasiets resultat på +0,2 miljoner är nollställt gentemot Bollnäs kommun.

Enligt balanskravsutredningen skall underskottet återställas inom tre år, men förbundet anser att de kostnader på 1,8 miljoner för omstruktureringar som gjorts främst inom gymnasieskolan utgör synnerliga skäl att inte återställa det negativa resultatet.

Kommunalförbundet Södra Hälsingland

Förbundets verksamhet

Medlemskommunerna har till Kommunalförbundet överlämnat räddningstjänst och handläggning av alkoholtillstånd, tobak, receptfria läkemedel och folköl. Dessutom finns ett samordningsansvar att ansvara för och driva övergripande frågor inom kris- och säkerhetsområdet. För detta finns ett dataskyddsombud, en informationssäkerhetssamordnare, en säkerhetssamordnare och en beredskapssamordnare. Utöver detta har förbundet ett arbetsgivaransvar för tre gode män och förvaltare på heltid som jobbar mot två överförmyndarenheter.

Ordförandeskapet växlar mellan medlemskommunerna med två års intervall. För 2018 har Ovanåker varit ordförandekommun. För 2019-2020 innehar Söderhamn ordförandeskapet. För verksamheten betalade medlemskommunerna en medlemsavgift 2018 på totalt 67,8 miljoner kronor där Söderhamn och Bollnäs står för 41,5 % vardera och Ovanåker för 17 %.

Viktiga händelser och framåtblick

Några viktiga händelser och beslut under året har varit följande;

- En utredning med inriktning gällande Kommunalförbundet Södra Hälsinglands, KFSHs, framtida ledning och inriktning 2019 och framåt har genomförts.
- Beslut har fattats att Kommunalförbundet södra Hälsingland, KFSH, byter namn till Kommunalförbundet Hälsingland, KFH. Kommer att ske under kvartal ett 2019.
- Nyanställning av ett gemensamt dataskyddsombud, DSO, i och med ikraftträdandet av dataskyddsförordningen, GDPR, samt en god man/förvaltare efter beslut att Söderhamns kommun köper tjänsten av förbundet.
- Stort deltagande och engagemang i de stora skogsbränderna under sommaren 2018.
- Beslut att ta ett nytt lån på 10 miljoner kronor för kommande investeringsbehov.
- Beslut att gå ihop om en gemensam befälsberedskap, Rcb, och tjänsteman i beredskap, Tib, med Norrhälsinge räddningstjänst med ikraftträdande 1 april 2019. Rcb beredskapen betjänar hela Hälsingland.

Med dessa förändringar och en ny ledning i Kommunalförbundet Hälsingland finns förutsättningar om en fortsatt inriktning om utökad samverkan primärt i Hälsingland och på sikt även i större geografisk omfattning om detta ger positiva effekter. Ett större fokus kommer att läggas på det civila försvaret från nationell nivå med förväntningar på kommunal medverkan. Även säkerhetsarbetet i stort inom både informationssäkerhet, personsäkerhet och säkerhetsskydd vilket kommer att innebära stora utmaningar för alla berörda i södra Hälsingland. Det innebär ett stort behov från Kris- och säkerhetsavdelningen att samverka och samordna arbetet i medlemskommunerna.

Nyckeltal Kommunalförbundet Södra Hälsingland

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Nettoomsättning	80,0	71,4
Resultat efter finansiella poster	2,3	-0,7
Balansomslutning	55,5	48,9
Eget kapital	3,0	0,7
Soliditet, %	5,4%	1,5%
Antal anställda, st	156	153

Ekonomisk översikt

Kommunalförbundet redovisade för verksamhetsåret 2018 ett positivt resultat på 2,3 miljoner kronor. En stor anledning till resultatet var den ersättning som förbundet erhöll av, Myndigheten för Samhällsskydd- och beredskap, MSB, för insatserna med personal och material vid skogsbränderna i Ljusdal.

Investeringarna under året blev betydligt lägre än den upprättade investeringsbudgeten. Den största investeringen som gjordes var ett höjdfordon för 5,3 miljoner kronor. Det ekonomiska bokslutet innebär att underskottet från 2017 balanseras och att förbundet har en budget i balans. Budgeten för 2019 kommer att följas upp med målet att hålla kostnaderna inom befintlig ram.

Kommunalförbundet Inköp Gävleborg

Förbundets verksamhet

Inköp Gävleborg har hand om upphandlingsverksamheten för medlemskommunerna Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvall, Ljusdal, Nordanstig, Ockelbo, Ovanåker, Söderhamn och Älvkarleby. Även de kommunala bolagen är kunder. Ekonomiskt har medlemskommunerna beslutat om en procentuell fördelning i förhållande till befolkningsunderlag den 1 november året före budget.

Viktiga händelser och framåtblick

Under 2018 slutfördes 325 upphandlingar över direktupphandlingsgränsen, cirka 585 000 kr, 59 direktupphandlingar och 84 annonseringsuppdrag.

- Antalet anbud per upphandling steg till 3,9 stycken.
- I avtalsdatabasen finns nu drygt 3 000 gällande avtal.
- I 96 % av upphandlingarna deltar minst två kommuner och eller bolag.
- Sju av tio kommuner använder e-handel genom inköpssystem.
- Andelen beställningar i inköpssystemet har ökat med mellan 130 till 450 % per kommun.
- Gemensam inköpsprocess är tagen i nio av tio kommuner.
- Ett 30-tal utbildningar för leverantörer och beställare har genomförts i kommunerna.
-

Efter Gävle Kommuns beslut att gå ur förbundet under 2020 har övriga nio medlemskommuner inlett arbetet att titta på alternativ till framtida upphandlingsorganisation. Den ovissa framtiden har skapat turbulens och 50 % av upphandlarna har lämnat för erbjudanden hos andra arbetsgivare.

Upphandlingskompetens är fortsatt en bristvara i både nationellt och regionalt perspektiv och oavsett hur en framtida organisation ser ut är den största utmaningen för förbundet och medlemskommunerna att behålla och attrahera kompetens och skapa en bra arbetsmiljö trots osäkerheten. Som konsekvens av detta blir det även en utmaning att möta kundernas behov av upphandlingar med få resurser.

Nyckeltal Kommunalförbundet Inköp Gävleborg

Nyckeltal (mkr)	2018	2017
Nettoomsättning		
Resultat efter finansiella poster	4,1	2,4
Balansomslutning	55,8	53,5
Eget kapital		
Soliditet, %	0,0%	0,0%
Antal anställda, st	156	153

Ekonomisk översikt

Verksamheten visar ett överskott om 4,1 miljoner, vilket är 2,9 miljoner högre än budgeterad nivå beroende på ökade intäkter från försäljning av uppdrag utanför förbundsordningen samt avtal med nya kunder. Utöver detta tillkommer kostnadsminskningar inom IT och telefoni, resor samt uteblivna lönekostnader på grund av att personal lämnat.

Till
Fullmäktige i Söderhamns kommun
organisationsnummer 212000-2353

Revisionsberättelse för år 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Granskningens omfattning och inriktning redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för 2018 års granskning".

Resultatet för 2018 är negativt och uppgår till -3,5 mnkr. Detta innebär att kommunen inte når en ekonomi i balans avseende 2018 års resultat. Av balanskravsutredningen framgår att styrelsen åberopar synnerliga skäl, att inget balanskravsresultat finns att återställa samt att balanskravsresultatet från 2017 är återställt under 2018. Beslut avseende detta är vid avlämnandet av revisionsberättelsen inte fattade av fullmäktige. Genomförd granskning påvisar att dock att de motiveringar som lämnas i årsredovisningen för att åberopa synnerliga skäl bedöms otillräckliga.

Nämnderna redovisar en negativ avvikelse mot budget med ca – 16,4 mnkr. Kommunens nettokostnader har ökat mer än kommunens skatteintäkter och stadsbidrag, en utveckling som förväntas fortsätta kommande år. Revisorerna ser allvarligt på den ekonomiska utvecklingen inom nämnderna och att vissa nämnder återkommande redovisar underskott. Revisionen vill framhålla vikten av en långsiktig planering och att åtgärder vidtas för att kommunen ska kunna efterleva Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Revisionen vill även lyfta att nämnderna enligt Kommunallagen och reglementet har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt område, dvs. att de ska tillämpa en intern kontroll som säkrar en effektiv förvaltning och undviker att allvarliga fel begås. Genomförda granskningar har påvisat att det finns brister i arbetet med intern kontroll

inom nämnderna varför revisorerna ser det som väsentligt att utvecklingsarbetet kring detta fortskrider.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Söderhamns kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt men ur ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt. Omvårdnadsnämnden redovisar ett underskott om 19,5 mnkr, Arbetsmarknads- och socialnämnden ett underskott om 3,0 mnkr och Kultur- och samhällsservicenämnden ett underskott om 8,4 mnkr. Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans avseende 2018 års resultat.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas arbete med internkontroll inte är helt tillfredsställande och behöver utvecklas ytterligare.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. De finansiella målen för 2018 är inte i sin helhet uppfyllda och de verksamhetsmässiga målen för 2018 är endast delvis uppfyllda.

Vi tillstyrker trots ovan nämnda noteringar att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ för verksamhetsåret 2018.

Vi tillstyrker att gemensam nämnd för FoU Välfärd, Regnet, Hjälpmedel SAM och HelGe-biblioteken beviljas ansvarsfrihet för 2018.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2018.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Söderhamn den 15 mars 2019

Nils Westling

Stig Norell

Leif Jonsson

Olle Bengtsson

Hans-Olof Olsson

Hans-Jörgen Alsing

Jerry Andersson

Bilagor till revisionsberättelsen:

Revisorernas redogörelse

Lekmannarevisorernas rapporter

